

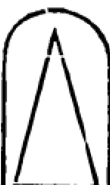
Fantastic Club

V. Bîrlădeanu

EXILATUL DIN PLANETOPOLIS

EDITURA ALBATROS

Fantastic Club

Victor Bîrlădeanu

EXILATUL
DIN PLANETOPOLIS

EDITURA ALBATROS • 1972

COLECȚIA FANTASTIC CLUB

ILUSTRAȚIA COPERTEI

MIHAI SÎNZIANU

Anei-Veronica

I. Tarzan în bleu-argent

În noaptea aceea, pe pământ, oamenii treceau, fastuos, exuberant şi fără griji, pragul mult râvnitului şi atât de imprevizibilului mileniu al treilea. Nu încape îndoială că Flaviana, la cei nici douăzeci de ani ai ei, nu-şi imaginase vreodată – chiar şi în cele mai sumbre coşmaruri – că tocmai în această porţiune simbolică de timp îi va fi dat să-şi încheie definitiv socotelile cu o viaţă încă, la drept vorbind, netrăită. Dacă ar fi întrebat-o cineva, un minut înainte de inexplicabila modificare a traiectoriei modulului saturnian, când şi cum preferă să moară, răspunsul ei prompt, ostentativ, băieţos ar fi fost, desigur, un zâmbet indiferent şi, poate, o ironică înălţare din umeri.

Adevărul e că, nici măcar în clipa când şi-a dat seama de implacabilul tragism al situaţiei, gândul nu i-a fost la moarte. Minute în şir s-a străduit, cu acel calm straniu pe care ţi-l dau doar momentele-limită, să menţină legătura prin radio cu cabina de comandă a navei cosmice de care tocmai se desprinsese. A izbutit, dar numai pentru un răstimp necruţător de scurt. Ultima voce pe care a auzit-o în cască a fost a comandantului expediţiei, olandezul Christian Van Heymans, care striga pe un ton febril şi disperat: „Nu pierde speranţa, nu pier”... Ba chiar a amuzat-o contrastul dintre îndemnul încurajator şi tonul pe care era rostit. Doar atunci când, în pofida eforturilor, legătura s-a pierdut şi vocea s-a evaporat în asurzitorul haos de zgomote al Cosmosului, un fior rece i-a fulgerat scurt şira spinării. Ireversibilul se declanşase.

Prima reacţie a fost aceea – firească! – de imobilizare

încrâncenată a tuturor muşchilor şi vertebrelor, a tuturor fibrelor trupului. O imobilizare apatică vecină cu abulia, ca o alunecare voluntară în nefiinţă. Această stare de totală abdicare n-a durat decât o frântură de secundă. În clipa următoare, un resort interior a împins-o spre hubloul modulului. Şi-a lipit, copilăreşte, obrajii de materialul dur şi rece al rezistentei ferestruici, căutând să descopere barem unele indicii despre capriciile noii traiectorii pe care se lansase intempestiv vehiculul ce-i fusese încredinţat. Nu ştia încă exact ce se întâmplase, doar o vagă bănuială încolţise undeva, într-un strat adânc al conştiinţei. Presupunea că inexperienţa – era doar primul ei zbor circumsolar! – îi jucase o tragică festă. Pe neaşteptate simţise cum comanda automată se dereglează, ca sub impulsul unei forţe incomensurabile, iar modulul o ia razna, părăsind itinerarul iniţial, ce trebuia, potrivit calculelor, să-l aducă în zona primului inel saturnian. Dacă în modul s-ar fi aflat un cosmonaut încercat, cu zeci de zboruri în urma lui, poate c-ar fi avut suficientă prezenţă de spirit spre a pune la timp în funcţiune sistemul propriu de dirijare a navei. Poate! Şi apoi – se linişti Flaviana, cu un dureros efort de voinţă – cine garantează că manevrele ar fi reuşit, că sistemul de dirijare ar fi reacţionat suficient de fidel la complicatele comenzi şi, mai ales, că toate aceste sforţări, toată această bătălie cu neprevăzutul ar fi avut alt deznodământ decât înfrângerea?! Era mult prea lucidă în aceste momente ca să nu se ironizeze crunt pentru stupidul efort de a se linişti, de aceea surâse trist contemplând frântură de Cosmos ce se desena în hublou.

O senzaţie de rătăcire în pustiu. Un pustiu ciudat, vibratil în pofida vidului cosmic, care sugerează, de obicei, impresia de nemişcare, de mortificată încremenire. Vibraţia stranie a priveliştii ce i se oferea privirii se datora, probabil, unui uşor, aproape imperceptibil tremur lăuntric, pe care nu-l putea stăpâni în ciuda strădaniei de a nu se lăsa covârşită de panică.

Hubloul deveni pentru câteva clipe un straniu ecran al memoriei, dar nu al memoriei obişnuite, textură de imagini trăite, reînviate la cine ştie ce semnal banal, ci al unei memorii ambigue, osmoză de amintiri reale şi de joc haotic al închipuirii, generată de şocul pe care l-a resimţit la senzaţia inexorabilei fatalităţi. Îi revăzu, cu o intensitate pe care numai dorinţa sau sentimentul sfârşitului o pot izvodi, pe cei cinci oameni care, până acum câteva minute, fuseseră camarazii ei de expediţie saturniană: pe bărbosul roşcovan Van Heymans, comandantul zborului, cosmonaut cu multe sute de mii de kilometri străbătuţi pe diferite itinerare ale sistemului solar; pe tânărul inginer de bord, rusul Tihon Abrosimov, debutant ca şi ea pe distanţe atât de mari, cu părul lui vâlvoi şi încâlcit căzut mereu peste ochelarii ostentativ profesorali; pe specialistul mineralog al expediţiei, fermecătoarea venezueliană Miguela Cubillas, cea care răspândea în jur starea de permanentă exaltare ce devenise climatul emoţional comun al întregului echipaj; pe flegmaticul american Roger O'Flaherty, cel mai în vârstă dintre ei, eminent medic, membru al unui interminabil şir de academii şi – sub pseudonimul Pit Deal – cunoscut autor de romane ştiinţifico-fantastice; în sfârşit, pe radistul cabinei de comandă, micul şi agitatul coreean Pak Sen Ir, a cărui strălucită teză de doctorat în telecomunicaţii spaţiale făcuse vâlvă în lumea cosmologilor. În mijlocul acestui autentic „colectiv solar”, cum se botezaseră ei înşişi în glumă, ea, Flaviana Sfetcu, născută acum nouăsprezece ani unsprezece luni şi şapte zile într-unul din multele orăşele-satelit care alcătuiau metropola Marele Bucureşti, îndeplinea, cu competenţa unei neobişnuit de precoce specializări, misiunea de „ghicitor în stele”, mai precis de astronom al expediţiei inaugurale cu destinaţia Saturn.

Le zărea tuturor trăsăturile conturate cu neobişnuită pregnanţă, mai vii decât atunci când se afla lângă ei, violent apăsate cu un tuş enigmatic şi dur. Păreau cuprinşi

de un vârtej, se învârteau fără noimă prin cabină, o căutau, o strigau pe ea, pe Flaviana, mezina echipajului, cea căreia îi încredinţaseră, la cererea ei expresă şi stăruitoare şi pe considerentul că era astronom, cunoscător al tuturor secretelor planetei inelate, misiunea de a face prima recunoaştere în zona misteriosului brâu cu margini turtite care obsedează de secole imaginaţia pământenilor. O strigau înduioşător de absurd, distanţa dintre ei începuse să se măsoare cu miile de kilometri, era limpede că nici o voce omenească nu-i mai poate ajunge în auz, dar în acest film derulat halucinant pe ecranul rotund al hubloului Flaviana le percepea glasurile ca un susur nostalgic chemător şi cumplit de trist.

Făcu un gest copilăresc cu mâna de parcă ar fi fost suficient să şteargă hubloul cu o cârpă imaginară ca halucinaţia, căreia de câteva clipe îi căzuse pradă, să dispară fără urme. Minute în şir însă figurile celor din cabina de comandă a cosmonavei continuară s-o urmărească, buimăcitor de apropiate, de familiare, de intime, ca şi cum s-ar fi găsit la câţiva paşi de ea, ca şi cum nu i-ar fi despărţit decât o palmă de loc.

Trebui să-şi încordeze toate forţele lăuntrice, până la o durere aproape fizică, pentru a se elibera de acest tentant joc al memoriei şi al închipuirii, care o redusese din nou la acea imobilă pasivitate – rod al unui soi de „fata morgana cosmică” – împotriva căreia fusese prevenită de către psihologii centrului de cercetări spaţiale încă din perioada antrenamentelor. Îşi depărtă câteva clipe ochii de hublou, apoi, când reveni, începu să distingă tot mai clar, ca într-un decor cinematografic minuţios realizat, peisajul cosmic pe care tocmai îl străbătea.

Cert era un singur lucru: că primul inel exterior al lui Saturn – cel pe care, în limbaj profesional, îl numise de atâtea ori „Inelul exterior A” şi în apropierea căruia, dacă lucrurile s-ar fi desfăşurat normal, ar fi trebuit să treacă orbita modulului – se îndepărta cu o viteză vertiginoasă.

Astrul inelat, de care fusese, în urmă cu câteva minute, atât de aproape, încât îi putea contempla în voie relieful, plana acum ca o lună ceva mai mare şi cenuşie pe bolta decupată de hublou.

Unde se afla însă acel nucleu iradiant a cărui energie o smulsese intempestiv şi furibund de pe orbita cu atâta migală calculată de cei mai infailibili creieri electronici? De unde se declanşase oare acea formidabilă vijelie cosmică al cărei şoc neaşteptat deturnase într-o clipită de pe traiectorie nu numai mica navă cosmică – devenită brusc un simplu coşciug zburător printre stele – dar însuşi destinul ei uman? Fenomenul căruia îi devenise obiect – mai curând jucărie – căpăta, în imaginaţia ei exacerbată de asaltul atâtor senzaţii, anvergura unei autentice, monstruoase răpiri. Numai că nu era încă în stare să răspundă întrebării capitale, a cărei cheie căuta s-o descifreze cu o stranie detaşare: *cine era răpitorul?*

Nimic nu i se păru mai important în aceste momente decât să-şi încordeze încă o dată voinţa pentru a găsi răspunsul la această întrebare. Nu era în joc viaţa – căci gândul morţii nu-i venise nici măcar în clipa descoperirii ireversibilului – ci ceva mult mai de seamă în ochii ei: orgoliul ştiinţific, sentimentul că nu şi-a irosit degeaba anii tineri explorând infinităţile universului, că n-au fost o simplă, dezolantă zădărnicie a zădărniciilor eforturile de a dovedi lumii şi sieşi că stăpâneşte tainele galaxiilor mai bine ca nimeni altul din toată generaţia ei.

Încercă să se concentreze, să-şi mobilizeze întreg bagajul de cunoştinţe, să parcurgă cât mai lucid toate variantele posibile de cauze care ar fi putut produce un accident de o asemenea amploare. Îşi schimonosi trăsăturile încă juvenile ale chipului într-o grimasă dură care o îmbătrâni; în jurul buzelor, altădată copilăresc de rotunde, şi al ochilor – cândva de un verde pur, transparent, acum bătând în cenuşiu – pielea neatinsă de fard a obrajilor se încreţi în mici zbârcituri. Doar şuviţa de

păr maroniu, cu sclipiri de tăciuni mocniţi, care-i atârna neglijent peste frunte, atingând aproape pleoapa ochiului drept, ar fi putut sugera unui privitor, cu o ostentaţie aproape frivolă, vârsta neverosimilă a acestei făpturi fragile, azvârlite de împrejurări într-una din cele mai stranii aventuri cosmice.

O singură explicaţie i se păru până la urmă întru-câtva plauzibilă: modulul intrase pe neaşteptate în câmpul gravitaţional al altui corp ceresc, cu o forţă de atracţie suficient de puternică pentru a produce formidabila modificare a traiectoriei.

De mult nu mai privea prin hublou – se concentrase într-atât în dezlegarea enigmei de mecanică galactică, încât uitase să mai urmărească noul itinerar al modulului – când, brusc, avu senzaţia precisă, de o stringenţă aproape fizică, frapant de concretă, că cineva o contemplă cu o curiozitate maladivă. Cuprinsă de o panică ciudată, întoarse repede capul spre hublou: nu era nimeni. Şi, totuşi, între timp ceva se întâmplase: pânza întunecată a imensităţii cosmice fusese străpunsă de o fâşie palidă de lumină – o lumină gălbuie, uşor limonie – care părea că urcă de undeva, din adânc. Şi încă ceva: „luna” inelată a minusculei frânturi de univers decupate de hublou – „lună” de care, fără să-şi dea seama, îşi legase ultimele speranţe ca de o iluzorie centură de siguranţă, ca de un cordon ombilical ce o ţinea încă înghiocată în sistemul nostru solar – dispăruse subit, ca înghiţită de hăul etern.

Rămăsese cu ochii fixaţi pe hublou, străduindu-se să pătrundă misterul luminii aceleia limonii, cu irizări opaline, când, dintr-o dată, se simţi pistonată cu o forţă irezistibilă spre peretele opus al micii cabine. Era răscolită de un vârtej zăpăcitor, pe care numai o putere ce depăşea cu mult intensitatea câmpului gravific propriu al modulului o putea declanşa. I se păru că trupul i se sfărâmă, că se risipeşte în ţăndări, ca o figurină de ghips călcată în picioare. Senzaţia se asemăna cu a căderii unui vehicul

cosmic pe pământ, dar pentru atingerea atmosferei terestre cosmonauţii se pregăteau din vreme, pe când Flaviana fusese surprinsă de acest şoc instantaneu, fără să-şi ia nici cea mai infimă măsură de precauţie.

Urmă scufundarea. Ca un înec. Şi tăcerea. Grea. Apăsătoare. Paralizantă. Şi apoi nimic.

* * *

Era ca un dangăt de clopot. La început hăuitor până la asurzire. Apoi prelung şi nostalgic, până ce sunetul se distilă într-un clinchet nefiresc de subţire.

Fără să deschidă ochii, mulţumindu-se doar cu aceste grăunţe sonore picurate în auz, Flaviana avea sentimentul precis şi obsedant până la durere că trăieşte. E drept, respira cu oarecare greutate, dar inima îi bătea normal şi îşi simţea pulsaţiile sângelui ritmate de straniul flux sonor ce o invadase. Faptul că se mai afla încă în viaţă, după tot ce s-a întâmplat cu ea şi cu firavul modul saturnian, nu-i spunea mai nimic. Nici n-o bucura, nici n-o mâhnea; o lăsa indiferentă, prăbuşită într-o stare de buimacă semitrezie. Ar fi vrut să se cufunde din nou în somn, dar nu mai putea.

Pleoapele i se zbătură câteva clipe într-un soi de dramatică opintire, de parcă în ele s-ar fi focalizat conflictul lăuntric dintre impulsul instinctual de a lua cunoştinţă de lumea exterioară şi voinţa, prea slabă, de a amâna cât mai mult momentul acesta înfricoşător de imprevizibil. Până la urmă, cu un zvâcnet scurt, însoţit de un suspin abia desluşit, delicatele cortinete de piele subţire izbutiră să se înalţe.

Totul i se păru neverosimil de firesc, de aşezat, de cuminte. Nimic uluitor, nimic senzaţional, nimic care s-o zguduie, nimic care s-o tulbure. În interiorul modulului lucrurile erau la locul lor, complicata aparatură ştiinţifică părea neclintită. Doar un iz ciudat de încremenire tristă, vlăguită de efort, o frapă neplăcut, mai ales când privirea îi alunecă peste orbitele goale, văduvite de obişnuita trepidaţie fosforescentă, ale zecilor de cadrane care îi

ofereau odinioară, cu atâta obedientă fidelitate, imaginea abstractă şi globală a existenţei.

Lumina ce se prelingea prin hublou era tot gălbuie, coaptă, ca atunci când suferise şocul acela neprevăzut. Numai că acum era mai puţin intensă, fără acele sclipiri şi irizări care îi vibrau înainte pe retină până la vertigiu. Bătea chiar în oranj ca în unele asfinţituri leneş prelungite pe o câmpie întinsă, cu orizontul tinzând spre infinit. Avea în ea ceva calm şi imperturbabil, aproape extenuant de odihnitor.

Se sprijini în coate ca să se ridice, dar gestul o dezechilibră catapultând-o până în capătul celălalt al cabinei. Abia acum îşi dădu seama că pierduse mult din greutate, că se afla într-o stare învecinată cu imponderabilitatea. Trebuia, prin urmare, să-şi calculeze cu infinită grijă mişcările pentru a nu deveni un obiect zburător, gata s-o ia razna la voia hazardului. Cu o prudenţă care altădată i s-ar fi părut deplasată, ba chiar niţeluş caraghioasă, se târî pe podeaua modulului, căutând să ajungă din nou la hublou, unicul ei canal de comunicaţii cu un univers necunoscut şi, deocamdată, duşmănos.

Evitând orice mişcare abruptă, orice zvâcnet brusc, se căţără lent – ca o insectă mare şi ciudată, gândi ea cu un rictus interior de ironie – de-a lungul peretelui de metal uşor şi dur, până la ferestruica smălţuită în lumina aceea oranj. Înainte de a-şi lansa privirea spre lumea exterioară, închise din precauţie ochii, parcă împinsă de instinct să ocolească şocul vizual care ar fi putut să-i spulbere bruma de echilibru lăuntric, să-i anihileze rămăşiţele voinţei, iarăşi şi miraculos înfiripate, de a supravieţui.

Când, într-un târziu, întredeschise pleoapele, prima reacţie fu neaşteptată şi ameţitoare: în loc să-şi acopere la loc pupilele, terifiate de grozăviile pe care aştepta să le descopere, îşi adânci privirea în peisaj cu o aviditate ca a înecatului căruia i se insuflă întâiul flux de oxigen. Se străduia, fascinată, să pipăie, cu nervul optic încordat

dureros, ca o strună; ultrasensibilă, fiecare contur al imaginii, fiecare cută, fiecare pată, fiecare umbră.

Magia stranie, aproape hipnotică, pe care o degaja imaginea lumii ce i se dezvăluise n-avea nimic fantastic sau paradoxal: totul era atât de obişnuit, încât, la un moment dat, nu se putu elibera de senzaţia că, printr-un inexplicabil noroc, nimerise, totuşi, pe Pământ.

O vegetaţie exuberantă, triumfătoare, multicoloră, ca o frenezie cromatică, îşi înlănţuia lianele şi corolele la numai câţiva metri de modul. Culorile îşi îndulceau însă vibraţia intensă sub lumina portocalie a cerului nebănuit de profund. De unde izvora această lumină – care nu se asemăna cu a soarelui pe nici o porţiune a globului terestru – nu putea încă distinge. Ceva greu de definit îi dădea o aură de artificial, poate lucirile prea egale, poate lipsa de incandescenţă şi reverberaţii.

Renghiurile memoriei îi suprapuseră, dintr-o dată, pe priveliştea de acum o alta, desprinsă dintr-o excursie şcolară făcută în urmă cu ani în nordul îndepărtat: sub revărsarea palidă, dar nespus de caldă şi învăluitoare, a luminii unui amurg polar i se înfăţişase, la o cotitură a drumului, o grădină mirifică, o senzaţională aglomerare de plante tropicale care pulsau o viaţă deznădăjduit de tulburătoare spre ariditatea extremă din jur. Era rodul fanteziei dezlănţuite a unui pasionat care, sub cupolele ermetice ale unei sere, încercase să transplanteze o frântură dogoritoare de edenic peisaj mediteranean.

Nimic însă din vegetaţia luxuriantă din jur nu aducea a seră sau artificiu: frunzele mari ale arborilor, invoaltele lujere ale florilor monumentale păreau a trăi o viaţă exploziv de bogată, dar calmă, echilibrată, ca a unei naturi satisfăcute de propria ei vigoare vitală. De aici şi liniştea neverosimilă ce o învăluise pe Flaviana, cufundată în contemplarea acestei lumi atât de apropiate şi, totuşi, atât de îndepărtate.

Un fior o cutremură din creştet până-n tălpi când avu, în

sfârşit, revelaţia unei absenţe: din acest colţ de natură frenetică şi, totodată, calmă lipseau făpturile vii, lipsea ceea ce pământenii obişnuiesc să numească regnul animal. Nici o vietate, oricât de măruntă, oricât de stranie, nu tulbura decorul, altfel magnific, al priveliştii. Părea o pădure golită crud în urma unei teribile, dezastruoase partide de vânătoare.

Doar când înălţă privirea, căutând să străpungă hăţişul luxuriant al vegetaţiei, zări şi făptura: din coroana unui copac înalt, presărat cu minuscule flori liliachii, o privea, parcă blazat şi ironic, un om. Un bărbat.

Greu de spus cum s-ar fi repercutat în alte condiţii această neaşteptată apariţie asupra echilibrului ei, şi aşa destul de precar. Dar acum, spre extraordinara ei surpriză, nici măcar n-o tulbură, în orice caz nu mai mult decât contactul cu natura exuberantă de afară. Îşi dădu seama că, de fapt, în subconştient, îl căuta, îl presimţea, îl aştepta. De ce, nici ea nu ştia.

Bărbatul îşi luă privirea, cu aceeaşi nonşalantă indiferenţă, de la ea. De-abia acum putu să-l privească mai atent, sorbind amănuntele cu o curiozitate dezlănţuită şi lacomă. Figura i se desena limpede pe orizontul oranj: o frunte zăpăcitor de înaltă se sprijinea parcă pe un nas acvilin, poate mai pronunţat decât în prospectele de simetrie facilă terestră, dar armonios integrat maxilarelor viguroase, gurii largi, cu buzele fin prelungite către rădăcina obrajilor. Era ceva mai înalt decât tovarăşii ei de expediţie saturniană, dar nu se putea spune că e un gigant, sau, cel puţin, nu dădea impresia de gigantism.

Senzaţia că se află în faţa unei făpturi neobişnuite abia acum i se desluşi: acest om, acest bărbat, care se întinsese comod, ca într-un hamac, între două liane strâns îmbrăţişate, avea culoarea pielii altfel decât îşi putuse imagina chiar în halucinaţiile ei cele mai năstruşnice. Un bleu-argent, de parcă s-ar fi scăldat într-o baie de sclipiri lunare. De n-ar fi fost surâsul ce-i luneca din când în când

pe buzele prelungi, l-ar fi putut lua foarte bine drept o statuie.

La fel de lent şi calculat ca şi la primele încercări de a se mişca prin modul, Flaviana se apropie de uşa mică, dar solidă, care o despărţea de exterior. Un impuls irezistibil o îmboldea să păşească pe acest sol ciudat, să contemple mai îndeaproape vegetaţia luxuriantă şi, mai ales, trebui să recunoască, făptura bleu-argent care o stăpânea cu atâta dezinvoltă vitalitate.

Privirea însă îi înţepeni într-un punct fix şi se simţi cotropită de aburii sufocanţi ai unei subite ameţeli: mica uşă a modulului era uşor întredeschisă.

II. Un cod straniu şi blajin

Nu ştia cât timp rămăsese cu privirea captată de acest semn greu de pus la îndoială al unei recente vizite. De altfel, ce valoare mai avea timpul, în semnificaţia lui obişnuită, terestră, aici, unde toate coordonatele existenţei păreau a fi altele, cu totul altele decât cele cu care era deprinsă?

Folosi însă din plin răgazul pentru a se lua deplin în stăpânire şi a-şi limpezi gândurile. Raţional era pregătită pentru ipoteza întâlnirii cu făpturi extraterestre, fusese supusă chiar – la fel, de altminteri, ca toţi cei ce se preparau pentru zboruri cosmice – unui antrenament special în vederea acestui moment de loc exclus dintre probabilităţile oricărei expediţii galactice. Dar între posibilitatea teoretică, învăluită în norişorii trandafirii ai imaginaţiei, şi realitatea aceasta abrupt materializată într-o uşă întredeschisă, în prezenţa unei fiinţe cu trăsături uluitor de umane, exact la câţiva metri de adăpostul ei provizoriu şi atât de fragil, era o distanţă apreciabilă.

Metodic, fără grabă – n-avea de ce şi unde să se grăbească – începu să caute răspuns la întrebarea, ce i se părea fundamentală: unde se afla, prin ce coclauri ai universului fusese atras modulul, pe ce corp ceresc se prăbuşise? Tentaţia primă – şi firească – era să fixeze zona acestei inexplicabile căderi în jurul lui Saturn, a cărui imensă forţă gravitaţională ar fi trebuit, după cunoştinţele ei de astrofizică, să menţină mărunta cosmonavă, ca tentaculele unui monstru sideral, în sfera sa de influenţă. Numele sateliţilor saturnieni i se învolburară din

ungherele memoriei într-un amalgam febril: Mimas, Encelade, Tetis, Dione, Rhea, Titan. Dintre toate aceste nume sonore, unul îşi lămurea mai precis contururile, devenind cu încetul o obsesie: Titan. Într-adevăr, era singurul satelit al planetei inelate despre care se ştia precis că este înconjurat de un strat dens de atmosferă. Numai că atmosfera lui Titan, după cum stabiliseră analizele spectroscopice, era alcătuită din metan şi amoniac, în cazul acesta cum de putea respira ea, o pământeană, deprinsă cu un alt aer, fluxul răcoros ce răzbea prin uşa întredeschisă? Cum de plămânii nu-i plesniseră sub presiunea distrugătoare a acestor gaze de o extremă nocivitate? Şi, mai ales, cum de putuse înflori o vegetaţie atât de abundentă, care purta pecetea vădită a unei mari efervescenţe clorofiliene?

Rămase multă vreme cufundată în acest labirint de enigme prin al cărui păienjeniş se străduia să întrezărească o cât de firavă cărare logică. Închircită pe podeaua cabinei, cu braţele copilăreşte încrucişate sub bărbie, semăna cu un gnom sculptat din cine ştie ce tezaur arheologic.

Ar mai fi stat aşa îndelung dacă nu i-ar fi răsunat din nou, abia perceptibil, în urechi acel dangăt prefirat şi nostalgic care o trezise din înţepenirea letargică a prăbuşirii. Sunetele se strecurau prin uşa întredeschisă ca o negrăit de gingaşă înfiorare a unor strune de aer şi lumină.

Păreau, de data asta, o stranie şi tristă chemare, un soi de invitaţie obscură, dar plină de irezistibile ispite. Spre ce o chema acest mesaj sonor

— Pentru că era limpede că era vorba de un mesaj – nu-şi dădea seama şi, la urma urmelor, nici n-o prea interesa. Cert era doar – pe ce se întemeiază această certitudine nu putea să-şi lămurească prin niciun fel de argument cât de cât logic – că misterioasa lume de afară, poate chiar omul bleu-argent tolănit între liane, încearcă să comunice cu ea,

să-i transmită ceva, s-o îmbie la un dialog.

Îşi zise că multă vreme nu va mai putea amâna acest moment esenţial, că nimic nu poate fi mai anihilant pentru însăşi raţiunea de a exista într-un univers străin decât ignoranţa. A tergiversa întâlnirea – şi, poate, confruntarea directă – cu viaţa bizar de liniştitoare, care palpita frenetic în natura de dincolo de vehiculul ei atât de lamentabil naufragiat, însemna, la urma urmelor, un soi de abdicare, mai mult: o sinucidere.

Se ridică de pe podeaua modulului cu o mişcare atât de bruscă, încât trebui să se agaţe cu toată puterea de bara de lângă uşă ca să nu rămână suspendată într-un echilibru precar. Minată de hotărârea intempestivă de a renunţa la pasivitatea aceea fără soluţie, niţeluş cam bleagă, uitase de orice precauţie. Noroc de acest precipitat contact cu realitatea gravitaţională a lumii în care voia să pătrundă, contact care o readusese – zâmbi chinuit la gândul că maniile verbale sunt adesea mai puternice decât cea mai necruţătoare evidenţă – „cu picioarele pe pământ”.

O clipă se temu de propria ei indecizie, se temu ca panica iraţională ce simţea c-o invadează să nu-i anuleze bruma de voinţă, atât de greu încropită, cu care pornise adineauri în explorarea necunoscutului. Un nou şuvoi de sunete, parcă şi mai insistent, şi mai îmbietor modulate, avu de data aceasta – deşi nu erau mult deosebite de cele dinainte – un ciudat efect excitant, alungându-i subit temerile.

Numai că întâmplarea o învăţase minte: acum se feri cu grijă de orice gest avântat, străduindu-se – aşa cum fusese deprinsă la antrenamente – să-şi concentreze întreaga pondere a greutăţii, atâta cât rămăsese, spre jumătatea inferioară a trupului. Costumul uşor cu care fusese îmbrăcată în timpul zborului – aşa-numita „îmbrăcăminte de cabină”, pe care renunţase s-o mai schimbe deoarece era evident că atmosfera de afară e perfect respirabilă – nu-i jena mişcările, ba chiar îi dădea o oarecare lejeritate

căreia trebuia să-i pună necontenit frână.

Deschise lent uşa şi apăsă pe butonul care declanşa scăriţa de coborâre din modul. O bizară nerăbdare – parcă frica de a nu se lăsa din nou invadată de temeri şi angoase – o mână să pună piciorul pe prima treaptă încă înainte ca lenta deplasare a scării din găoacea ei metalică să se fi încheiat. Pentru a nu-şi scăpa trupul de sub control, în clipa când se strecură afară din modul, se prinse zdravăn cu ambele mâini de barele uşii. Nu se întâmplă însă nimic, nici o forţă n-o zgâlţâi, niciun vânt năprasnic n-o smulse. Aşa cum rămăsese cramponată de uşa încăperii ei cosmice, părea o păpuşă dezarticulată sau, mai curând, un prunc care ezită îndelung să abandoneze căldura adăpostului matern.

Uşor, cu mii de precauţii, pipăind atent cu călcâiul încălţămintei gravifice fiecare treaptă, coborî scara care o apropia de solul noului ei habitat. Toată această domoală, greoaie desprindere de modul o făcea cu spatele la lumea exterioară. Nu vedea decât treptele scării şi silueta tot mai precis conturată a vehiculului, care reflecta, cu scânteieri ciudate, ca nişte minuscule fulgere portocalii, lumina aceea a cărei sursă n-o descoperise încă.

Primul contact cu solul se petrecu firesc, atât de firesc, încât avu un scurt frison de uimire. Călcâiul se simţea în stranie siguranţă pe această suprafaţă solidă, niţel granuloasă, ca şi cum ar fi fost alcătuită dintr-un pietriş extrem de fin, însă bine cimentat de un liant viguros. Dacă nu i-ar fi fost teamă să-şi piardă echilibrul prin cine ştie ce mişcare riscată, ar fi frământat îndelung această primă porţiune de teren solid pe care o simţea sub picioare după atâtea săptămâni de când părăsise îndepărtatul cosmodrom terestru.

Ţinând o mână încolăcită după drugul de metal al scării, îndrăzni o înceată rotire a trupului spre a putea cuprinde în raza privirii o secţiune cât mai amplă din peisaj. Din instinct închise ochii şi de data asta – ca atunci când

contemplase întâia oară, de la ferestruica modulului, lumea în care a naufragiat – dar îi redeschise imediat, iritată de acest joc absurd, care risca să devină un fel de ritual superstiţios al fricii de necunoscut.

Magnifica vegetaţie, care o copleşise atunci cu tulburătoarea ei frenezie, i se păru acum mai intimă, mai familiară, fără să fi pierdut, totuşi, nimic din dimensiunile impresionante. Ba chiar avea senzaţia – firească, de altminteri – că pomii erau mai viguroşi şi mai înalţi, coroanele mai stufoase, culorile mai vii în exuberanta lor diversitate. Ceva însă le estompa întrucâtva grandoarea, nu-şi dădea încă seama ce, parcă un element nou pe care încă nu izbutea să-l sesizeze. Cercetă peisajul minuţios, cu oarecare ciudă pe carenţele spiritului ei de observaţie, până când un amănunt, un fleac, căruia altă dată nu i-ar fi acordat nici o fărâmă de atenţie, o frapă până la descumpănire. Treptele scării pe care abia coborâse aruncau pe sol, chiar lângă ea, o vagă şi bizară umbră cafenie. Dintr-o dată impresiile, până atunci amalgamate, haotice, i se limpeziră ca filtrate printr-o lentilă selectivă: întreaga natură luxuriantă şi fremătătoare din preajmă îşi atenuase, aparent, proporţiile somptuoase datorită haloului de umbră ce începuse să dilueze contururile, acele contururi pe care, de la ferestruica modulului, le văzuse nete, distinct imprimate pe fundalul cerului oranj.

Nu-şi putu înfrâna un fior, izvorât din sentimentul straniu al obişnuitului în neobişnuit: era evident că se înserează, că şi pe acest corp cosmic unde o azvârlise hazardul se înserează, dar o înserare enigmatică, fără amurg. Niciun soare – sau, în orice caz, niciun soare vizibil privirii sale – nu amurgea spectaculos şi prelung, în spatele unor coline sau undeva, la marginea orizontului: această înserare, în fond dulce, calmă, odihnitoare, sugera stingerea lentă a unor imense lustre invizibile, ca într-o vastă sală de teatru înaintea spectacolului.

Degetele subţiri şi reci ale panicii începură din nou să-i

lunece pe şira spinării: dacă pe lumină – acea lumină cu care, în pofida nuanţelor ciudate, era pe punctul de a se obişnui – lumea a cărei prizonieră devenise nu i se părea de loc ostilă sau măcar neospitalieră, ce surprize îi va rezerva în momentul când va coborî întunericul? Oare aspectul liniştitor al acestei naturi exuberante, dar neagresive, nu fusese cumva o simplă faţadă, un camuflaj viclean sau, mai degrabă, o capcană menită să-i adoarmă, prin forţa bizarei ei fascinaţii, elementarele reflexe de prudenţă?

În chip firesc, prima tentaţie fu să facă imediat calentoarsă, să urce în modul, pe care, desigur, l-ar fi voit un refugiu solid şi trainic, deşi îi cunoştea cu precizie limitele de rezistenţă. N-apucă însă să schiţeze nici cel mai mărunt gest pentru a da curs tentaţiei că în faţa ei se ivi, coborând lent dintre liane, făptura bleu-argent cu trăsături umane şi înfăţişare statuară. O privi îndelung, fără surâsul acela de ironică superioritate cu care o contemplase prin ferestruică, apoi, pe neaşteptate, se roti pe călcâie şi se îndepărtă în direcţia unui desiş de plante cu flori de un roşu aprins, violent, bătând în sângeriu. După câţiva paşi se opri şi rămase ţeapăn, cu spatele la ea, într-o stranie poziţie de aşteptare.

Oare chiar o aştepta? Fără voia ei, Flaviana se ghida încă după limbajul de gesturi şi atitudini ale pământenilor, deşi la această făptură, în pofida asemănării izbitoare cu cei de pe Terra, gesturile şi atitudinile puteau avea cu totul alte semnificaţii. Nu putea să-şi explice nici ea logic de ce, dar poziţia în care se imobilizase bărbatul, cu muşchii omoplaţilor uşor încordaţi sub pielea argintie, i se părea – poate pentru că aşa dorea şi spera – mai mult chiar decât o stare de aşteptare: un fel de stăruitoare invitaţie, o prelungire a chemării din straniul dangăt prefirat şi nostalgic ce răzbătuse prin uşa modulului.

Ezitările şi îndoielile i se risipiră cu o incredibilă uşurare în clipa când bărbatul, cu o foarte omenească nerăbdare,

întoarse capul spre ea, ţintuind-o cu privirea, la început nedumerit, apoi încurajator, de parcă abia acum şi-ar fi dat seama de tot ce se petrece în sufletul ei. Uită fulgerător de teama care, numai cu câteva momente în urmă, o îmboldise să se refugieze din nou în modul, de panica aceea apăsătoare la gândul că înserarea lentă preludia coşmarul unei nopţi cumplite. Ba chiar se strădui să se convingă, printr-o naivă încercare de autosugestie, că umbrele înserării nu progresau, că, de fapt, era vorba doar de o uşoară paloare a luminii portocalii ce scălda lumea aceasta necunoscută, paloare identică aceleia a nopţilor albe care fac farmecul verilor în ţinuturile nordice ale emisferei boreale terestre.

Păşi, tatonând terenul cu grijă şi silindu-se să nu se dezechilibreze prin vreo mişcare prea abruptă, pe urmele bărbatului a cărui chemare i se părea acum neîndoielnică. El o aşteptă lângă tufişul de plante sângerii şi, numai după ce se convinse că ea îl urmează, continuă să înainteze pe o potecă îngustă arătându-i, vădit, drumul. Dându-şi seama, desigur, că paşii ei sunt incerţi şi precauţi, îşi încetini şi el mersul. Era primul semn de înţelegere – poate prima lor comunicare reală, embrionul unui limbaj comun – care o făcu pe Flaviana să simtă, pentru întâia oară de când se trezise din letargia prăbuşirii, nu numai curiozitatea firească, generată de imperativul raţional de a investiga lumea unde naufragiase, dar şi o anume, deocamdată difuză, încredere în stăpânul incontestabil al acestei lumi.

Când ajunse pe potecă, Flaviana încercă o senzaţie neaşteptată şi care i se păru ciudat de inedită: simţul olfactiv, care până acum îi fusese parcă anesteziat, se deşteptă dintr-o dată şi nările i se îmbibară de un amestec straniu de parfumuri, pe care l-ar fi putut invidia orice maestru de pe pământ al fantezistelor combinaţii odorifice. O bucură nu atât savoarea subtilă a aromei, cât faptul că simţurile, a căror acuitate terestră se temea să nu fi fost anihilată de şoc, îşi reveneau încetul cu încetul la normal,

întărindu-i astfel sentimentul de ieşire din vis, de trezie efectivă, de consistenţă a realului.

Bărbatul se opri brusc, atât de brusc, încât Flaviana, ocupată cu descifrarea senzaţiilor ce o năpădeau, nu izbuti să se pironească la timp pe picioare şi se ciocni de el. Mâna îi atinse involuntar pielea bleu-argent şi simţi în vârful degetelor o vibraţie care-i dădu fiori: era o piele rece, învăluită parcă într-o reţea invizibilă de unde electrice. Îşi retrase mâna rapid, înăbuşindu-şi ţipătul gata să ţâşnească de pe buze. El nu părea însă să fi simţit atingerea ei şi rămase câteva clipe imobil, în acea poză de aşteptare sau de chemare cu care o întâmpinase la capătul potecii. De data aceasta Flaviana avu certitudinea că figura lui statuară – pe care n-o vedea, dar o presimţea – se destinsese într-un zâmbet larg, de parcă i-ar fi pregătit o surpriză.

Şi, într-adevăr, surpriza se produse: cu o imprevizibilă gingăşie la o fiinţă atât de supradimensionată pentru obişnuitele reprezentări ale pământenilor, bărbatul bleu-argent se dădu la o parte, oferindu-i – ba chiar îmbiind-o – să-şi adâncească privirea în priveliştea ce se deschidea amplu în faţa ei. Dar adevărata surpriză era tocmai această privelişte: în mijlocul unui luminiş edenic – de o armonie atât de tulburătoare, încât părea mai curând un decor de teatru – se înălţa o căsuţă singuratică, un fel de bungalow pitit la umbra unui arbore uriaş, vopsit parcă de un pictor bezmetic în toate culorile curcubeului terestru. Bungalowul, care se zărea minuscul în raport cu copacul ce-l străjuia, era înconjurat din toate părţile de verande încântătoare, create, poate, nu atât pentru desfătare, cât spre a îngădui o deplină vizibilitate asupra micro-universului împrejmuitor.

Nu era singura surpriză pe care i-o rezervase această gazdă enigmatică, specialistă – pare-se – în dozarea efectelor cu fantezia şi minuţia unui experimentat regizor. Dovezile sale de evidentă ospitalitate se desfăşurau, de

altminteri, într-o ordine precisă, călăuzită de o anume logică interioară, de arcă ar fi oficiat un solemn ceremonial iniţiatic.

În sfârşit, Flaviana descoperi sursa acelei lumini portocalii, cu irizări blajine, care i se păruse, cu câteva minute înainte, pe cale de a asfinţi: la marginea vastului luminiş se eşafoda o complicată construcţie, ceva asemănător cu puternicele proiectoare ale sateliţilor artificiali făuriţi de strămoşii actualilor locuitori ai planetei Marte. Din adâncurile acestei construcţii izbucnea, ca dintr-un vulcan în plină erupţie, o imensă vâlvătaie translucidă, un fascicol de lumină oranj, incomparabil ca putere cu tot ce-i fusese dat să vadă pân-acum: lumina plămădită de această formidabilă maşinărie se izbea apoi cu o violenţă unică de oglinzile mişcătoare ale unui gigantic policandru ce plana imobil la câteva sute de metri deasupra luminişului, difuzându-se, printr-un ingenios şi savant calculat joc al refracţiilor, asupra unei zone vaste.

Flaviana se pomeni fluierând băieţeşte de admiraţie, ca în anii studenţiei când izbutea să descifreze vreo enigmă ştiinţifică cu care se chinuise vreme îndelungată. Era o reacţie de care cam de multişor se dezobişnuise, mai ales de când intrase în corpul cosmonauţilor-stagiari. De altfel, vrând să capete mai multă prestanţă şi autoritate în rândurile noilor ei colegi, renunţase, printr-un efort de voinţă, la un şir întreg de deprinderi juvenile, pe care le considera compromiţătoare pentru un tânăr savant în plină ascensiune. Era, în fond, o probă de ingenuitate ce stârnea zâmbete, repede reprimate, la mai vârstnicii ei mentori pe drumul pe care şi-l alesese.

Aici însă acest inocent fluierat băieţesc o bucură de parcă şi-ar fi regăsit, printr-o inexplicabilă mutaţie psihică, universul prea de timpuriu părăsit al adolescenţei. Până acum socotise nedemn de un savant care trăia la interferenţa secolelor XX şi XXI să se mai minuneze de ceva, fie şi de cea mai ieşită din comun ispravă tehnică.

Iată însă că, revenindu-i capacitatea simplei, umanei uimiri, se simţi, nu ştia nici ea cum, îmbogăţită.

La drept vorbind, poate mai mult ca orice o uluia pe acest straniu corp ceresc simbioza insolită a celui mai sălbatic şi neţesălat primitivism (cel puţin în aparenţă!) cu nişte semne elocvente, indubitabile ale unui stadiu de civilizaţie ce presupunea înalte cunoştinţe tehnico-ştiinţifice. Nu dădea dovadă de o prea mare perspicacitate imaginându-şi că punctul nodal, nucleul de cristalizare al acestei simbioze era tocmai omul bleu-argent care acum îi indica, printr-o uşoară înclinare a capului, casa umbrită de înaltul arbore multicolor.

Ea ridică – pentru întâia oară de când întâlnise făptura aceasta masculină atât de derutantă – o privire încărcată de recunoştinţă către ochii lui de un vioriu întunecat, culoarea prunelor coapte. Gestul îl descumpăni pe bărbatul de lângă ea, care o scrută întrebător, cu o anume nelinişte şi cu dorinţa vădită de a înţelege exact sensul privirii. Când văzu însă că buzele ei se întredeschid într-un surâs abia mijit, îşi manifestă bucuria înălţând braţele spre cer şi izbucnind într-un hohot prelung, gâlgâitor, melodios, ce-i amintea Flavianei de şuvoiul sunetelor care răzbătuseră în interiorul modulului.

Nemaiaşteptând nici o altă invitaţie, Flaviana se îndreptă spre casa înconjurată de verande. Era o decizie care, cel puţin în intenţia ei, trebuia să destrame până şi ultimele îndoieli ale bărbatului cu privire la ţelurile ce-o mânaseră încoace şi să consolideze hotărâtor fragila punte ce începuse să se înfiripe, în ultimele minute, între ei. În psihologia oricărei fiinţe raţionale, de pe orice planetă, acceptarea invitaţiei de a-i vizita locuinţa nu putea fi receptată – în concepţia Flavianei, încă impregnată de prejudecăţi terestre – decât ca un suprem, ba chiar ostentativ act de bunăvoinţă.

Bărbatul n-o luă înainte, cum s-ar fi aşteptat, potrivit ritualului ospitalităţii pământene, ci, de data aceasta, o

urmări cu o nedisimulată curiozitate, de parcă i-ar fi studiat reacţiile în faţa realităţii căreia îi deschidea, pas cu pas, zăvoarele. Pentru el, probabil, aceasta avea valoarea unui test menit să-i dezvăluie comportamentul şi intenţiile făpturii picate din cer.

Hotărâtă să-şi ducă experienţa până la capăt, cu orice risc, Flaviana străbătu în câteva clipe, fără ezitare, larga pajişte ce-o despărţea de casa singuratică. Se simţea, e drept, oarecum stânjenită în mişcări tocmai de uşurimea cu care îşi deplasa trupul, eliberat de o bună parte din greutatea sa terestră. Dar, cu un efort de voinţă, începuse să se deprindă cu această neobişnuită senzaţie, ba chiar să încerce unele delicii, ca ale unui copil care învaţă tainele unui joc inedit. De fapt, toată această treptată iniţiere în misterele lumii luminate de acel fantastic policandru de oglinzi mişcătoare i se părea că se petrece conform unui cod blajin, în pofida evidentei sale ciudăţenii. Precum codul unui joc cu reguli ce ţi se relevă pas cu pas.

Ajunsă lângă veranda din faţa casei, aruncă o privire în urmă. Bărbatul rămăsese la marginea luminişului, contemplându-i curios şi cu o umbră – i se păru – de maliţie în colţul buzelor răsfrânte fiecare mişcare, fiecare atitudine, fiecare gest. Se strădui din răsputeri să-i ignore prezenţa, ştiind instinctiv că numai o astfel de comportare poate avea aparenţele depline ale firescului.

Urcă treptele verandei şi se trezi în faţa unei noi şi semnificative mărturii de ospitalitate din partea enigmaticei sale gazde: pe podea, în mijlocul unui covor policrom dintr-un material ce nu semăna cu niciunul cunoscut de ea în sistemul planetelor explorate, tronau în stive iscusit aranjate şi artistic ornamentate fructe şi legume cu înfăţişări stranii, dar care degajau arome dintre cele mai îmbietoare.

Timp de câteva secunde se lăsă învăluită de aceste arome, care o făcură să presimtă senzaţii gastronomice de care aproape se dezobişnuise consumând exclusiv

inodorele şi insipidele pastile alimentare cosmice. În orice caz, faptul că bărbatul se gândise la una dintre nevoile prime, elementare ale omului, nevoia de hrană, îi întări sentimentul de securitate; hotărât lucru, noul ei habitat n-avea – cel puţin până acum – nimic repugnant, nimic neomenesc, nimic înfricoşător. Avusese, într-un fel, noroc!

O irezistibilă pornire de a-şi exprima recunoştinţa o făcu să întoarcă repede capul spre locul unde rămăsese ciudata ei gazdă: avu însă surpriza să-l descopere chiar lângă ea. O studia la fel de jovial şi amuzat de aproape, ca şi de la distanţă. Părea satisfăcut, ca orice gazdă primitoare, de impresia pe care o produsese festinul pregătit spre bucuria oaspetelui. Flaviana nu-şi putu reţine un: „Mulţumesc!” rostit din inimă, dar nu în limbajul interplanetar, pe care îl învăţase înainte de a porni în expediţia saturniană, ci în cea mai pură românească.

Şi atunci, bărbatul bleu-argent reacţionă încă o dată cu totul neaşteptat: duse mâna la pieptul uşor bombat şi apăsă pe un minuscul medalion purpuriu pe care ea, până acum, nu-l observase. Aerul începu să vibreze de unde sonore, de parcă un radioreceptor de o tărie neobişnuită căuta cu osârdie o anume lungime de undă. Bărbatul o invită cu o înclinare a capului să repete cuvântul pronunţat mai înainte, iar Flaviana, fascinată, se supuse. După o clipă auzi o voce masculină cu inflexiuni melodioase exprimându-se într-o românească fără cusur:

— Fii binevenită în casa lui Tilbi! Tot ce-i aparţine lui îţi aparţine, de acum înainte, şi ţie…

III. Miercurea de după joi

Zguduită ca de un cutremur lăuntric de această urare rostită corect în limba ei maternă, Flaviana rămase o vreme interzisă, stăpânită de o perplexitate lesne de înţeles: dacă ar fi fost pronunţată în oricare alt idiom planetar sau terestru, fără îndoială că uluiala i s-ar fi atenuat întrucâtva. Aşa însă nu izbuti nici măcar să se concentreze asupra întrebării elementare: cum de învăţase omul acesta enigmatic cu atâta uşurinţă şi, mai ales, rapiditate o limbă vorbită la milioane şi milioane de kilometri distanţă? Mai mult: nu remarcă un amănunt cel puţin la fel de frapant ca siguranţa cu care fuseseră pronunţate cuvintele româneşti. Şi anume, că acela pe care îl bănuia a fi un soi de superpoliglot galactic nu marcase emisia de sunete prin nimic ce ar fi sugerat mimica umană a vorbirii. Mai precis, buzele i se păstraseră imobile, răsfrânte în acelaşi surâs amuzat dinainte.

Ghicindu-i starea de spirit, gazda n-o lăsă mult timp pradă uluielii. Apăsă din nou pe medalionul de pe piept şi aerul se umplu de rezonanţa aceleiaşi voci plăcute:

— Iartă-mă, te rog, pentru tulburarea pe care ţi-am provocat-o! E vorba de un translator electronic ultraperfecţionat şi miniaturizat, capabil să detecteze structura unei limbi după sunetele ce o alcătuiesc şi să-mi traducă apoi instantaneu gândurile direct în limba respectivă. A fost suficient să pronunţi un singur cuvânt în această limbă pentru ca translatorul meu să se orienteze rapid şi să mă exprime nemijlocit pe înţelesul tău.

Explicaţia, în loc s-o liniştească, o răscoli şi mai mult pe

Flaviana. I se păru că a intrat în conul de umbră al unei forţe supranaturale, care o poate manevra după voie cu o incredibilă uşurinţă. Încercă nici să nu mai gândească, de teamă că omul de lângă ea ar putea, cu aceeaşi fantastică repeziciune, să-i citească gândurile. Deşi logic ar fi fost s-o bucure posibilitatea de a comunica rapid, simplu şi nemijlocit cu atât de ospitaliera ei gazdă, dimpotrivă, se simţea – în chip paradoxal – tracasată, frustrată, descoperită, ca şi cum, prin însăşi existenţa enigmaticului aparat de translaţie, se săvârşise o nepermisă, aproape duşmănoasă incursiune în teritoriile cele mai intime şi, totodată, cele mai vulnerabile ale universului ei lăuntric.

Luând din stiva de pe covorul policrom un fruct cu deosebire ispititor – un fel de rodie violetă şi zemoasă – şi muşcând lacom din carnea lui efervescentă ca o băutură răcoritoare, Flaviana se trezise făcând un gest la fel de neaşteptat pentru ea ca şi multe din întâmplările prin care trecuse în ultimele ore.

Simţi pe cerul gurii un gust tare, aromitor, care o ameţi şi o limpezi, în acelaşi timp. Mestecând îndelung fructul, savurându-i deliciile după ritualul care o făcea, în copilărie, să prelungească iritant mesele la care i se serveau mâncărurile preferate, îşi dădu seama că adevărata plăcere i-o isca, de fapt, nu gustul propriu-zis al rodiei, ci altceva – însuşi actul omenesc de a mânca. Îngurgitând săptămâni şi luni de-a rândul numai „mâncare esenţializată”, redusă la forma de loc atracţioasă a pastilelor, devii fără voia ta un gurmand, iar contactul cu mâncarea normală se transformă subit într-o palpitantă aventură.

Automat, fără vreo intenţie anume, prelungi şi de data asta cât putu naivul ritual al savurării fructului. La drept vorbind însă încerca să amâne cât mai mult inevitabila reîntâlnire cu miraculosul aparat de translaţie care o azvârlise în acea uimire buimăcită şi înfricoşată. Ştia că executarea oricărui gest simplu, mecanic, care nu-i solicită

vreun efort special, are efecte liniştitoare asupra ei, redându-i ca prin minune capacitatea de a gândi lucid, de a analiza şi chibzui, în deplinătatea resurselor psihice, orice situaţie, oricât ar fi fost de complexă. Şi acum avea nevoie de maxima concentrare a facultăţilor care o distinseseră printre colegii ei încă din anii studenţiei – discernământ, luciditate, sprinteneală a spiritului, spontaneitate a deciziei – facultăţi ce jucaseră, de altminteri, un rol esenţial la admiterea ei în corpul cosmonauţilor-stagiari.

Ridică privirea, căutând parcă un punct de sprijin în lumea exterioară pentru încordata sforţare de limpezire lăuntrică. Bărbatul bleu-argent se afla din nou în faţa ei, cercetând-o cu ochii umbriţi de o nedisimulată îngrijorare: era, neîndoielnic, conştient că el fusese acela care provocase brusca ei tulburare, dar la fel de evident era că nu pricepe semnificaţia reală a acestei fulgerătoare treceri de la euforie la încremenire. În orice caz, din teama instinctivă de a nu-i accentua confuzia, bărbatul nu-şi mai pusese în acţiune acel „şperaclu lingvistic”, acea „maşină infernală de aruncat în aer intimitatea”, cum calificase Flaviana, în primul moment de spaimă, aparatul de tradus instantaneu. Înclinându-şi uşor capul pe o parte, el o examină mut pe fata aceasta cu tranziţii atât de subite şi de capricioase de la o stare la alta, chinuindu-se să descifreze ce se petrece în spatele frunţii senine de adolescentă peste care cădeau neglijent câteva şuviţe de păr cu sclipiri de tăciuni mocniţi.

În definitiv, gândi febril Flaviana, de ce o uluise şi o zăpăcise mai mult acest aparat de tradus decât complicata construcţie pe care o zărise la marginea luminişului şi care slujea drept soare artificial lumii dominate de bărbatul bleu-argent? La urma urmelor, era vorba de încă un semn al aceleiaşi insolite simbioze între o voită, minuţios organizată sălbăticie şi folosirea unor cuceriri tehnice ce sugerau o surprinzătoare bogăţie de cunoştinţe. Pe acest

tărâm se putea aştepta la încă multe alte dovezi asemănătoare, aşa că trebuia să se înarmeze cu o anume doză de blazare, oare s-o facă mai puţin vulnerabilă la surprizele pe care i le va oferi şi de acum înainte întâlnirea cu necunoscutul acesta binevoitor, dar ciudat.

— Poţi oare pricepe, omule – rupse, în sfârşit, Flaviana lunga şi zbuciumata ei tăcere – ce am simţit auzindu-mi limba maternă vorbită cu nonşalanţă şi fără greş la zeci de milioane de kilometri depărtare de planeta mea natală? Ai încercat oare vreodată un şoc asemănător?

Minusculul medalion purpuriu fu din nou acţionat şi aerul vibră ca şi cum o gură avidă ar fi absorbit cuvintele din eter. Buzele răsfrânte ale bărbatului se desfăcură şi dentiţia perfectă sclipi într-un hohot tăcut. Clătină din cap în semn de înţelegere pentru atât de omeneasca ei slăbiciune.

— Dac-aş fi ştiut – răsună vocea aceea masculină cu inflexiuni melodioase – aş fi renunţat la acest mijloc simplu şi direct. Aş fi recurs, poate, la altă cale de comunicare, mai ocolită, dar care să nu te tulbure. Mi s-a părut însă – continuă după o scurtă ezitare – că maşina plutitoare care te-a adus aici e dovada unei gândiri evoluate care te face aptă să receptezi, fără nici o dificultate, orice semn, oricât de neobişnuit pentru tine, al prezenţei şi capacităţilor raţiunii. Principalul e că ne înţelegem, oricum, pe oricare cale, nu-i aşa?

Era absolut logic tot ceea ce spunea, de o logică atât de firească şi umană, încât Flaviana se întrebă încă o dată pur şi simplu dacă făptura aceasta – în pofida straniei culori a pielii – nu e cumva un pământean rătăcit, ca şi ea, datorită cine ştie cărei aventuri cosmice, pe un îndepărtat corp ceresc.

— Unde mă găsesc? exclamă ea abrupt, după o scurtă tăcere. Pe ce planetă, în ce sistem solar? Iartă-mă, te rog, dar înainte de a şti cine eşti şi de unde ai apărut în calea mea, mă interesează să aflu pe care lume mă găsesc, în ce

univers am nimerit…

Binevoitoarea ei gazdă nu părea de loc jignită de refuzul atât de categoric de a i se stabili identitatea şi nici deosebit de mirată de insistenţa cu care Flaviana îşi reclama dreptul de a cunoaşte coordonatele cosmice ale noii sale existenţe. O vreme privi absent dincolo de ea, spre peisajul lumii peste care domnea, apoi, fără un cuvânt, se apropie de peretele casei şi începu parcă să-l zgârie cu unghia, făcând nişte semne cabalistice care, în alte împrejurări, i s-ar fi părut Flavianei de-a dreptul demenţiale. Acum Flaviana aştepta curioasă sfârşitul acestei ciudate demonstraţii de prestidigitaţie. Nu trebui să aştepte mult timp. După câteva secunde, peretele pe care bărbatul bleu-argent îşi exercitase măiestria se transformă într-un fel de ecran fosforescent pe care se conturau cu precizie, ca într-o hartă astronomică sui-generis, determinantele atât de familiare Flavianei ale sistemului nostru solar.

Semnele care simbolizau soarele şi planetele erau întrucâtva diferite de cele utilizate de cartografii tereştri, păreau mai degrabă nişte hieroglife toltece, asemănătoare celor descoperite pe piramidele celeste de la Monte Albán de către mexicanul Alfonso Caso. Fiecare planetă era reprezentată printr-un alt semn, care nu avea nici o semnificaţie concretă pentru Flaviana, deoarece sinuoasa şi asimetrica lui armonie corespundea, vădit, unei alte configuraţii a conceptelor astronomice, cu totul deosebită de cea cu care era deprinsă tânăra cosmonaută pământeană. Doar aşezarea semnelor în economia desenului, distanţele ce le separau, ritmul ce le impulsiona mişcarea – căci enigmaticul ecran fosforescent avea proprietatea de a sugera deplasarea în spaţiu – îi evocau Flavianei, fără să-i lase niciun dubiu, sistemul planetar din care face parte şi planeta ei de obârşie.

Totuşi, era ceva în acest desen care o contraria, o punea pe gânduri: undeva, între semnele care, potrivit

reprezentărilor ei, ar fi trebuit să definească poziţia lui Iupiter şi a lui Saturn, se zărea o misterioasă hieroglifă, al cărei itinerar, conturat cu suficientă exactitate, interfera orbitele celor două planete amintite. Deşi nu era vorba de vreo planetă cunoscută, prezenţa acestui corp în inima sistemului solar nu i se părea Flavianei cu totul insolită, lipsită de sens. Numai că acum, în faţa acestui ecran ciudat, un lapsus iritant – dintre acelea care apar tocmai atunci când simţi nevoia stringentă ca memoria să funcţioneze ireproşabil – îi răvăşea toate cunoştinţele, împiedicând-o să se concentreze şi să-şi modeleze lucid gândurile în jurul unui reper cât de cât precis, să-şi ordoneze buimăcitorul zbor al imaginaţiei. Totul i se învălmăşa nebulos sub frunte, ca o masă informă prinsă într-un teribil vârtej.

La un moment dat observă însă că omul care întocmise cu atâta siguranţă harta aceea cerească în acelaşi timp familiară şi enigmatică zgârie din nou peretele-ecran, parcă îngroşând contururile hieroglifei ce o tulburase. Era vădită intenţia de a-i atrage atenţia tocmai asupra acestui semn: nu mai încăpea nici o îndoială că hieroglifa respectivă voia să desemneze corpul ceresc pe a cărui suprafaţă se prăbuşise modulul saturnian. Dar ce fel de corp era acesta, de unde răsărise exact în acest punct al spaţiului, nu izbutea încă să se lămurească.

O stranie presimţire că se află în preajma unei formidabile revelaţii nu-i dădea, totuşi, pace. Presimţirea căpătă întruchiparea concretă a realităţii abia în clipa când remarcă un detaliu oare îi scăpase până atunci: anume că orbita acestui corp este extrem de turtită, cu o neobişnuită excentricitate şi, totodată, cu o mare înclinaţie faţă de planul orbitei Pământului, în unghi de aproape 45 de grade. Dintr-o dată, ca la semnul unei baghete magice, gândurile i se adunară, apele învolburate ale memoriei începură să se limpezească şi se pomeni filtrând prin sita deasă a lucidităţii toţi asteroizii ce umpleau spaţiul enorm

dintre Marte, Iupiter şi Saturn. Da, unul singur întrunea cu precizie coordonatele pe care era situat ierogliful acela misterios: asteroidul Hidalgo, un soi de planetă de dimensiuni pitice, descoperită pe la mijlocul secolului al XIX-lea de astronomii mexicani şi denumită astfel în cinstea unui erou al luptelor pentru eliberarea Mexicului, faimosul Hidalgo y Castillia.

— Aceasta e planeta pe care ne aflăm? arătă Flaviana spre hieroglifa ce începuse să iradieze o intensă lucire portocalie, asemănătoare oarecum cu aceea care lumina universul dominat de bărbatul bleu-argent.

— Întocmai – se bucură vocea cu inflexiuni melodioase. E Rilo, un astru minuscul, poţi să-l străbaţi cu piciorul timp de trei prânzuri şi trei cine. Soarele în jurul căruia se învârteşte este uneori foarte îndepărtat, ca acum, alteori foarte apropiat. Când se apropie suficient, sting soarele meu…

Era ca înfiriparea unei raze firave pe o zare încă învăluită de ceţuri dense şi tulburi. Prin urmare, asteroidul Hidalgo purta, în limba acestui străin enigmatic, numele Rilo, un nume cel puţin la fel de sonor şi expresiv ca acela cu care îl botezaseră astronomii pământeni, numai că mai uşor de reţinut şi memorat. „Rilo”, murmură ea de câteva ori, degustând parcă savoarea fiecărei silabe, fiecărei consoane, fiecărei vocale. Pronunţându-l, încerca, în fond, să se deprindă treptat cu ideea că acesta va deveni, prin forţa inevitabilă a situaţiei în care se găsea, noul ei lăcaş, habitatul noii ei existenţe, şi încă pentru un răstimp practic nedefinit.

Mai era ceva ce îi captase atenţia în succinta explicaţie pe care i-o dăduse omul bleu-argent de pe Rilo: amănuntul cu privire la apropierea şi depărtarea planetei de soare, amănunt care confirma, fără putinţă de tăgadă, identitatea cu Hidalgo. Într-adevăr, asteroidul Hidalgo, datorită ciudatei sale traiectorii pe boltă, se apropie de soare, la periheliu, mai mult decât Marte, iar la afeliu se găseşte la

mică distanţă de Saturn. În felul acesta se lămurea, în oarecare măsură, devierea itinerarului pe care-l urmase, fără presimţirea unei atari primejdii, fragilul ei modul saturnian.

Concentrându-se la maximum – şi culegând, cu gesturi mecanice, de pe covorul policrom încă un fruct, căruia nu-i distinse însă nici forma, nici culoarea, nici măcar gustul – se strădui să extragă cât mai multă sevă din puţinătatea datelor pe care i le oferise explicaţia gazdei. A, da, vorbise ceva şi de anume distanţe, calculate după un sistem naiv, poate voit naiv ca s-o ajute să le înţeleagă, deoarece omul acesta n-avea de unde să ştie – în pofida surprinzătoarelor lui cunoştinţe – sistemul de măsurători utilizat pe Pământ. Ei bine, ce distanţă putea să străbată, chiar o fiinţă excelent dotată fizic ca el, în răstimp „de trei prânzuri şi trei cine”? Nu mai mult de 120 – 130 de kilometri. Cam la asta se reducea, prin urmare, circumferinţa lumii unde naufragiase. O planetă cu diametrul de circa 70 – 80 de kilometri, mai mult o planetuţă, un soi de jucărie la scara dimensiunilor cosmice, cam asta era Rilo.

Flaviana surâse cu un fel de autosarcasm la gândul că prejudecăţile ei de pământeană, orgoliul de locuitoare a unei planete „mari” o făceau, de pe acum, să dispreţuiască dimensiunile unei lumi croite după alte etaloane. Ce s-ar fi întâmplat dacă accidentul cosmic n-ar fi avut loc şi dacă modulul saturnian şi-ar fi atins ţinta? Cum s-ar fi împăcat reprezentările ei cu proporţiile unei planete de „talia” lui Saturn, cu diametrul de 750 de ori mai mare decât cel al Terrei? Şi apoi, ce importanţă aveau dimensiunile unui habitat unde nu existau – cel puţin după semnele exterioare – decât doi locuitori? Eterna sete nesăţioasă de spaţiu, care orbeşte imaginaţia şi simţurile pământenilor, prefăcându-i în incredibil de stupide creaturi, torturate de claustrofobie, de teama ancestrală şi absurdă a ţarcurilor strâmte, chiar dacă e vorba de nişte suprafeţe măsurabile în mii de kilometri pătraţi!

— Astrul acesta – întoarse ea într-un târziu privirea către omul bleu-argent – se numeşte în limba mea Hidalgo. Hidalgo – reluă ea după câteva clipe – este numele unui om celebru…

— Hidalgo, Hidalgo, Hidalgo, – repetă vocea misterioasă, în timp ce buzele bărbatului încercară şi ele, de această dată, să se arcuiască după forma sonoră a vocabulei terestre. Sună ciudat şi frumos, adăugă vocea, iar pe Flaviana începu s-o amuze strădania naivă şi, deocamdată, zadarnică a amabilei sale gazde de a pronunţa, fără intermediul „şperaclului de sunete”, un cuvânt pământean.

O stranie şi extatică exaltare aţâţă dintr-o dată setea de cunoaştere a Flavianei. Ceea ce aflase până acum despre planeta aceasta pitică unde o azvârlise destinul i se păru subit numai preludiul unui lung şir de dezvăluiri, ce promiteau s-o iniţieze într-un univers de miracole, de care se temea în aceeaşi măsură în care neastâmpărul lăuntric o îndemna să năzuiască descifrarea abia adulmecatelor taine.

— Eşti unica făptură vie de pe Rilo? Cum te numeşti? De unde ai apărut? Trăieşti de mult prin părţile acestea? îl potopi cu întrebări pe bărbatul bleu-argent care, înclinând uşor fruntea spre umărul stâng, căuta, vădit, să nu piardă înţelesul nici unuia dintre cuvintele captate şi traduse prin mijlocirea medalionului.

Câteva secunde mai târziu, Flavianei îi păru brusc rău de torentul acesta trivial de indiscret. Mai ales că străinul, pentru prima oară de când apăruse în calea ei, se întunecoase la faţă. Albastrul translucid, selenar al pielii căpătase dintr-o dată o stranie tentă de cenuşă, iar ochii, până atunci viorii, reflectând senini lumina soarelui artificial de pe Rilo, se împurpuraseră, cufundându-se într-o negură roşiatică. Îl tulburase neaşteptat de profund tentativa fetei de a scormoni nişte lucruri de care, probabil, uitase sau pe care, şi mai probabil, se străduia să

le înmormânteze într-un trecut fără întoarcere.

Poate că tăcerea ce se aşternuse, grea şi miloasă, între ei nu dură, în realitate, decât un minut sau două, dar Flaviana avu senzaţia copleşitoare că se prelungeşte un timp nedefinit, că acoperă cu intensitatea ei secole şi milenii. Se simţi, la un moment dat, ispitită să spună ceva, nici ea nu ştia ce, un cuvânt care, cât de cât, să anuleze efectul acelei neinspirate explozii de curiozitate indecentă, brutală şi, cine ştie, chiar traumatizantă. Dacă n-ar fi trăit ea însăşi, nu cu mult timp înainte, tulburarea aceea cumplită pe care ţi-o provoacă incursiunea în domeniile cele mai intime ale universului lăuntric, n-ar fi fost, desigur, atât de sensibilă la schimbarea ce se produsese în atitudinea amabilei şi enigmaticei sale gazde. De aceea o şi invadă un deznădăjduit sentiment de vinovăţie, de parcă ar fi profanat un loc de cult, o tainiţă cu relicve sacrosancte. De aceea nici nu îndrăzni să mai deschidă buzele, căci cu orice cuvânt în plus, oricât ar fi fost de bine intenţionat, se temea să nu agraveze starea în care îl azvârlise, fără voie, pe omul adânc frământat din faţa ei.

Într-un târziu, bărbatul bleu-argent ridică privirea spre ea: o privire brusc limpezită, ca şi cum o puternică pală de vânt ar fi şters negurile. Flavianei i se năzări chiar că în abisurile profunde ale ochilor mijeşte un surâs. Un surâs grav, dureros, asemeni grimasei cu care învingi repulsia stârnită de o pilulă amară. După ce o examină îndelung, de parcă ar fi văzut-o întâia oară, bărbatul se rupse cu o mişcare abruptă din atitudinea de încrâncenată imobilitate şi o porni spre pajiştea din faţa casei. După câţiva paşi se opri şi o invită să-l urmeze cu acelaşi gest simplu, familiar cu care Flaviana începuse să se obişnuiască.

— Rilo – răsună vocea bărbatului – nu înseamnă numai locul acesta. Rilo înseamnă mult mai mult. Te voi călăuzi prin toate ungherele astrului meu, care de acum înainte va fi astrul nostru comun. Şi, pe parcursul acestei călătorii, dacă vei dori să mă urmezi, fireşte, voi încerca să răspund

întrebărilor tale. Lasă-mă însă să mă deprind cu ideea acestui interogatoriu. E prima oară când răspund unor întrebări după multă, multă vreme…

Tăcu aşteptând-o pe Flaviana, care – după o scurtă, aproape insesizabilă ezitare – se îndreptă spre el. Când fata ajunse în dreptul umărului său, el râse cu acel hohot cristalin ca un dangăt depărtat de clopot şi îşi continuă gândul:

— Nu te supăra, dar să ştii că voi răspunde acum în primul rând întrebărilor pe care, nemărturisit, mi le pun eu însumi. Şi nu din clipa când te-ai ivit aici. Nu! Cu mult înainte! Numai că le-am înăbuşit, n-am vrut să ştiu de ele, m-am temut de marea şi fatala confruntare pe care o implică încercarea de a le răspunde. Cine ştie, poate că într-o zi îţi voi mulţumi pentru că, punându-mi-le, m-ai ajutat să le privesc în faţă. Şi să le răspund…

Era o probă de vanitate masculină care, deşi pe Pământ ar fi iscat din partea Flavianei o salvă de aprige ironii, aici i se păru de-a dreptul încântătoare, deoarece îl umaniza, îl despuia de falsa aureolă a infailibilităţii pe omul acesta de loc simplu, cu nebănuite contorsiuni sufleteşti.

…Şi timpul începu să curgă pentru Flaviana după nişte rânduieli incerte şi ciudate. Itinerarul pe Rilo în compania straniei sale călăuze se interfera adesea cu alt itinerar, într-o lume şi într-o viaţă la început extrem de depărtate, învăluite în neguri enigmatice, dar care, încetul cu încetul, se instalau în propriu-i univers interior cu drepturi din ce în ce mai tiranice. Trăia nu o dată senzaţia ameţitoare că elementarele reguli ale cronologiei s-au tulburat iremediabil sub rafalele unui ciclon nevăzut şi că orele şi zilele au început să se învolbure într-un soi de isterică sarabandă a hazardului. Că uneori dimineţile veneau după amiezi, serile după nopţi, duminica după luni, lunea după marţi, vinerea după sâmbătă, miercurea după joi…

IV. Proiect pentru un paradis

„Mă numesc Tilbi. S-ar părea, după toate semnele exterioare, că sunt un solitar. Nu te lua după aparenţe. Ascultă-mă, nu orice exil e o singurătate. Oriunde ne-am refugia, luăm cu noi tot, chiar şi ce am vrea să azvârlim ca pe un balast. Din păcate tragem după noi prin spaţiu o întreagă nebuloasă de vieţi posibile, pe care le rotesc în jurul nostru forţe ale căror legi în zadar ne străduim să le cunoaştem şi să le stăpânim.

Una singură dintre ele izbutim s-o trăim până la capăt. Şi, poate, nu cea mai demnă de energiile noastre potenţiale sau de ceea ce ne imaginăm că reprezintă ele. Îţi spun toate astea deoarece nu-mi face impresia că vii dintr-o lume de nemuritori. Şi chiar dac-ai veni dintr-o asemenea lume, n-aş putea decât să te compătimesc. Nu ştiu exact de ce, dar de când mă cunosc am încercat un soi de compasiune pentru făpturile nemuritoare din legendele planetei mele. În lumea ta există astfel de legende? Fireşte, nici nu se putea altfel! Încep să cred că năzuinţa ilogică, ba aş spune chiar cretină, de a vieţui veşnic e un fel de substrat comun a tot ce este fiinţă gânditoare la scara întregului univers, cel puţin a celui cunoscut de mine. Urăsc eternitatea măcar şi pentru faptul că e teribil de obositoare. Şi o mai urăsc pentru că hrăneşte tot felul de vanităţi absurde.

Dacă te plictisesc aceste divagaţii, iartă-mă! Dar nu-ţi pot făgădui că voi renunţa la ele. Nici nu ştiu dac-aş putea s-o fac, chiar cu preţul unui autocontrol dus până la tortură. Nu-ţi lepezi capul cum ţi-ai lepăda părul: e o

unealtă nesuferit de credincioasă, te urmează chiar şi acolo unde te-ai lipsi bucuros de serviciile ei. Cineva de pe la noi – un individ considerat, nu ştiu pe ce motive, grozav de înţelept – zicea că omul care meditează este un animal depravat. O fiinţă denaturată de la rosturile ei fireşti. L-am crezut! De o bună bucată de vreme încerc să ignor existenţa acestei unelte. Prezenţa ta m-a făcut, mărturisesc fără pic de orgoliu, s-o simt din nou pe umeri. Nu ştiu dacă e bine sau rău. Dar asta este…

Obligându-mă să răspund unor întrebări pe care le speram definitiv îngropate în uitare, mă sileşti să reiau acest exerciţiu stupid, acest viciu gratuit al reflecţiei. Înţelege-mă, e un interogatoriu de un fel deosebit: o confruntare cu un întreg capitol al existenţei mele. Oricât m-aş strădui, n-aş putea să-ţi satisfac curiozitatea, altminteri perfect justificată, decât târându-te după mine prin hăţişurile tulburi şi necruţătoare ale gândului. Nu mă simt în stare să te informez pur şi simplu, să-ţi comunic datele cerute ca şi cum le-aş fi captat pe un releu automat. Nici măcar nu mă simt în stare să le înlănţui în canavaua logică şi cronologică a unei povestiri. Pentru o asemenea treabă ar fi necesar să am sentimentul că sunt suficient de detaşat de ele. Să le contemplu oarecum cu un ochi străin. O clipă m-am crezut capabil de o astfel de ispravă. M-am înşelat. Suportă-mi, deci, divagaţiile, căci, la urma urmelor, le-ai provocat.

Locul meu de baştină? Sau, ca să mă conformez întrebării tale directe şi brutale, de unde am apărut? Da, ai ghicit, sunt, ca şi tine, doar un oaspete al acestei planete. E drept, cu un stagiu ceva mai îndelungat. În orice caz, eşti o fiinţă perspicace: nu m-am născut pe Rilo. De altminteri, am toate motivele să cred că, înainte de sosirea mea, pe Rilo n-a existat niciun fel de viaţă.

Bine – presimt că mă vei întreba – dar de unde atunci toată această vegetaţie bogată, de unde toţi aceşti arbori magnifici, toate aceste flori plesnind de vitalitate? Cum de

s-au putut ivi pe un sol sterp, într-o lume de piatră şi cenuşă? Asta e cu totul altă poveste. Mulţumeşte-te, deocamdată, cu atâta: sunt opera mea.

Planeta unde m-am născut eu nu face parte din sistemul acestui soare capricios, care se apropie şi se depărtează de noi într-o pendulare ce mi se pare adesea ridicolă. Ca s-ajung aici am umblat multă vreme prin Cosmos, am rătăcit cuprins de un fel de furie a disperării pe traiectorii care m-au adus nu o dată în pragul celei mai stupide dintre morţi – moartea ignorată şi fără urme.

Numele planetei unde am deschis întâia oară ochii este Ilgo, iar al soarelui care o luminează Elgo. Degeaba ridici ochii spre boltă, de aici nu e vizibilă cu ochiul liber, nici măcar acum când am micşorat puterea soarelui nostru propriu. Ţi-o voi arăta cândva cu ajutorul unui instrument special, cum cred, de altfel, că există şi la observatoarele cereşti din lumea de unde vii.

Eşti curioasă, totuşi, s-o reperezi în Cosmos? Se pare că pretutindeni unde trăiesc făpturi raţionale, femeile suferă de graţiosul desfrâu al curiozităţii. O să încerc, prin intermediul aceloraşi semne care te-au lămurit asupra locului lui Rilo în spaţiu, să-ţi indic poziţia planetei mele natale. Va fi ceva mai complicat, dar am convingerea că te vei descurca”…

Omul bleu-argent încetini paşii, rotindu-şi privirea într-o febrilă căutare. Ajunseseră, în plimbarea lor ciudată, sub lumina de crepuscul a soarelui artificial simulând asfinţitul, pe un platou ceva mai înalt, înconjurat de câteva stânei cu forme bizare. Materialul în care erau cioplite aceste sculpturi naturale, de un hieratism straniu, superb armonizat cu ariditatea platoului, avea un aspect spongios, ca un burete enorm gata să absoarbă infinitele ecouri ale Universului. Porii deşi de la suprafaţă păreau împletiţi într-o textură fină de un negru bătând în cafeniu.

Tilbi se apropie de una dintre aceste stânci stranii şi începu s-o zgârie cu aceleaşi gesturi cabalistice care, nu cu

mult timp în urmă, o impresionaseră pe Flaviana ca demonstraţia de agilitate a unui prestidigitator versat. Acum însă ştia la ce slujeşte gestica aceasta aparent dezarticulată şi fără sens, de aceea o urmări cu încordare, nu ca pe un spectacol misterios, ci ca pe o iniţiere ştiinţifică, aşa cum ar fi urmărit o conferinţă pe Pământ.

I se păru pe deplin firesc ca pe stânca aceea cafeniu-întunecată, spongioasă să apară, la un moment dat, un desen asemănător cu cel prin care bărbatul bleu-argent îi indicase locul asteroidului Hidalgo. Nici măcar nu se întrebă de ce suprafaţa îngustă a stâncii poate deveni cu tot atâta uşurinţă ca şi peretele casei cu verandă o comodă tablă de demonstraţii; nu se întrebă, de asemenea, ce proprietăţi deosebite posedă degetele lui Tilbi că pot preface orice suprafaţă aşternută cu desenele acelea ciudate într-un soi de vitraliu translucid pe care contururile se distingeau clar, cu irizări fosforescente. Deocamdată izbutea să-şi respecte legământul încheiat cu ea însăşi de a adopta o atitudine mai reţinută, dacă se putea chiar blazată, faţă de tot ce-i mai rezerva întâlnirea cu stăpânul acestui astru al surprizelor. Şi, de altminteri, acum o interesa în cel mai înalt grad cu totul altceva: ce vrea să spună curiosul desen meşterit de Tilbi pe stâncă.

Din încâlcitele contururi şi semne nu pricepu, la început, mai nimic. Mişcarea interioară a semnelor pe ecranul translucid părea călăuzită de alte legi decât cele ce o ajutaseră să definească locul lui Rilo. După câteva clipe simţi cum creierul, supus încordării, se umple de zgomote colosale de parcă undeva, pe aproape, s-ar fi declanşat vacarmul şi harababura unei formidabile explozii. Închise ochii o vreme ca să-şi potolească vuietul lăuntric. Apoi, când îi deschise din nou, îşi propuse, întrucâtva calmată, să exploreze metodic, milimetru cu milimetru, toate cotloanele desenului, căutând o cât de măruntă similitudine cu reprezentările anterioare, de pe harta migălită de gazda ei pe peretele casei.

Şi de data aceasta, mai mult instinctul decât cunoştinţele îi ghidă privirea spre un colţ al desenului unde i se păru că întrevede contururile sistemului nostru solar. Într-o fulgerare îşi aminti că, în urmă cu ani, un venerabil profesor le propusese un joc, la care ei, învăţăceii întru astronomie, se pretaseră cu tot felul de zâmbete şi grimase ironice: să-şi imagineze cum s-ar înfăţişa Pământul contemplat de un observator astronomic de pe o planetă a altei constelaţii. Ea îşi alesese drept punct de observaţie o ipotetică planetă din constelaţia Centaurului, eventual o planetă a misterioasei Proxima Centauri, cea mai apropiată „vecină” din galaxie a soarelui nostru. Ajunsese la concluzia – elogiată de venerabilul dascăl – că presupuşii lor colegi din Proxima Centauri ar descoperi Soarele sub forma unei stele ceva mai strălucitoare din constelaţia Casiopeea, care se deplasează rapid spre constelaţia Girafa. Iar Pământul – invizibil cu ochiul liber şi chiar cu instrumentele ultraperfecţionate pe care imaginaţia le putea atribui unei civilizaţii foarte dezvoltate – şi-ar dezvălui existenţa exclusiv datorită unor particularităţi ale traiectoriei Soarelui din care astronomii centaurieni, înarmaţi cel puţin cu cunoştinţele celor de pe Pământ, ar fi, neîndoielnic, capabili să deducă prezenţa unui întreg sistem planetar.

Exact aceeaşi imagine îi evoca acum, printr-un transfer ce i se păru de-a dreptul miraculos, desenul conturat pe spongioasa suprafaţă a stâncii. Sistemul solar din care făcea parte şi Rilo avea acum proporţii mult mai mici decât în desenul anterior, de aceea îl recunoscuse atât de greu. În schimb, distanţele ce separau între ele hieroglifele îi sugerau aproape până la obsesie configuraţia acelei porţiuni din galaxie în care se învecinau, din infinitele adâncuri ale eternităţii, Soarele şi planetele sale cu sistemul de stele triple Alfa Centauri, căruia îi aparţinea, ca un fel de rudă mai săracă, şi minuscula Proxima Centauri.

Bărbatul se dăduse de-o parte spre a nu-i împiedica vederea. Îşi contempla opera imobil, ca şi cum ar fi uitat cu totul de prezenţa ei. Ba chiar Flaviana întrezări în privirea lui o umbră, iute reprimată, de înfiorată nostalgie. Părea el însuşi fascinat de imaginea Universului scrijelită de propria-i mână. Sau, poate, era în fond nostalgia Flavianei, căreia tânăra pământeană începuse să-i atribuie, în subconştient, semnificaţii universale?

— Nu pricep încă – rupse, într-un târziu, fata liniştea meditativă ce se aşternuse între ei – unde se află astrul de pe care ai pornit în călătoria aceea atât de aventuroasă. Îmi dau seama că e vorba de o constelaţie destul de apropiată, pe care noi o numim Centaurul. Dar constelaţia aceasta e enormă: din care punct al ei ţi-ai luat zborul?

Întrebarea avu darul să risipească părelnica brumă nostalgică ce împăienjenise privirea lui Tilbi. Acesta se îndreptă din nou spre stâncă şi îngroşă, cu o apăsare rapidă şi sigură a degetului, conturul unui semn care înfăţişa un soi de cupolă prelungă şi ţuguiată. Nici de data asta Flaviana nu înţelese semnificaţia precisă a hieroglifei – de altfel, nici nu făcu eforturi deosebite s-o afle – dar intui că nu putea fi vorba de altceva decât de planeta natală a bărbatului din faţa ei. Or, această planetă executa, vizibil, o mişcare de rotaţie chiar în jurul Proximei Centauri! Era, deci, nici mai mult, nici mai puţin decât o transpunere halucinantă în planul celei mai concrete şi mai incontestabile realităţi a plăsmuirii ei niţeluş bezmetice de adolescentă pornită să exploreze, cu instrumentele unei dezlănţuite fantezii, o năstruşnică ipoteză astronomică.

Avu brusc senzaţia, deseori încercată în copilărie, că retrăieşte până în cele mai insignifiante detalii o viaţă de mult visată sau că unele ceţoase reverii, care-i tulburaseră nopţile adolescenţei, incorporaseră, de fapt, în străfundurile lor difuze, o ciudată putere premonitorie.

Lucrurile, altminteri, păreau să se limpezească: planeta de baştină a lui Tilbi – acea Ilgo de oare pomenise el mai

înainte – era, deci, un invizibil satelit al Proximei Centauri. Numai că Proxima Centauri se numea, în atât de muzicala lui limbă, Elgo. Şi se mai clarifica pe neaşteptate o taină care, fără să-şi dea seama, continuase s-o obsedeze în tot acest răstimp: strania culoare a pielii, care făcea din omul acesta, în primele clipe când îl zăreai, o apariţie atât de derutantă. Într-adevăr, lumina pe care o emană Proxima Centauri e cam de zece ori mai slabă decât a Soarelui nostru: nimic mai firesc, deci, că pigmenţii pielii au străvezimea aceea clorotic-albăstrie, deoarece nu sunt supuşi unui iureş atât de impetuos şi penetrant de raze solare. Intuiţia ei funcţionase, prin urmare, fără greş atunci când îl asemuise cu o făptură selenară: dacă pe Lună ar fi existat oameni şi dacă viaţa lor s-ar fi desfăşurat exclusiv sub imperiul luminii indirecte, reflectate a Pământului, nu încape îndoială că şi pielea lor ar fi căpătat o culoare asemănătoare.

Harta cerească desenată cu mijloace atât de bizare de solul acelei enigmatice Ilgo o lămurise pe Flaviana asupra unui element esenţial: de unde apăruse această fiinţă, atât de neobişnuită şi, în acelaşi timp, atât de umană în manifestările ei. Mai existau, e drept, suficiente taine legate de ivirea bărbatului bleu-argent pe un asteroid al sistemului nostru solar. Bunăoară, cu ce aparat de zbor izbutise să străbată uriaşa distanţă de peste 40 bilioane de kilometri, distanţă pe care lumina, cu formidabila ei viteză de 300 000 kilometri pe secundă, o parcurge în nu mai puţin de patru ani şi trei luni? Ce nemaipomenită sursă de energie utilizase şi care putea fi structura motorului capabil să reziste la asemenea acceleraţii şi impulsuri, incomparabile cu tot ce cunoscuse ea până atunci? Şi, mai ales, cărui extraordinar joc al hazardului se datora faptul că locuitorul planetei Ilgo nimerise totuşi prin aceşti coclauri ai Universului?

De fapt, dacă stătea să se gândească mai bine, misterul care o pasiona cel mai mult era altul: ce motive îl

îndemnaseră pe Tilbi să părăsească lumea unde se născuse, ce-l făcuse să plece, în mod evident, fără gând de întoarcere? Dar hotărî în sinea ei să nu mai stăruie în această indiscretă incursiune pe tărâmurile intime ale unei biografii vădit zbuciumate pentru a nu destrăma, stupid şi nedibaci, bruma de încredere pe care începuse să i-o acorde străinul. Şi apoi, cine ştie, poate că Tilbi însuşi, continuându-şi chinuitul monolog, îi va destăinui noi amănunte revelatoare, care o vor ajuta să înţeleagă sensul real al straniei lui aventuri cosmice.

— Elgo – spuse ea, apropiindu-se de stânca spongioasă şi indicând locul hieroglifei respective pe hartă – face parte dintr-o constelaţie care, în limba mea, se numeşte Centaurul. Iar numele lui Elgo este Proxima Centauri, un nume, recunosc, cam lung şi indigest pentru sonorităţile limbii tale.

Sprijinit de stânca pe care se mai zărea încă păienjenişul de hieroglife, Tilbi era în aşteptare. După câteva momente, parcă nevenindu-i să creadă că fata îl scuteşte de necruţătorul şi contorsionatul ei chestionar, se desprinse de ciudata formă spongioasă şi îşi continuă drumul pe Rilo, monologând mai departe, poate nu atât pentru Flaviana, cât pentru un auditoriu imaginar infinit mai pretenţios. Fata fu stupefiată când îşi dădu seama că, în fond, prin relatarea lui ulterioară, Tilbi tocmai eşafoda un răspuns frământărilor ei nemărturisite.

„Nu trebuie să-ţi fie teamă de întrebarea care, ştiu, îţi stă pe buze: de ce am evadat de pe Ilgo, de ce m-am năpustit în aventura nebunească a călătoriei de care ţi-am amintit? Ar fi fost şi nefiresc să nu ţi-o pui, deoarece nici o fiinţă cu mintea întreagă nu-şi părăseşte casa fără rost, în căutarea iluzorie, nesăbuită a unui adăpost incert. Ori poate nu sunt cu mintea întreagă? Zadarnic protestezi, e un act de delicateţe din partea ta că nu-ţi dai în vileag aceste, repet, foarte fireşti îndoieli, dar, scuză-mă, eu n-am nevoie de delicateţea sau de indelicateţea nimănui.

Important pentru mine, în clipa aceasta, este să fac încercarea supremă de a privi adevărul, fără menajamente, drept în faţă. De reuşita acestei încercări depind mult mai multe lucruri decât îţi închipui. Înainte de orice, depinde încrederea în propria mea capacitate de a mai suporta vreodată întâlnirea cu acea fantomă pe care am crezut-o izgonită în vecii vecilor din calea mea şi care nu e, de fapt, decât imaginea unui om, neverosimil şi îngrozitor de fidelă, în oglinda conştiinţei sale.

Ar cam fi timpul să revin la fapte, altfel risc să te plictisesc iremediabil şi să-ţi irosesc interesul. Or, nu vreau să se întâmple aşa ceva din motivul, poate, egoist că am nevoie de o prezenţă care să-mi stimuleze spovedania. Ce iluzie găunoasă, ce naivitate cretină să crezi că sinceritatea e un rod firesc, chiar obligatoriu, al singurătăţii! Dacă vrei să ştii, află că sinceritatea este un spectacol pe care – vrem, nu vrem – nu-l putem concepe fără public. Pentru minciună sau măcar pentru ignorarea voită a adevărului îţi eşti pe deplin suficient tu însuţi, nu însă şi pentru marele, zguduitorul spectacol al sincerităţii. Asta nu înseamnă de loc că nu voi răspunde în primul rând – cum, de altfel, te-am prevenit – întrebărilor mele proprii, pe care de atâta amar de vreme m-am străduit să le ţin sub obroc, să le fac uitate. Dar prezenţa ta – nu mă crede un cinic, însă, dacă m-am hotărât să fiu sincer, o fac până la capăt – reprezintă unicul stimulent posibil al nemaipomenitei cutezanţe de a înfrunta riscurile acestui drum, pândit la tot pasul de nenumărate pericole şi incertitudini.

Revin, deci, la fapte. Ilgo, planeta mea de baştină, ajunsese pe vremea când îmi terminam eu studiile de arhitectură şi urbanism – căci asta mi-e meseria – la acel stagiu ambiguu al dezvoltării unei civilizaţii care conţine în adâncurile sale, adesea greu descifrabile contemporanilor, premisele cele mai contradictorii: imensele cuceriri ştiinţifice şi tehnice ale epocii precedente puteau fi

fructificate pe cele mai diverse căi, între care unele cu consecinţe imprevizibile, iar altele de-a dreptul nocive.

În orice caz, pentru o minte înfierbântată şi o imaginaţie nărăvaşă, cum aveam eu pe atunci, clocotul subteran al unei asemenea epoci are în el ceva excitant, prielnic celor mai uluitoare şi, nu o dată, aberante idei. Nu ştiu dacă şi în lumea ta au existat astfel de epoci, dar eu am cunoscut una şi-ţi vorbesc dintr-o experienţă trăită la un grad de intensitate greu de închipuit. Totul ţi se pare realizabil, niciun zăgaz, nici o oprelişte nu-ţi par demne de luat în seamă. Parcă cei din jur nici n-ar aştepta altceva decât să se fericească neapărat cu ideile tale şi parcă nici n-ar avea altă grijă decât să-şi sacrifice liniştea şi comoditatea de dragul înfăptuirii tuturor trăsnăilor ce-ţi trec prin cap.

Ceea ce accentua şi mai mult starea asta de continuă ebuliţie a fanteziei era larga şi zgomotoasa publicitate pe care o făcea, în jurul fiecărei idei ce prezenta un cât de mărunt sâmbure de senzaţional, noua formă de presă care tocmai apăruse atunci, bucurându-se de o mare vogă: ziarele televizate direct la domiciliile abonaţilor pe baza unei simple apăsări de buton. Se creasе chiar o reţea vastă de asemenea ziare, cu apariţie regulată, dimineaţa, la prânz şi seara, ziare ai căror abonaţi se înmulţiseră considerabil din momentul când un redactor întreprinzător avusese ideea de a specula pasiunea crescândă a publicului pentru nou, lansând cu tam-tam publicitar nişte concursuri fulminante sub sloganuri menite să zgândăre tot felul de ambiţii: «În calea ineditului – niciun obstacol» sau «În fiecare făptură gânditoare zace un viitor inventator!»

Pentru a-ţi da seama de amploarea acestei psihoze, ce luase proporţii de-a dreptul planetare, trebuie să-ţi destăinui unele amănunte ce ţin de istoria social-politică a planetei Ilgo. În urma unei lungi şi zbuciumate perioade de războaie şi de revoluţii, însoţite de convulsii dintre cele mai dramatice, pe mica noastră planetă, care nu număra

mai mult de o sută de milioane de locuitori, se ajunsese la o derizorie acalmie şi la un echilibru destul de precar, materializat într-un embrion de unificare statală la scara întregii planete. Deşi încă această unificare se mai izbea de stavilele meschinelor interese de clan, deşi existau suficiente forţe potrivnice, care acţionau făţiş sau camuflat pentru a o deteriora, se încropise în rândurile opiniei publice un climat, deocamdată difuz, ce favoriza, vădit, larga şi libera circulaţie a ideilor de la un capăt la altul al planetei. Asta şi explică de ce o stare de spirit ca aceea pe care ţi-am descris-o înainte devenise comună unor oameni aflaţi la distanţe uriaşe unii de ceilalţi, dar trăind la unison aceleaşi nelinişti, frământări, îndoieli, şi, mai ales, speranţe.

E de mirare oare că această atmosferă, efervescentă şi contradictorie, şi-a pus amprenta şi asupra mea exact în anii formării spirituale, atunci când magma sufletului tânăr încă nu s-a sedimentat, când tot ce vine dinafară nu poate încă întâmpina rezistenţa spiritului critic? Nu e oare firesc că şi eu m-am lăsat antrenat, până la gradul supremei incandescenţe, de euforicul, fascinantul «duh al vremii» în care trăiam?

Au fost unii care, mai târziu, după ce, fără voinţa mea expresă, declanşasem de acum catastrofa, s-au năpustit asupră-mi cu tot felul de apostrofe şi invective, acuzându-mă – pe mine, considerat unul dintre contemporanii cu ideile cele mai originale, mai ieşite din comun – de conformism cras, de pliere monstruoasă, ba chiar de slugărnicie criminală faţă de moda epocii. De unde mi-am dat încă o dată seama că între originalitate şi conformism există asemenea neaşteptate similitudini, încât nu-i vine de loc greu, unui spirit predispus la simplificare, chiar să le confunde. De altminteri, nu numai unui spirit predispus la simplificare, deoarece printre cei care porniseră să mă împroaşte cu noroi erau şi spirite pe care le credeam până atunci subţiri şi rafinate…

Găseşti, desigur, că sunt prea pătimaş faţă de nişte evenimente petrecute cu atâta timp în urmă: aş vrea să înţelegi cu exactitate, nu numai în litera, dar şi în semnificaţia lor, destăinuirile acestea, pe care nu ştiu dacă voi mai fi vreodată în stare să le repet în faţa altcuiva. Patima mea nu e reală, e numai un miraj, un rod al autosugestiei, căci fără o asemenea ambalare lăuntrică mi-ar fi cu neputinţă să continui spovedania. Sinceritatea, ca şi orice alt fenomen care ţine de arta reprezentării, solicită nu numai un public, dar şi aţâţarea continuă a unui imaginar incendiu interior.

Să revenim însă la fapte. În fond, confruntarea cu ele, cu necruţătoarea lor logică şi ireversibilitate, este singurul mijloc capabil să imprime o oarecare amprentă de autentic lamentabilului şi atât de necesarului spectacol al sincerităţii.

Cum îţi spuneam, de meserie sunt arhitect, şi, mai ales, urbanist. O profesie ca oricare alta, nici mai nobilă, nici mai degradantă decât celelalte îndeletniciri omeneşti. Deşi la noi e considerată, prin perpetuarea unor prejudecăţi care datează din adâncul vremurilor, şi o artă, eu personal ajunsesem de timpuriu la certitudinea că e vorba mai curând de o ramură a psihologiei – psihologia persuasiunii – căreia, îi aparţin, bunăoară, şi asemenea profesii, aflate pe atunci la mare cinste pe planeta noastră, ca publicitatea sau moda vestimentară.

Nu-mi arunca privirea asta scandalizată, căci n-ai niciun motiv, crede-mă. În definitiv şi la urma urmelor, de ce o activitate precum croiala veşmintelor ar putea fi privită dintr-un astfel de unghi, fără riscul de a fi socotită derizorie, iar ridicarea unor acoperişuri deasupra capului ar trebui obligatoriu să se bucure de cine ştie ce onoruri superb omagiale? Şi oare aceste meserii nu au numitorul comun al tendinţei de a sugera omului că trupul său, edificat de natură pentru a o înfrunta şi esenţializa, se cere neapărat ocrotit şi cocoloşit? Ca să nu mai vorbesc de

rizibila prejudecată a frumosului într-o civilizaţie care, oricât ar voi, nu poate fi decât funcţională, deci, prin forţa lucrurilor, închinată urâtului.

M-am lăsat și eu o vreme amăgit de această gingaşă inutilitate a frumosului. Am conceput edificii de o graţie şi o armonie care astăzi mi se par – fireşte, prin prisma a tot ce am trăit în acest răstimp – de-a dreptul monstruoase. Numai că, la momentul respectiv, aveam senzaţia că sunt picurat cu cine ştie ce har divin, că pot concura cu însăşi natura în zămislirea frumosului.

De fapt, dacă stau să mă gândesc mai bine, de aici, de la această supremă vanitate a concurării naturii, s-a declanşat întreaga dramă de mai târziu. Şi când rostesc cuvântul «vanitate» n-o fac, crede-mă, din cine ştie ce cochetărie a intelectului. Nicăieri nu mi se pare mai vană ideea de a concura natura ca în domeniul, prin excelenţă, al artificialului care este plămădirea de forme presupus durabile pentru adăpostirea trupului omenesc. La urma urmelor, natura nu lucrează pentru a-l pune la adăpost pe om de nimic, după cum nu pune la adăpost nici o altă izvodire a ţesuturilor ei intime, după cum, dacă stai să te gândeşti mai bine, nu se pune nici pe ea însăşi la adăpost de distrugere. Şi poate că aceasta e şi explicaţia faptului că rezistă, că nu se degradează, că sfidează timpul cu atâta uluitoare voioşie.

Îmi vine greu să precizez acum în ce moment anume a luat naştere IDEEA. Mai curând cred că a fost o pură întâmplare, că nimic n-a pregătit-o în mod special. Deşi o vreme am avut şi eu naivitatea – sau, poate, era vorba doar de aceeaşi vanitate de care îţi pomeneam înainte – să cred că tot ce realizasem şi gândisem până atunci era un soi de subconştientă anticipaţie, un bizar preludiu al cristalizării EI. În orice caz, un ferment neîndoielnic a fost reîntâlnirea, după o lungă perioadă de când nu ne mai văzusem, cu un prieten din copilărie, pe nume Bisro. Un individ altminteri nu strălucitor de inteligenţă, mai degrabă un mediocru,

dar care tocmai prin această mediocritate delirant-extatică mă făcea să capăt sentimentul unei, de fapt, ireale superiorităţi, ba chiar îmi cultiva un soi de absurdă conştiinţă a nu ştiu cărei genialităţi frustrate.

Ştii, există un mod de a te retrage în umbra altuia, un soi de – să-i zicem – modestie, care, în loc să reliefeze, să pună şi mai mult în lumină personalitatea celuilalt, azvârle peste el un întuneric acaparator. Grav e însă că, atunci când îţi iese în cale un asemenea ins prelins pe lângă ziduri, semănător şi amator de umbră, orgoliul nu-ţi îngăduie să-l respingi. Te complaci în zona de admiraţie exaltată pe care o creează, adesea inconştient, fără intenţii adulatoare, în jurul tău şi încetul cu încetul ţi se pare chiar firesc să trăieşti la orice oră din zi şi din noapte într-o asemenea atmosferă.

Ar fi o ingratitudine din partea mea să nu recunosc că reîntâlnirea cu Bisro a însemnat, într-un fel, startul uneia dintre cele mai fecunde perioade creatoare din cariera de arhitect şi urbanist abia începută. După scurtă vreme mă şi credeam un fel de făptură supradotată, căutând să modelez propria-mi imagine despre mine însumi conform imaginii violent exacerbate pe care mi-o sugera Bisro. Această infatuare – recunosc acum, dar atunci nu eram atât de lucid – diminua adesea, în ochii celorlalţi, valoarea reală a succeselor mele, ba chiar stârnea în jur un fel de compasiune ironică, mai greu de suportat decât dispreţul.

Poate şi dintr-o secretă răzbunare faţă de atitudinea aceasta, cumva mai jignitoare decât o ofensă directă şi brutală, m-am apucat cu o crâncenă voluptate de elaborarea IDEII până la cele mai infime amănunte.

Eram, la început, pradă unei adevărate febre interioare, cu convulsii, ipoteze şi reacţii adesea insuportabile. Totul se învălmăşea într-un haos, într-o dezordine, într-o incoerenţă aproape perfectă, care îmi dădea – poate n-ai să crezi, dar aşa este – o euforie continuă, cu indescriptibile delicii.

Timpul acela, singurul de care îmi amintesc cu o anume nostalgie, era ca o perpetuă acumulare şi risipire: clipă de clipă aveam senzaţia ciudată, neîndoielnic exaltantă, că mă fărâmiţez şi mă adun, într-un joc voios şi inconştient cu lumea şi cu mine însumi.

Desigur, te întrebi în ce constă acea IDEE capabilă să mă obsedeze într-un asemenea grad încât – cum s-a întâmplat mai târziu – să nu mai fiu în stare s-o domin, ci să mă las dominat de ea până la totala uitare de sine, devenind un instrument docil şi fără voinţă în mâinile ei. Nu ştiu cum o fi la voi, în lumea ta stranie şi îndepărtată, dar la noi, pe Ilgo, pasiunea supremă a oamenilor care se voiau – şi se credeau – ieşiţi din media comună era, în epoca respectivă, elaborarea de proiecte, care de care mai năstruşnice, pentru tot soiul de paradise artificiale, menite să rezolve automat problemele şi conflictele umane. Era un soi de competiţie nedeclarată, cu ambiţii abia disimulate. Mai degrabă, un sport.

Ridicolul acestei competiţii – căci azi, la atât amar de vreme de atunci, sunt suficient de detaşat ca să-mi dau seama că era ridicolă – consta nu atât în faptul că era vorba de proiecte adesea fanteziste, fără niciun suport real, cât în totala lor lipsă de ecou, în gratuitatea lor stupidă: odată elaborate, nimeni nu le mai acorda nici o atenţie. Nici măcar autorii. Simpla lor existenţă era suficientă pentru ca toţi să se simtă cu conştiinţa împăcată, ba chiar să exulte de orgoliu, un orgoliu dement şi rizibil, redus la formula: «Iată de ce suntem în stare!»

Marele, fundamentatul meu păcat, pentru care mă blestem şi acum, este că am crezut atât de mult în paradisul artificial născut în acele zile de mintea mea înfierbântată – căci aceasta era IDEEA, un paradis altfel decât cele gândite de toţi predecesorii – încât m-a invadat dorinţa tulburătoare, irezistibilă, înnebunitoare de a-l vedea transpus în realitate. Şi atunci Bisro, bunul, indispensabilul meu Bisro, mi l-a dus în cale – sau a fost o

întâmplare, nu mai ştiu – pe un anume Horimo…

Omul bleu-argent îşi întoarse, în acea clipă, brusc privirea. Flaviana vru, instinctiv, să-l sprijine crezând că l-a cuprins o neaşteptată ameţeală. Era însă cu totul altceva decât o simplă ameţeală.

V. Arpegii la o ascensiune

Flaviana se căţărase, cu o senzaţie plăcută de lesniciune a mişcărilor, pe o măgură nu prea înaltă, de unde se zărea un şir de pajişti orânduite conform unei geometrii ciudate: romburi succedau trapezelor, hexagoane urmau triunghiurilor, într-o dezordine numai aparentă, deoarece pretutindeni era vizibil un sâmbure de intenţie, o abia sesizabilă rigoare.

Jocul exploziv al formelor şi culorilor sugera un gest disperat de izgonire a cine ştie căror demoni. Poate erau pur şi simplu demonii singurătăţii, de a căror necruţătoare urmărire Tilbi voise cu tot dinadinsul să se elibereze. Poate era doar un mod de a nu se simţi inutil, de a se iluziona cu propria-i prezenţă într-un univers indiferent, dacă nu chiar vrăjmaş. Era ca un strigăt în pustiu, ca semnalul tragic până la obsesie al unui naufragiat pe o insulă asaltată de imensitatea oceanului: în loc să agite spre cele patru puncte cardinale cine ştie ce sfâşiată eşarfă a deznădejdii, exilatul voluntar de pe misterioasa Ilgo îşi sublimase spaima de neant în aceste bizare desene vegetale.

Tilbi urcase şi el pe măgura aceea de piatră uşor fărâmicioasă, dar nici măcar nu-şi azvârli privirea spre straniile forme geometrice ce se întrezăreau dincolo de ea, până la marginea orizontului scăldat în lumină portocalie. Se mulţumi s-o contemple pe Flaviana fără să schiţeze nici cea mai elementară încercare de a explica rostul pajiştilor succedate haotic.

În clipa însă când fata făcu un pas, cu intenţia vădită de a-şi continua drumul, omul bleu-argent o cuprinse uşor cu

braţele, obligând-o blajin să se aşeze pe un colţ de stâncă. O scrută câteva clipe cu ochii catifelaţi, parcă treziţi dintr-o letargică amorţeală. Când i se păru că remarcă în privirea ei o abia mijită lucire încurajatoare, îşi reluă povestirea. De ce îşi alesese acum tocmai acest loc spre a da din nou frâu liber contorsionatei destăinuiri, Flaviana n-a înţeles decât mult mai târziu. Cufundată aproape ostentativ în muţenie, îl ascultă, străduindu-se să priceapă semnificaţiile unei drame învăluite încă în greu descifrabile păienjenişuri de contradicţii.

„Cui i-ar fi putut trece prin gând că această cunoştinţă întâmplătoare, că acest Horimo, ale cărui trăsături şi al cărui glas le şi uitasem chiar a doua zi, avea să joace un rol atât de hotărâtor în întreaga mea viaţă ulterioară? Cine şi-ar fi imaginat că făptura aceea firavă, aproape transparentă, parcă mistuită de un rău adânc, de o suferinţă secretă, va fi în stare să-mi pecetluiască destinul cu o forţă atât de devastatoare? Nimic nu părea să prevestească o turnură atât de ciudată e evenimentelor. Sau, poate, de vină era exclusiv propriul meu orgoliu, căci să ştii că nimic nu anihilează mai total luciditatea, nimic nu otrăveşte mai mortal inteligenţa decât această glandă cu secreţii bolnave, decât tumoarea aceasta malignă a caracterului uman.

Scuză-mă, observ că am început din nou s-o iau razna; tare mi-e teamă că din haosul spovedaniei mele n-ai să poţi, până la urmă, desprinde vreun fir inteligibil. Voi încerca să pun oarecare ordine, căci, altminteri, din divagaţie în divagaţie, risc să alunec pe panta primejdioasă a pulverizării însuşi rostului esenţial a acestei, crede-mă, de loc desfătătoare confruntări cu propriu-mi trecut.

Fireşte, te interesează în primul rând – cum m-ar interesa şi pe mine dac-am inversa rolurile – în ce consta proiectul meu, ce obiective urmăream prin el, prin ce mijloace intenţionam să-l traduc în viaţă. Căci, dacă n-ar fi existat această intenţie absurdă de a-l vedea înfăptuit,

dacă nu m-ar fi muşcat morbul acestei ambiţii nesăbuite, sunt ferm convins că lucrurile ar fi luat o întorsătură obişnuită, aşijderea zădărniciei celorlalte proiecte, de pe urma cărora nu s-a clintit nimic pe Ilgo. Cel mult mi-aş fi înscris numele într-o somptuoasă şi ridicolă listă a gloriilor gratuite.

Epocala mea descoperire, rodul zilelor şi nopţilor mele zbuciumate, decurgea din ideea că un proces, un fenomen, o tendinţă nu-şi pot fructifica toate avantajele latente decât dacă sunt duse până la ultimele consecinţe, epuizându-şi integral valenţele vitale. Coborând din sfera ideilor generale în cea, fatalmente limitată, a profesiei de arhitect şi urbanist pe care o exercitam, ajunsesem la concluzia că procesul intens de urbanizare, specific planetei Ilgo în acel moment al multimilenarei sale istorii, nu-şi putea da toate roadele decât în măsura în care căpăta forma definitivă, finalitatea absolută a *oraşului planetar.*

Nu ştiu dacă-ţi poţi imagina ce perspective deschidea această idee contemporanilor mei! Aveam sentimentul că le-am oferit cel mai frumos dar la care puteau râvni, că le-am deschis larg porţile spre cea mai bună dintre lumile posibile. Deşi înainte îmi câştigasem renume, îndeosebi printre confraţii de meserie, pentru ironia mea muşcătoare şi, mai ales „pentru necruţătoarea autoironie, care cenzura, cu un rictus al supremei lucidităţi, orice pornire exaltată, acum ajunsesem să fac spume la gură ca să-i conving pe cei din jur de realitatea acestei utopii. Şi nu izbuteam, în pofida avalanşei de argumente cu care mă străduiam să-i copleşesc…

Indiferenţa jovială, puţin condescendentă, cu care întâmpinaseră senzaţionalul meu proiect, mă adusese într-o stare de continuă, dementă tensiune. Trăiam febril – acum îmi dau seama, prin lentila severă a detaşării – nu de dragul proiectului în sine, nici măcar de dragul înfăptuirii sale, ci aproape exclusiv pentru ecoul său în conştiinţa semenilor. Era ca o oglindă convexă, cu o mare putere de

difracţie, care deforma monstruos toate proporţiile.

Timpul trecea şi exaltarea iniţială era pe cale să se consume. Şi asta pentru că, deşi aveam în mine un fel de morb buimac al autodistrugerii, eram, totodată, suficient de superficial şi monden ca să nu pun mare preţ pe ceva care, în cel mai bun caz, nu-mi putea oferi decât o iluzorie – şi cumva îndoielnică – glorie postumă. Eram setos de succes imediat, fie el şi facil, fie şi cu preţul unor concesii faţă de etalonul absolut al IDEII. Şi poate, cine ştie, m-aş fi lăsat păgubaş, căutându-mi alt făgaş spre a depăşi bariera tembelismului nepăsător al celor din jur dacă nu mi-ar fi ieşit în cale acel Horimo...”

Bruscheţea cu care Tilbi îşi reteză şuvoiul gâlgâitor al confesiunilor o făcu pe Flaviana să tresară. Îl măsură cu o privire intrigată, comic nedumerită, ca a unui copil căruia i s-a luat prin surprindere jucăria. Tulburarea cu care gazda ei de pe Rilo se poticnise a nu ştiu câta oară exact în acelaşi punct al povestirii, la acelaşi personaj, îi dădu sentimentul unei ciudate incertitudini: oare chiar exista acest Horimo, nu era cumva rodul unei halucinaţii emanaţia închipuirii bolnave a lui Tilbi? Sau, poate, era ceva mai complicat? Un alter ego pe care – într-o supremă fugă de sine – îl investise cu întreaga răspundere a unui destin răvăşit?

Straniu era că timpul, care, la un moment dat, pierduse orice sens şi orice valoare în ochii Flavianei, începea acum, în lumina atât de haoticei povestiri a lui Tilbi, să se redimensioneze, căpătând semnificaţii şi amplitudini noi, raportate la o cu totul altă realitate, la cu totul alte criterii. Pe măsură ce Tilbi se destăinuia, fata se angrena, fără voia ei, într-o desfăşurare tot mai trepidantă de trăiri şi emoţii, iar fiecare întrerupere în cursul impetuos al confesiunii i se părea de-a dreptul sufocantă.

„Prima întâlnire cu Horimo – reluă Tilbi, parcă reculegându-şi gândurile şi făcând un suprem efort de a le ordona – n-a avut, cum îţi spuneam, nimic deosebit. Mi se

pare că Bisro mi-a făcut cunoştinţă cu el la un club, un fel de conclav, niţel esoteric, al celor ce se credeau sau se voiau propulsori ai ideilor îndrăzneţe. Între atâţia frământaţi, care făceau spume la gură ca să-şi susţină imensele năstruşnicii, el, cel cu căutătura febrilă, cu un veşnic palpit interior în priviri şi în gesturi, părea cel mai placid, ba chiar nu mă părăsea senzaţia că-i absent, că nu-l prea interesează ce se discută, fiind obsedat de cu totul altceva. Numai când am luat eu cuvântul mi s-a părut că se înviorează, dar la sfârşit, după ce Bisro a încercat în zadar să înfiripe între noi o conversaţie, Horimo a plecat, aşa, pur şi simplu, cu un scurt salut din priviri…

M-am pomenit, peste câteva zile, cu un individ ciudat, un soi de halucinat, cu priviri fixe, pierdute într-o nedefinită depărtare, care mi-a transmis, cu o voce moale, lipsită de vlagă, parcă ar fi fost în transă, un mesaj din partea lui Horimo; mă invita la ceea ce el numea pompos «reşedinţa viitorului», o insulă altădată locuită, acum lăsată pradă celei mai sinistre paragini, situată pe un loc din apropierea capitalei planetei Ilgo.

Întâlnirea urma să aibă loc a doua zi după-amiază, dar mărturisesc că până cu o oră înainte de clipa fixată eram hotărât să nu mă duc, convins că e vorba de o farsă sau, în orice caz, de ceva neserios, de un fel de hatâr absurd al unui original. Nici până azi nu ştiu ce m-a făcut să-mi schimb hotărârea. De data asta nici nu pot măcar arunca vina pe bunul, pe indispensabilul meu amic Bisro. Nu, el habar n-avea de mesajul lui Horimo, ba chiar în ziua aceea lipsea din oraş, nu-mi amintesc pentru care motiv, dar în orice caz era plecat. Cum spuneam, cu vreo oră înainte de momentul fixat de Horimo pentru întâlnire, catapultat parcă de un impuls nestăpânit, mai puternic decât mine, m-am azvârlit în primul vehicul găsit în cale – un soi de taxi-rachetă, nu ştiu dacă la voi există asemenea vehicule – şi am rostit adresa indicată în mesaj.

Am sosit la «reşedinţa viitorului» – de fapt o casă ruinată

printre grotele urât mirositoare ale acestei insule părăsite – cu mult înainte de ora când trebuia să aibă loc întrevederea. Horimo nu părea de loc mirat de această grabă stranie: m-a întâmpinat simplu, firesc, cu o politeţe oarecum rece, voind să sublinieze, desigur, că socotea venirea mea un fapt perfect normal. M-a rugat să mai aştept până se adună şi «restul lumii». Cine era «restul lumii» am aflat exact la timpul indicat prin mesaj, când au descins pe insulă vreo zece indivizi, de vârste şi cu înfăţişări diverse, dar cu un aer comun, acel aer de halucinaţi cu care mă impresionase şi purtătorul invitaţiei lui Horimo (de altminteri, se afla şi el printre ceilalţi, fără să pară însă că mă recunoaşte).

Fără niciun fel de introducere – considerând cumva că toată lumea se cunoaşte şi incluzându-mă astfel, cu nonşalanţă, în cercul intimilor – Horimo a intrat direct în temă: cuvântarea pe care a rostit-o, rodul unui delir uscat, fără mare fantezie, avea nu ştiu ce subtilă ameţeală, nu ştiu ce înmărmuritoare vrajă care cotropea şi anihila orice împotrivire a raţiunii. La un moment dat m-am surprins că pierdusem pur şi simplu firul logic al expunerii, dar ascultam neclintit, temându-mă să nu se nască din senin vreo pală de vânt care să mişte aerul şi să estompeze un singur cuvânt, un singur sunet.

La fel mi s-a întâmplat şi când mi-am dat seama că se amintise numele meu; probabil că se vorbea de mult despre mine, dar eu n-am fost conştient decât în clipa când vocea cu inflexiuni piţigăiat-cântătoare a lui Horimo mi-a picurat în auz acele vocabule în care investisem febril ultimii ani de viaţă: oraşul planetar…

Prima reacţie a fost un fel de mirare prostească: de unde până unde IDEEA mea în această adunare ciudată şi, la drept vorbind, niţel grotescă? Ce legătură au oamenii ăştia cu proiectul ameţitor de utopic al paradisului artificial pe care îl zămislisem în jocul meu inconştient şi voluptuos de-a demiurgul?

N-am avut puterea lăuntrică să-mi duc întrebările la ultimele consecinţe, căci, furat de exaltarea ambianţei, potopit de o frenezie ce răspundea, neîndoielnic, unor supape ascunse ale propriului meu orgoliu, m-am pomenit eu însumi vorbind, explicând, trâmbiţând, tunând şi fulgerând, de parcă m-aş fi aflat nu în prezenţa unor necunoscuţi, ci a conclavului de pătimaşi în faţa cărora îmi expusesem proiectul cu câteva seri înainte. Ba chiar, să fiu sincer până la capăt, privirile fascinate, strigătele de aprobare entuziastă, aplauzele furtunoase cu care mi-au punctat discursul ad-hoc îmi gâdilau suficient orgoliul ca să-mi pierd iremediabil şi ultima brumă de spirit critic ce-mi mai rămăsese.

Horimo se retrăsese într-un colţ şi mă contempla cu un soi de curiozitate detaşată şi obiectivă, mai bine zis cu ochii unui expert care, cercetând un fenomen abia relevat, caută să distingă în structura sa intimă nu numai legile lăuntrice care îl guvernează, ci şi eventualele foloase ce s-ar putea trage de pe urma lui. Dar la ora aceea nu-mi prea păsa de el şi de privirile sale iscoditoare, principalul pentru mine era că, în sfârşit, găsisem un auditoriu care nu opunea inteligenţei mele ascuţişul steril al altor inteligenţe, ci părea dispus să îmbrăţişeze fără rezerve IDEEA, IDEEA mea de care mă simţeam acum, prin nu ştiu ce transfer misterios, legat ca de o umbră sau de un destin.

Da, da, era vorba de destin, nu folosesc cuvinte mari şi fără acoperire, căci acum îmi dau seama că în clipele acelea s-a petrecut ceva care mi-a derulat firul vieţii în cu totul altă direcţie decât crezusem vreodată că se va desfăşura.

În momentul când mi-am terminat expunerea pasionată şi tumultuoasă, Horimo nu m-a lăsat nici măcar să-mi trag răsuflarea; într-un elan de care nu-l bănuiam capabil, s-a repezit extatic spre mine ridicându-mi brusc mâinile ca pe ale unui biruitor virtual al tuturor forţelor potrivnice. I-am

auzit vocea piţigăiat-cântătoare şuierând peste capetele celor adunaţi, ce înlemniseră de parcă i-ar fi atins o baghetă magică: «Iată cauza pe care o căutam, iată steagul sub care vom strânge pe toţi cei doritori să schimbe faţa acestei mizerabile planete. Iar pe cei ce nu vor fi alături de noi îi vom azvârli, ca pe nişte venetici, în Cosmos!».

Cea mai comodă dintre scuze este: «O, dac-aş fi ştiut atunci ce ştiu astăzi!» Ce m-a împiedicat să ştiu? Trebuie să fiu necruţător cu mine însumi şi să recunosc: nimic, absolut nimic! Eram un om matur, stăpân pe minţile mele, capabil să discern semnificaţia unei acţiuni, să-i descopăr resorturile, s-o demontez în părţile componente, să-i sesizez consecinţele posibile, dar mai ales *să optez.* Doar orgoliul, doar vanitatea mea subit şi naiv hipertrofiată de efuziunile acestui mediu straniu mi-a anulat până într-atât spiritul critic, încât să nu mai fiu în stare să reacţionez firesc şi simplu la asaltul imbecilităţii abia deghizate.

Un lucru e cert: în clipa când l-am auzit pe Horimo perorând cu atâta înfocare despre nu ştiu ce cauză şi nu ştiu ce steag, m-am trezit pentru câteva momente din letargia aceea a gândirii raţionale, cuprins de o teribilă frică. În definitiv, îmi spuneam, ce legătură există între ameţitorul meu proiect urbanistic şi steagul sau cauza despre care vorbise omul al cărui oaspete eram pe insula aceea părăginită? Nu cumva... dar ce rost are, mi-am zis, să alung beatitudinea trufaşă, căreia îi căzusem iremediabil pradă, prin asemenea întrebări nesăbuite izvorâte dintr-o minte bolnavă încă de prea multă logică? Mi-am zăvorit din nou întrebările în cel mai tăinuit ungher al conştiinţei, dezertând astfel ca ultimul dintre laşi de la obligaţia elementară a oricărei fiinţe gânditoare. A fost departe de mine, în clipa aceea, gândul că dezertarea avea să fie hotărâtoare nu numai pentru un om, ci pentru o întreagă planetă.

Şi aşa a început aventura fundamentală a vieţii mele! M-

am trezit peste noapte legat de Horimo printr-un pact ciudat, nescris, dar pecetluit cu un sânge mai viu şi mai clocotitor decât cel din vene şi artere, sângele trufiei îmbătate de perspectiva unei magnifice împliniri, dincolo de tot ce sperasem vreodată.

A doua zi dimineaţă am dormit mai mult, mă simţeam obosit, pe undeva mă apăsa senzaţia tulbure că mă angrenasem într-o cursă fără oprire, una din acele curse din rândurile căreia alergătorii, chiar dacă vor, nu mai pot să se desprindă. Poate că încercam să izgonesc prin somn spectrul năucitor al iremediabilului, nu ştiu, cert e că nu m-am deşteptat decât zgâlţâit de Bisro care, după câte mi-am dat seama, fusese pur şi simplu exasperat de somnul meu prelungit.

Nu ştiu cum, dar în clipa când l-am văzut aplecat asupra mea cu ochii holbaţi, parcă extaziindu-se de însuşi banalul moment al trezirii, mi-a inundat tot gâtlejul an hohot irezistibil de râs. La început s-a dat câţiva paşi înapoi, crezând, desigur, c-am înnebunit brusc. Pe urmă, dându-şi seama că râsul acela debordant, veselia aceea neînfrânată au o explicaţie mult mai simplă, s-a pornit şi el să-mi ţină isonul, convins că, în felul acesta, îmi face neapărat plăcere. Eu mă oprisem de mult din râs – realizasem subit gravitatea şi caracterul angajant al întâlnirii la care luasem parte cu o zi înainte – dar el continua să se hlizească în faţa mea, făcând să crească în mine nu numai o banală enervare, ci şi un soi de lehamite. Mi-era lehamite, la drept vorbind, nu atât de el, cât de mine, de propria mea ameţeală, de propriul meu orgoliu exacerbat care îmi jucase – a câta oară? – festa.

Mă vei ierta că nu intru în unele amănunte privind anumite aspecte ale vieţii mele intime din acea perioadă, despre unele mi-e de-a dreptul penibil să povestesc, cert e un lucru, şi anume că n-aveam pe nimeni mai apropiat decât acest devotat până la imbecilitate Bisro, aşa că – simţind nevoia imperioasă de a mă confrunta cu părerea

cuiva – i-am destăinuit tot ce se petrecuse cu o seară înainte la «reşedinţa» lui Horimo.

L-am văzut dintr-o dată cuprins de o agitaţie frenetică, o zburdălnicie cvasiinfantilă; dansa în jurul meu ca o sfârlează, râdea în hohote, debita fraze delirante. Şi în tot acest amalgam de cuvinte şi sunete, unele absolut haotice, revenea ca un laitmotiv singura frază cât de cât coerentă: «A venit timpul tău, Tilbi, timpul să le arăţi de ce eşti în stare!»

Fireşte, dac-ar fi fost alături de mine în clipele acelea o fiinţă lucidă, capabilă să-mi pună în faţă o oglindă necruţătoare, să mă supună unui tir de adevăruri simple, elementare, ar mai fi fost încă vreme să dau înapoi, căci ireparabilul încă nu se petrecuse. Sau, cine ştie, poate n-ar fi ajutat la nimic, deoarece răul era prea adânc împlântat în mine, făcea corp comun cu straturile cele mai profunde ale conştiinţei mele. În zadar mi-aş căuta acum o justificare în prezenţa bietului Bisro cu candidul său entuziasm faţă de tot ce putea să determine lumea să-mi recunoască geniul. Dacă stau să mă gândesc mai bine, drumul era de-acum trasat, un drum care pornea din zonele buruienoase ale ambiţiilor tembele şi, cu sau fără Bisro, nu mai eram în stare să rezist tentaţiei. Mă simţeam însă bine avându-l alături ca pe un facil etalon al gloriei la care râvneam.

Glorie care a venit mai repede decât mă aşteptam. Atât de repede, încât pur şi simplu am avut senzaţia vertijului. Era ca năpustirea unui bolid în spaţiu, ca o dezlănţuire supraaccelerată de forţe pe care, la un moment dat, nu te mai simţi capabil să le controlezi. Nimic nu-ţi paralizează voinţa în aşa hal ca excesul de voinţă canalizată pe un făgaş absurd, străin firii tale.

Întâi a fost o ştire măruntă, aproape insignifiantă, la ediţia de seară a unuia din acele «ziare televizate» de care ţi-am amintit mai înainte. O ştire în aşa fel ticluită, încât să nu se înţeleagă mare lucru, decât, eventual, de către cei

versaţi în descifrarea unor asemenea aparent banale anunţuri. Ceva de genul: «Recent s-a constituit în oraşul nostru un grup de studiu care şi-a propus drept obiectiv investigarea posibilităţilor practice de traducere în viaţă a unui ingenios proiect urbanistic». Cum putea o astfel de ştire să dea de gândit şi, mai ales, să alarmeze pe cei câţiva abonaţi zeloşi şi paşnici care urmăriseră ediţia?

Un grăunte de adevăr ştirea avea, şi anume, că, la puţină vreme după reuniunea de pe insulă, Horimo s-a înfiinţat la domiciliul meu şi, cu un aer bizar, amestec de persuasiune complice şi brutalitate imperativă, mi-a comunicat că, începând de a doua zi, voi avea la dispoziţie o echipă, precum şi mijloacele financiare necesare, pentru a elabora până la capăt, până în cele mai mărunte detalii, modalitatea practică de înfăptuire a IDEII. În mod normal, aş fi trebuit, desigur, să-l întreb cine sunt acei oameni, de unde i-a cules, ce hram poartă şi, îndeosebi, de unde şi-a procurat subvenţiile destul de substanţiale de care era nevoie pentru ducerea trebii la bun sfârşit.

Aş minţi dacă ţi-aş afirma că m-am simţit măcar ispitit să-i pun asemenea întrebări. Nu, nici prin gând nu mi-a trecut, mi s-ar fi părut chiar indecent s-o fac, şi apoi eram atât de copleşit de posibilitatea ce mi se oferea pe neaşteptate, încât numai la întrebări incomode nu-mi stătea capul. M-am apucat neîntârziat de lucru, cu singurul gând că o asemenea ocazie nu trebuie în niciun caz pierdută, că poate niciodată în viaţă nu mi se va mai oferi putinţa de a-mi traduce în realitate proiectul.

Şi am muncit câtva timp ca un disperat. Uitasem şi de hrană, şi de somn, păream ţintuit de planşetă, ba, mai mult, devenisem irascibil şi neîngăduitor şi cu ceilalţi, pe care îi terorizam cu stupida convingere că mă sabotează, că sunt mânaţi de intenţia mişelească de a-mi pune beţe-n roate. Ajunsesem chiar, printr-un straniu transfer, să-i învinuiesc sincer că nutresc gânduri duşmănoase nu numai faţă de mine, ci şi faţă de însuşi viitorul planetei, faţă de

măreţia şi splendoarea care o aşteaptă.
Bunul, nelipsitul Bisro îmi devenise în acea perioadă şi mai indispensabil. Deşi nu era urbanist de meserie – să-ţi spun drept, nici nu m-am întrebat vreodată prea serios cu ce se ocupă, cred că era un fel de consilier la o instituţie de organizare a timpului liber – l-am angajat ca secretar şi, la drept vorbind, factotum al echipei noastre (era, de altminteri, singurul membru al echipei pe care izbutisem să-l impun eu, restul fuseseră aduşi de Horimo). Dacă n-ar fi fost el, nu ştiu ce m-aş fi făcut, căci priceperi organizatorice n-aveam nici o iotă, iar operaţiile legate de finisarea acelui proiect gigantic necesitau o mare cantitate de lucrări adiacente, plicticoase şi tracasante, dar obligatorii, pe care el le executa sau le coordona cu un devotament zelos până la totala uitare de sine.
Din când în când ne vizita şi Horimo. Nu încerca să-şi dea aere de expert, nu emitea păreri pretenţioase şi agresive, nu căuta să-şi impună vreun punct de vedere. Contempla cu un ochi aproape indiferent haosul de schiţe rătăcite prin diferitele încăperi şi apoi pleca. Vizitele lui păreau fără obiect, în realitate însă, cum am observat după un anumit timp, mă studia pe mine, se străduia în fel şi chip să-mi descifreze reacţiile, vrând să se convingă de ceva ce mie mi se părea pe atunci lipsit de sens, bizar, atât de absurd, încât nici nu merita atenţie.
Între timp ştirile despre – «ingeniosul proiect urbanistic» deveneau tot mai dese şi mai insistente, şi nu numai la «ziarele televizate». Nu ştiu dacă voi, pe planeta voastră, cunoaşteţi un asemenea fenomen, dar la noi, pe Ilgo, există un soi de circulaţie subterană a informaţiilor, nu o dată mai rapidă şi mai eficientă decât cele mai rapide şi mai eficiente dintre mijloacele de comunicare de masă (al căror ritm de perfecţionare tehnică, între noi fie zis, atingea uneori limitele fabulosului!)
Tot mai des se întâmpla ca simpla-mi apariţie într-un loc public să fie întâmpinată cu neaşteptate aclamaţii,

izbucnite din câte un grup în care, câteodată, recunoşteam – sau mi se părea că recunosc – pe unul sau altul dintre anonimii prieteni ai lui Horimo. La un moment dat s-a petrecut chiar un fapt nostim care, mi-aduc aminte, m-a distrat enorm la vremea respectivă. Ieşisem să iau puţin aer după o zi de trudă încordată şi, plimbându-mă aşa, în neştire, ajunsesem într-un loc cu trafic foarte intens. Ceea ce m-a frapat a fost, dintr-o dată, tăcerea. Am rotit privirea intrigat: împrejurul meu se oprise circulaţia şi cei din vehicule contemplau, cu un fel de grijă pioasă şi ridicolă de a nu-mi stingheri plimbarea, spectacolul unui ins neatent, pierdut pe altă lume – acela eram eu – care rămăsese năucit în mijlocul drumului.

La un moment dat mi-a ajuns la urechi că avuseseră loc, în ultima vreme, câteva întruniri – când într-un colţ, când într-altul al nefericitei şi inconştientei noastre planete – care neliniştiseră în oarecare măsură autorităţile prin caracterul lor agresiv şi, mai ales, prin unele note ciudat ultimative în legătură cu obligaţia imperioasă de a transpune în practică – şi încă neîntârziat, fără niciun fel de tergiversări – «senzaţionalul proiect urbanistic menit să ne ridice pe o nouă treaptă de civilizaţie şi să aducă tuturor îndelung râvnita fericire». În toate aceste prilejuri numele meu fusese pomenit cu veneraţie, ca al unui dezinteresat binefăcător al neamului ilgian, iar cel al lui Horimo cu patimă partizană, ca al miruitului meu mesager plenipotenţiar.

Popularitatea aceasta crescândă – de ce să fiu ipocrit – nu mă deranja, ba dimpotrivă. Altceva îmi dădea însă o efectivă stare de nelinişte: senzaţia că, prin acţiunea al cărei erou, pe nesimţite, deveneam, tulburam nişte ape abia aşezate, deschideam nişte canale prin care şi-ar fi putut face loc cine ştie ce aluviuni miloase. Şi apoi, tonul tot mai ameninţător al adunărilor jena oarecum gusturile mele de intelectual cu educaţie raţionalistă. Îmi izbea urechea de undeva un sunet barbar, de un primitivism abia

mascat. O să ţi se pară, poate, straniu, dar în pofida vederilor mele îndrăzneţe pe planul profesiei, în pofida cutezanţei critice pe care o afişam nu o dată cu nonşalanţă faţă de imbecilitatea anumitor ipostaze oficiale, mi-era destul de greu să mă văd în postura unui individ certat cu autorităţile.

Am căutat să am o explicaţie pe această temă cu Horimo. I-am destăinuit cu o sinceritate aproape brutală temerile mele. M-a ascultat cu obişnuita lui placiditate care contrasta atât de ciudat cu palpitul acela frenetic din priviri. La sfârşit m-a întrebat doar atât: «Ce ţi se pare mai important, liniştea bleagă a câtorva săraci cu duhul, pe care numai indiferenţa naroadă a iubiţilor noştri concetăţeni i-a azvârlit în posturi de comandă, sau înfăptuirea IDEII de care nu numai tu, dar şi eu, şi atâţia alţii ne-am legat speranţa ieşirii din marasm?» Am încercat să-i ripostez cu argumentul că nu există nici o contradicţie între una şi cealaltă, dar nici eu nu prea credeam în realitatea acestui argument, deoarece era vădit că un proiect de îndrăzneala celui elaborat de mine nu putea fi pe placul celor ce ţineau mai mult decât la orice pe lume la echilibrul, fie şi precar, al succesiunii tabieturilor. Simţindu-mi slăbiciunea, Horimo s-a dezlănţuit, cu acel elan furibund care te făcea să-l crezi mistuit de toate durerile lumii, într-o demonstraţie cam haotică, dar tocmai prin aceasta impresionantă, a imposibilităţii de a recurge la altă cale decât violentarea obişnuinţelor pentru a impune celor din jurul nostru o acţiune de atare anvergură, menită să aşeze însăşi viaţa planetei pe alte temelii. Era în vocea lui piţigăiat-cântătoare, care căpăta uneori neaşteptate inflexiuni de cascadă ce izbeşte necruţător încremenitul repaus al stâncilor, atâta convingere, încât m-am dat bătut.

Măcar dac-aş putea invoca scuza că, în cele ce au urmat, rolul meu a fost pasiv! Nu, nici măcar scuza asta nu-mi stă la îndemână. Încetul cu încetul m-am lăsat antrenat cu

toată pasiunea de care eram capabil în agitaţia tot mai turbulentă pe care Horimo şi amicii săi o provocau – deliberat şi, după câte mi-am putut da seama, potrivit unui plan minuţios ticluit – în jurul zgomotos trâmbiţatului meu proiect. Luam parte şi eu la tot felul de întruniri, care nu mi se mai păreau atât de caraghioase şi nerezonabile ca înainte. Ba chiar mă pretam la un soi de mascaradă regizată cu un anume tâlc: rămâneam la începutul adunării undeva, în culise, pentru ca – atunci când Horimo, ajuns pe culmile patetismului, îmi pomenea numele – să-mi fac o apariţie „cu totul întâmplătoare", ca a unui om pe care numai purul hazard l-a adus aici exact în clipa aceasta.

Efectul era fulminant ca o explozie din senin, iar vorbitorul avea grijă să-l valorifice din plin, stârnind adevărate furtuni de aplauze şi ovaţii. Nu prea aveam talente oratorice, dar în ultima vreme nu mai puteam rezista tentaţiei şi urcam eu însumi la tribună spunând tot felul de baliverne, doar din plăcerea tembelă de a mă auzi gargarisindu-mă în faţa unui auditoriu. Pierdusem şi bruma de spirit critic cu care înainte mă făleam, ba chiar mi se părea că rostesc cine ştie ce adevăruri nemaiauzite şi că gloata aceea de gură-cască se adunase special ca să-mi soarbă perlele oratorice rostogolite de-a valma, fără cap şi fără coadă.

Fireşte, cel care ovaţiona mai furtunos, întreţinând o atmosferă de euforie zăludă, buimacă, nu era altul decât bunul, nelipsitul meu Bisro. Prezenţa lui făcea savoarea adunărilor, transformând fiece inflexiune a glasului meu într-un eveniment memorabil, galvanizând entuziasmele ascultătorilor.

Cu mine se petrecea un fenomen bizar şi care ajunsese să mă fascineze de parcă ar fi fost vorba de un străin. Înainte eram stăpânit de prejudecata că trebuie să caut cu tot dinadinsul realitatea în cuvinte, acum cuvintele începuseră să aibă o existenţă aparte, dincolo de real şi chiar de mine însumi, o existenţă izolată, misterioasă, fără

niciun fel de contacte, cel puţin aparente, cu ceea ce se petrecea în jur. Trăiau o viaţă a lor, de sonorităţi grandilocvente, dezlipite total de rosturile lor primordiale, ca nişte corpuri cereşti ce s-au desprins unele dintr-altele şi îşi continuă drumul independent, pe orbite aproape antitetice.

Grav era că eu însumi mă desprindeam tot mai vizibil, mai dureros de mine, cel ce fusesem odinioară, şi nu numai atât, dar cumva începusem să şi uit de existenţa acelui eu anterior, de parcă ar fi fost din altă viaţă. În clipele de luciditate îmi puneam întrebarea dacă nu tocmai această desprindere – echivalând pe plan moral cu o perpetuă autoanulare – era acea energie care îmi dinamiza resorturile interioare, altădată anchilozate de bezmeticele scrupule ale raţiunii. Poate că ceea ce dă oamenilor forţa de a-şi duce la capăt proiectele este această desprindere continuă şi fără remuşcări de ei înşişi.

Se întâmplă un lucru destul de curios; această patimă nouă şi nesăbuită a cuvintelor începu să-şi exercite tirania şi asupra muncii mele cotidiene. Nu că aş fi lucrat mai puţin, că m-aş fi lăsat pe tânjală, ameţit de ineditele mele succese oratorice. Altceva era la mijloc: în loc să dau cuvintelor greutatea faptei, am început să ajustez fapta după grandilocvenţa, adesea de loc cumpănită, a cuvintelor. Dacă mă lansam, bunăoară, în cine ştie ce elucubraţii enorme pe seama contururilor concrete ale IDEII, a doua zi mă simţeam obligat – făceam din asta chiar o formidabilă problemă de conştiinţă! – să caut neapărat soluţii pentru a-mi pune în acord proiectul cu neroziile debitate de mine însumi. Devenise un fel de manie această competiţie necontenită între emfatica gargariseală a discursurilor şi eforturile, nu o dată penibile, de a le găsi o echivalenţă în realitatea proiectului.

La drept vorbind, competiţia asta avea, mai ales la început, ceva stimulator în ea: fantezia lucra din plin, se iveau rezolvări neaşteptate, care îmi dădeau o stare de

continuă uluială euforică în faţa propriilor mele resurse nebănuite de capacitate imaginativă. Rezultatul final era însă monstruos: proiectul dobândea nişte proporţii ce depăşeau cu mult intenţiile iniţiale. Nu-mi puneam nici o clipă problema dacă mai era realizabil sau nu şi cu atât mai mult nu şi-o puneau docilii mei ascultători. Dacă ar fi să mă iau după ce s-a întâmplat în acea perioadă decisivă a vieţii mele, s-ar părea că o idee sau un proiect, cu cât sunt mai aberante, cu atât au mai multe şanse să se impună conştiinţei publice, să stârnească delirul aprobator al mulţimii. Că nu era chiar aşa mi-au dovedit-o faptele petrecute mai târziu, dar atunci totul convergea cu o zăpăcitoare lipsă de logică să-mi insufle o asemenea convingere.

Autorităţile şi-au dat seama, la un moment dat, că ceea ce li se păruse o vreme joacă de copii mari începe să se metamorfozeze într-o insidioasă ameninţare împotriva abia încropitului şi atât de şubredului echilibru planetar. Era însă prea târziu. Au încercat să ne interzică întrunirile, au luat măsuri drastice contra acelor – «ziare televizate» care făceau publicitate în jurul acţiunilor noastre, dar totul a fost în zadar. Cu sfidarea tuturor dispoziţiilor oficiale, întrunirile se ţineau, şi încă nu în locuri ascunse, ci cât mai la vedere, uneori chiar sub nasul celor puşi să ne supravegheze. Cât priveşte «ziarele televizate», în afară de faptul că Horimo făcuse rost de fonduri (din surse la fel de misterioase ca şi înainte, dar de care nu mă mai sinchiseam!) pentru achiziţionarea unei reţele proprii, celelalte se băteau care mai de care să ne difuzeze ştirile şi comunicatele, căci devenisem o senzaţie gustată şi cerută de marele public, deci, implicit, o afacere ultrarentabilă.

Un lucru mi se pare curios: că tocmai în momentul acela, de tulburătoare gravitate pentru destinul civilizaţiei de pe Ilgo, spiritele lucide, atâtea câte existau (şi, judecând la rece, pot spune că nu erau puţine!), n-au găsit

ceva mai bun de făcut decât batjocorirea uşuratică, luarea în derâdere cu mijloace ieftine a «acestor palavre fără acoperire». Până şi unii rafinaţi, care altminteri ar fi strâmbat din nas la orice ar fi mirosit cât de cât a vulgaritate, se coborâseră la nivelul unor anecdote de duzină. Foşti amici, foşti colegi de studii, oameni de care altădată mă lega, dacă nu o comunitate de idei, măcar o anume stimă profesională, începuseră să mă trateze ca pe un măscărici, ceea ce, desigur, nu-mi făcea mare plăcere, dar nici nu-mi crea cine ştie ce tristeţi iremediabile.

Despre Horimo cel puţin povesteau tot felul de istorii picante – nici nu m-am întrebat vreodată dacă şi în ce măsură aveau legătură cu realitatea – care nu făceau decât să minimalizeze amploarea acţiunii pe care o iniţiase şi o dirija. El era «zgâitul din umbră», «căpăţânosul fără căpăţână», «fantoma măscăriciului», dar toate aceste drăgălaşe porecle nu dovedeau decât că, în conştiinţa acelor bizare «spirite lucide», Horimo nu prea reprezenta mare lucru, era mai curând o cantitate neglijabilă, care nu merita nici măcar efortul inventivităţii. Pe mine însă – poate şi pentru că, până nu de mult, fusesem unul de-ai lor, un «rafinat rezonabil» – nu scăpau niciun prilej ca să mă ia în tărbaca zeflemelii. Bisro era cel care îmi aducea zilnic porţia de vorbe de spirit lansate pe socoteala mea, mai ales de un anume Dindo, un zănatic erudit, dar fără o meserie anume, trăind din tot felul de expediente, cel mai adesea pripăşit pe la casa unuia sau altuia dintre cei ce-i preţuiau sarcasmele şi năstruşniciile verbale. La început făceam adevărate crize de furie, pe urmă însă – îndeosebi după ce Horimo mi-a explicat că anecdotele nu fac decât să ne crească cota popularităţii – am ajuns chiar să mă distrez de unele dintre ele, ba chiar să le duc uneori lipsa.

Marea schimbare s-a produs brusc, fără complicaţii, ridicol de lin, ca într-un joc ale cărui reguli fuseseră de mult stabilite. Într-o bună zi – după ce, în câteva locuri ale planetei se desfăşuraseră câteva noi întruniri ale adepţilor

noştri, nici mai multe şi nici mai agresive decât cele din perioada anterioară – am aflat, spre formidabila mea stupoare, că cele zece «persoane de încredere», cum li se spunea guvernanţilor de pe Ilgo, lăsaseră totul baltă şi fugiseră cu o cosmonavă într-o direcţie necunoscută. Nu-mi dau seama de ce au renunţat atât de uşor. Lucrurile acestea nu le-am înţeles niciodată. Dar nici nu m-au interesat prea mult.

Pe neaşteptate – pentru mine, dar, cum am înţeles mai târziu, nu şi pentru Horimo – mi-am dat seama că, din acea zi, puterea era în mâinile noastre…”

VI. „Himera” lansează un colac de salvare

Nu trecuseră decât câteva minute de când modulul „Saturn-1” dispăruse ca înghiţit de hăul stelar, şi cei cinci cosmonauţi care formau echipajul „Himerei” – nava-mamă de pe care plecase Flaviana Sfetcu – se şi dezmeticiseră din stupefacţia şi disperarea primei clipe. Antrenaţi în lungi şi epuizante exerciţii să-şi stăpânească rapid nervii şi – orice s-ar întâmpla – să pună la iuţeală frâul pe propriile lor reacţii, ei izbutiseră, cu un suprem efort de voinţă, să-şi recapete luciditatea (cât îi costase pe fiecare dintre ei acest efort e greu de cântărit, dar cert e că acum redeveniseră acel „colectiv solar”, cum se botezaseră cândva în glumă!).

— Înainte de orice, trebuie să ne dăm seama de natura fenomenului care a putut smulge cu atâta violenţă modulul de pe orbita sa firească – deschise discuţia Roger O’Flaherty, primul care îşi recăpătase sângele rece. Altfel nu văd cum am putea acţiona eficient pentru salvarea Flavianei…

Rostite cu vocea aceea măsurată, egală, cu care O’Flaherty îşi scotea adversarii din sărite în timpul disputelor ştiinţifice, aceste cuvinte – în fond banale, cuprinzând doar o observaţie de bun simţ – avură darul să sugereze celorlalţi, mai limpede ca orice îndemn direct, necesitatea calmului şi a stăpânirii de sine. Numai micul şi agitatul radist Pak Sen Ir, exasperat de ceea ce el

considera a fi doar o poză flegmatică, îşi bulbucă ochii sub sticlele masive ale ochelarilor. Se strădui, totuşi, să vorbească pe un ton cât mai ponderat, pentru a nu aţâţa spiritele:

— E vorba, dragă doctore, nu de o controversă academică, ci de salvarea unui tovarăş de-al nostru, aflat în cel mai îngrozitor pericol ce poate fi imaginat!

— Desigur, tinere – ripostă medicul – numai că, în situaţia noastră, după părerea mea, doar o analiză substanţială, de nivel, dacă vrei, academic, ne poate ajuta să găsim grabnic cea mai bună soluţie. Minţile noastre trebuie să lucreze acum cu competenţa şi luciditatea a zece academii adunate la un loc…

Temperamentala Miguela Cubillas, cea care răspândea altă dată în jur acea stare de continuă exaltare ce devenise climatul emoţional al întregului echipaj, îşi smulse cu greu privirea de pe ecranul de televizor care le înfăţişa imaginea colţului ae Univers unde se aflau. Trăsăturile chipului, doar cu câteva minute înainte luminate de văpaia nobilă şi fascinantă a unei frumuseţi ciudate, descinsă parcă din frescele indienilor aravaki al căror sânge îi curgea în vine, se crispaseră într-o grimasă de zbucium neputincios. Îşi aruncă o privire fără ţintă peste capetele celor întruniţi în cabina comandantului şi izbuti să murmure cu un glas istovit:

— Numai că tocmai acum, doctore, aveam nevoie mai mult ca oricând de cunoştinţele Flavianei…

— Bine, asta e limpede, Miguela, dar Flaviana nu e printre noi şi trebuie să ne descurcăm cum putem, cu bagajul de cunoştinţe pe care l-am adunat fiecare – lansă cu vocea lui bubuitoare uriaşul Tihon Abrosimov, azvârlindu-şi cu un gest abrupt vârtejul de păr cânepiu şi cârlionţat care-i tot cădea peste frunte. Niciunul dintre noi nu este, după câte ştiu, ageamiu în această materie, aşa că nu văd de ce ne-am socoti iremediabil handicapaţi…

Singurul care tăcea în continuare, înmărmurit în faţa

microfonului, pe a cărui membrană mai stăruia parcă ecoul acelui răcnet deznădăjduit: „Nu pierde speranţa, Flaviana!”, era comandantul expediţiei, bărbosul roşcovan Christian Van Heymans. Îşi revenise şi el din stupoarea cutremurată a acelei clipe năucitoare când modulul dispăruse, ca absorbit de un aspirator misterios şi năprasnic, ivit pe neaşteptate de undeva, din genuni, dar acum căuta să realizeze mental, cu febrila repeziciune a unui calculator electronic, distanţa la care s-ar putea afla în acest moment Flaviana. Datele erau desigur, precare, unica coordonată mai precisă fiind de fapt, diferenţa de timp ce se scursese între clipa când modulul se mai găsea încă pe orbită şi aceea când glasul Flavianei s-a pierdut, ieşind, deci, din raza de acţiune a comunicaţiei lor radiofonice. Numai după ce ajunse la o concluzie, măcar şi aproximativă, îşi îngădui să intervină în discuţia tot mai aprinsă a celorlalţi:

— Pe puţin o sută de mii de kilometri pe secundă, asta trebuie să fie viteza…

În clipa aceea s-a lăsat în cabină o tăcere buimacă. Ceilalţi patru membri ai echipajului şi-au scrutat nedumeriţi comandantul, ba chiar O’Flaherty făcu o mişcare profesională de parc-ar fi vrut să-i ia pulsul ca să-şi dea seama dacă nu s-a îmbolnăvit brusc de temuta „febră cosmică”. Se liniştiră însă văzându-i privirea limpede a ochilor verzui.

— O asemenea viteză – adăugă el, răsturnându-se în fotoliul din faţa pupitrului de comandă – nu poate fi atinsă, în mod logic, decât de un corp cosmic cu o masă nu prea mare, dar suficient de puternică spre a deturna, prin forţa ei gravitaţională, o staţie orbitală de tipul modulului nostru…

— Asta în cazul în care nu i s-a defectat cumva angrenajul automat de menţinere pe orbită şi nu s-a prăbuşit, deci, chiar pe Saturn ori pe unul dintre sateliţii săi – se grăbi Abrosimov să-şi valorifice cunoştinţele

astronomice.

— Exclus! negă energic Van Heymans. M-am gândit şi la posibilitatea aceasta, dar, având în vedere densitatea destul de redusă a materiei de pe Saturn şi, în consecinţă, atracţia nu prea mare pe care o exercită asupra corpurilor înconjurătoare, ar fi fost cu neputinţă atingerea unei astfel de viteze…

— Bine, comandante – ţâşni Pak Sen Ir – dar cum ai putut calcula cu atâta precizie viteza unui corp a cărui dispariţie a fost atât de fulgerătoare?

Le explică răbdător şi laconic mersul deducţiei sale, atât de simple şi, totodată, de ingenioase, apoi le solicită întreaga putere de concentrare pentru a izbuti, cu forţe unite, să dea de capătul dezesperantei enigme. În orice caz, un punct era, evident, câştigat – dacă se putea spune aşa! – şi anume că fragilul modul nu fusese „răpit” de Saturn. Cine era însă misteriosul pirat cosmic? De unde apăruse? Ce impulsuri îl mânau, ce urmărea cu terifianta sa tâlhărie?

— Nu poate fi decât un mecanism înjghebat de fiinţe raţionale – opină Miguela, privindu-l oarecum intimidată pe Van Heymans, cu frica secretă de a nu-i dezlănţui ironia muşcătoare.

Comandantul însă tăcea, fără s-o aprobe, dar şi fără s-o contrazică, semn că ideea nu i se părea chiar de lepădat. Într-un târziu însă îi azvârli o privire rapida pe sub sprâncenele groase şi schiţă un surâs forţat:

— O iremediabilă romantică, aşa ai fost şi ai rămas, doña Miguela. Numai într-un căpşor de mineralog romantic îşi pot face lăcaş atât de trainic schemele senzaţionale ale unor romancieri de teapa onorabilului Pit Deal…

Piatra aruncată în ograda doctorului O’Flaherty, cel ce păcătuia beletristic sub zeflemisitul pseudonim, nu rămase fără răspuns. Flegmaticul american mormăi:

— Ei, las’ că mai cunosc eu nişte formidabili comandanţi de cosmonave care au pereţii căptuşiţi cu cărţile

onorabilului Pit Deal. Numai că le citesc pe ascuns, de teamă ca, vezi dumneata, să nu se compromită în ochii echipajului. Şi fiindcă veni vorba, de ce ţi se pare atât de improbabil ca modulul să fi fost „furat” sub ochii noştri de cine ştie ce cosmonavă din altă lume?

— Fii rezonabil, doctore – se revoltă înciudat micul radist – nu-mi imaginam că şi dumneata crezi în poveştile acelea pe care le aşterni pe hârtie. Nouă ne ard buzele după o soluţie, nu după ficţiuni pentru ahtiaţii de aventuri citite…

— Mai probabil mi se pare – îl întrerupse Van Heymans, dorind să curme o discuţie ce risca să alunece pe o pantă penibilă – ca modulul să fi fost captat de un astero…

Ultimul cuvânt fu parcă tăiat cu briciul de ţipătul lui Tihon Abrosimov, care, de la o vreme, fixa tot mai fascinat imaginile de pe ecranul televizorului ce-i lega de exterior:

— Drace, priviţi şi voi şi spuneţi dacă ceea ce se distinge acolo nu-i o navă?!? O navă altfel construită decât cosmonavele terestre, dar navă, totuşi, în toată puterea cuvântului. Ei, priviţi şi minunaţi-vă şi nu mai cârtiţi împotriva cărţilor eminentului nostru romancier vizionar Pit Deal!

Într-o clipă, toţi se năpustiră în jurul ecranului, de parcă nu numai rezolvarea enigmei, dar însăşi viaţa bietei Flaviana ar fi depins de ceea ce se zărea din ce în ce mai desluşit pe dreptunghiul de fosforescenţe stelare din cabina lor. Ei, temerarii exploratori ai acestei zone de graniţă a sistemului solar, se agăţau acum ca de un fir de paie de speranţa că acea formă stranie, ce părea înşurubată în mijlocul fantasticelor irizări de incandescenţe, le-ar fi răpit tovarăşa de echipaj.

O ciudată construcţie ovoidală, de un diametru pe care Van Heymans îl aprecie cam la şapte metri în partea cea mai bombată şi în lungime de circa douăzeci de metri, lucea palid cu licăriri viorii, izvorâte, după aparenţe, din însăşi ţesătura fuzelajului. De altminteri, materialul din

care era zămislit acel bizar corp ceresc nu părea asemănător cu nimic din ceea ce exista pe Pământ: avea în el ceva hieratic, părea în unele momente transparent, iar alteori de o masivitate monumentală şi, întrucâtva, greoaie.

Toţi îi aruncau furişe priviri admirative lui O'Flaherty, dar americanul nu-şi degusta de loc izbânda, ci părea mai uluit decât ceilalţi de această neaşteptată, aproape neverosimilă confirmare a îndrăzneţelor sale ipoteze. Dacă nu s-ar fi jenat de naivitatea gestului, şi-ar fi înfipt unghiile adânc în carne ca să se convingă că imaginea de pe ecran nu e rodul cine ştie cărei halucinante obsesii.

— Răpitorul pare-se că l-am găsit – mormăi el după ce uluiala se mai risipi – dar nu înţeleg un lucru: unde o fi prada? Doar dacă… şi ezită un moment, speriat parcă el însuşi de enormitatea înfricoşătoare a presupunerii – doar dacă nu cumva a înghiţit-o? Ei nu, asta ar fi prea de tot, zău aşa, ar întrece puterile sărmanei imaginaţii a lui Pit Deal! M-aş da definitiv bătut şi în viaţa mea n-aş mai scrie cărţi de-astea…

— Cum să înghită prada? se înfioră Miguela. Doar nu vă gândiţi că monstrul acela ar fi putut cumva să încorporeze în trupul lui modulul Flavianei?

— Şi de ce n-am lua în consideraţie o asemenea eventualitate? se întoarse spre ea cu toată statura lui herculeană Abrosimov. Dacă e să judecăm după dimensiuni, nu mi se pare de loc imposibilă: un vehicul minuscul ca modulul saturnian încape foarte bine într-o coastă a „monstrului”. Şi, pe urmă, mie îmi place să pornesc întotdeauna de la ipoteza cea mai puţin liniştitoare. În orice caz, deziluziile sunt mai mici şi orice infirmare se transformă într-o adevărată victorie. Dar dumneata de ce taci, comandante? Ori povestea asta ţi-a luat piuitul?

În continuare, Van Heymans se încăpăţâna să tacă. Nu pentru că bizara apariţie i-ar fi „luat piuitul”, dar pentru că

se străduia să reclădească din cioburile supoziţiilor sale anterioare o deducţie cât de cât plauzibilă. Ipoteza cu „înghiţitul” nu putea s-o conceapă în ruptul capului. La urma urmelor, dac-ar fi fost o cosmonavă-pirat – din acelea care bântuiau Universul în anumite romane de anticipaţie, dar pe care el, în lunga şi aventuroasa sa carieră cosmică, nu le întâlnise niciodată – nu înţelegea de ce n-a părăsit grabnic locul raptului. Să nutrească oare niscaiva intenţii agresive la adresa lor? Nici asta nu părea probabil, deoarece ar fi putut s-o facă până acum de zece ori. Mai curând forma aceea ovoidală părea şi ea dezorientată, poate din alte motive decât ale lor, dar, oricum, lui îi dădea senzaţia, greu de explicat cu argumente logice, că fiinţele ce o dirijau – dacă or fi existat aceste fiinţe – treceau şi ele prin clipe de cumpănă. La un moment dat se întrebă chiar dacă între corpul ovoidal şi dispariţia modulului era măcar vreo legătură. Se putea foarte bine să fie o simplă coincidenţă, căci ar fi fost stupid să se nege rolul hazardului la această răspântie necunoscută de lumi.

Era însă perfect conştient de faptul că, dacă ar fi lansat ipoteza unei întâlniri întâmplătoare în spaţiul cosmic, ar fi fost întâmpinat – şi, pe fundalul întregii tensiuni psihice, pe deplin justificat – de protestele indignate ale tovarăşilor săi de expediţie. În definitiv – în afară de faptul că nimic nu-i garanta că „monstrul” n-avea niciun amestec în dispariţia modulului – ceilalţi aveau absolută nevoie, spre a-şi susţine moralul, de un punct de sprijin, de un reper al speranţei lor nebuneşti că o vor regăsi, totuşi, pe Flaviana.

— Pleacă! urlă de odată Abrosimov. Uite-l c-o ia din loc! Banditul o şterge, cu modulul nostru cu tot…

Bizara arătare începuse, într-adevăr, să se învârtească cu o viteză ameţitoare, ca o morişcă sau ca un câine care ar fi vrut cu tot dinadinsul să-şi muşte coada. Spectacolul era fascinant, tulburător, chiar şi pentru un cosmonaut încercat, cu atâtea zboruri la activ, ca Van Heymans. Îşi dădu însă seama instinctiv că nu era timp de contemplaţie:

trebuia luată imediat o hotărâre. Simţi, în frântura unei clipe, că asupra lui apasă întreaga povară a Cosmosului: de această hotărâre depindea, în fond, poate nu numai salvarea Flavianei, dar însăşi putinţa ca ei înşişi să se mai întoarcă pe Pământ. Depindea supravieţuirea lor fizică. Şansele de a o regăsi pe Flaviana erau minime, în schimb posibilitatea ca nava lor să se rătăcească în Cosmos şi, până la urmă, să-şi piardă urma în neant era reală, copleşitoare.

Van Heymans fu fulgerat chiar, o secundă, de imaginea de coşmar a celui care, aruncând un colac de salvare cuiva în pericol să se înece, este târât el însuşi în abisul fără speranţă al adâncurilor. Dar, în secunda următoare, izgoni cu un efort de voinţă acest coşmar născut din frică – cine a spus oare că frica este stigmatul şi gloria îndrăzneţilor? – şi rosti apăsat, fără măcar a întoarce capul spre cei din jur, care îşi aţintiseră privirile spre buzele sale:

— Fiţi gata! Accelerez motoarele! Pornim cu viteza maximă în urmărirea lor…

VII. Sub cupola de raze albastre

Timbrul vocii acelui „şperaclu lingvistic” pe care îl folosea Tilbi se mula atât de perfect după starea emoţională a vorbitorului, încât Flaviana percepea aproape dureros răvăşitorul tumult declanşat de fluxul amintirilor în sufletul celui ce i se destăinuia. Era un amestec ciudat de zbucium autentic şi de orgoliu al zbuciumului, de remuşcări şi de orgoliu al remuşcărilor, care o făcea pe Flaviana părtaşă nu numai la drama trăită de Tilbi şi de îndepărtata sa planetă, dar şi la ameţitorul joc al justificărilor cu care omul din faţa ei încerca să-şi acopere o vină reală sau imaginară.

„Din clipa când mi-am dat seama că puterea e în mâinile noastre – îşi continuă Tilbi spovedania, parcă temându-se să nu piardă un fir cu greu descâlcit – şi, mai ales, din clipa când am devenit conştient că îndelung râvnita posibilitate de înfăptuire a IDEII era de-acum o realitate, am fost cuprins de un soi de febră. Tot ce înainte mi se părea limpede şi fără niciun fel de umbră, acum căpătase un ciudat colorit difuz, opac, cu contururile cleioase, haotic amalgamate.

Nu mai ţin minte ce filozof al planetei noastre îşi construise un întreg sistem de gândire pe observaţia subtilă că între dorinţă şi timp există stranii raporturi de atracţie şi respingere, că timpul devorează şi regenerează dorinţa ca pe un combustibil superior al propriei sale dinamici. De abia acum înţelegeam însă că destinul tragic al multora dintre dorinţele noastre cele mai aprinse este de a fi consumate, degradate, denaturate de timp şi că,

uneori, curajul esenţial este de a înfrunta timpul în însăşi reduta lui inexpugnabilă, păstrându-ţi – ca o condiţie indispensabilă a demnităţii – puritatea aspiraţiilor primordiale, a dorinţelor definitorii.

Greu, foarte greu mi-a venit să mă dezmeticesc din febra aceea a primelor clipe, amestec de delir euforic şi de nelinişte tulbure, aparent fără obiect. Prea trăiam din plin, cu intensitatea unei sensibilităţi încordate la maximum, acea inevitabilă degringoladă şi metamorfoză a valorilor pe care le comportă orice răsturnare de asemenea natură. Prea mă lăsasem prins de avalanşa entuziastă a ovaţiilor cu care mulţimea ne purtase pe mine, pe Horimo şi pe prietenii lui apropiaţi spre puntea de comandă şi spre cârma puterii. A trebuit să mă supun eu însumi unei chinuitoare dezintoxicări de dulcile otrăvuri ale euforiei spre a recăpăta necesarul dram de luciditate.

Prima măsură – care a însemnat, de fapt, actul inaugural al noii puteri – a fost restrângerea numărului «persoanelor de încredere» la numai trei: eu, Horimo şi un individ pe care nu ştiu dacă îl întâlnisem până atunci de două ori, pe nume Melmi (propunerea ca acest Melmi – altminteri o figură de mare calibru, renumit pentru perspicacitatea sa în ce priveşte psihologia mulţimilor – să facă parte din abia instauratul nostru triumvirat a venit din partea lui Horimo, deşi nu ştiam ca, până acum, să-l fi numărat printre amicii săi).

La ordinea zilei era, desigur, înainte de orice, transpunerea în practică a proiectului meu, în care locuitorii planetei investiseră toate nădejdile legate de intempestiva răsturnare a puterii. De la un capăt la altul al planetei se ţineau lanţ adunările care reclamau cu vehemenţă înfăptuirea acestui vis ce reprezenta în ochii multora panaceul universal împotriva tuturor suferinţelor reale şi imaginare.

Atunci a ţinut Horimo întâiul său discurs de anvergură, pe care istoria planetei Ilgo avea să-l consemneze ca

«piatra de temelie a mileniului fericirii absolute». La drept vorbind, ideea acestui discurs îi aparţine lui Melmi, care încă de la prima noastră consfătuire în trei ne demonstrase urgenţa unei apariţii în public de mare amploare, menită să consolideze – cum spunea el – «victoria morală printr-o victorie psihologică». Fireşte, ai să te întrebi de ce n-am fost eu eroul acestei prime întâlniri cu masele. N-aş putea să-ţi dau un răspuns limpede la această întrebare. Cred că m-a invadat subit o frică bizară de confruntarea cu cei în care eu însumi întreţinusem atâta vreme speranţele cele mai delirante. O, nu, nu încerc să mă dezvinovăţesc, nici să afirm că era cumva o încercare conştientă de a demisiona din postura orgolioasă de Salvator al Planetei. A fost, pur şi simplu, un act de renunţare laşă.

Horimo – trebuie să recunosc – a fost, cu acel prilej, magistral. A izbutit să ţie în frâu un auditoriu de câteva sute de mii de oameni, fasonându-le până şi respiraţiile după respiraţia sa când amplă, când sacadată, când torenţială şi nezăgăzuită, când înecată de emoţie.

Fireşte, în primul rând s-a ocupat pe larg şi cu amănunte captivante (eu îi furnizasem toată documentaţia!) de proiectul «redefinirii nu numai urbanistice, dar şi moral-spirituale a epocii», în jurul căruia urmau să se coaguleze «energiile sănătoase ale planetei». N-a uitat să precizeze că proiectul va solicita «catapetesmele gândirii şi faptei», «icnetul fierbinte al voinţei izbăvitoare şi vestitoare de neprihănire» şi, desigur, «jertfele înălţătoare ce sunt singurele chezaşe ale mântuirii de neant». Calul de bătaie al discursului a fost însă «ordinea de oţel», unica în măsură să asigure «mileniul fericirii absolute». Cu această ocazie a anunţat – nu ca pe un eveniment deosebit, ci în treacăt, dar marcându-i prin anumite accente importanţa – crearea unor aşa-zise «grupe de sacrificiu», care urmau să combată fără cruţare pe toţi «cârtitorii, dezertorii şi slăbănogii» şi al căror semn distinctiv urma să fie o anume uniformă, gri-verzuie, cu căşti din material incasabil, de

aceeaşi culoare.

Nu trecuseră nici două zile de la discurs că în aşezările de pe Ilgo îşi şi făcuseră apariţia «bluzele gri-verzui», cum fuseseră denumite «grupele de sacrificiu» chiar de la început de populaţie. Purtătorii «bluzelor» erau nişte haidamaci care nu aveau nici măcar privirile fixe şi aerul de halucinaţi al primilor partizani ai lui Horimo, ci o anume aroganţă primitivă, întemeiată pe forţa muşchilor, aceştia, într-adevăr, demni de toată consideraţia. La început oamenii nu prea le-au dat însemnătate, ba chiar unii se şi amuzau de prezenţa lor, cam bizară, prin locurile publice. Însă după primele altercaţii, soldate cu intempestive acte de violenţă şi chiar cu câteva răniri, un vânt uscat de îngrijorare şi de negre presimţiri a trecut peste faţa planetei.

În scurtă vreme, «bluzele gri-verzui» – a căror apariţie rapidă şi brutală, ca din neant, îmi dăduse şi mie o neaşteptată stare de nelinişte – se impuseseră în viaţa planetei ca o realitate de care nu se mai putea face abstracţie. Elanul iniţial încă nu se stinsese, oamenii mai trăiau încă euforia nădejdilor a căror împlinire se întrezărea la orizont, de aceea cu atât mai mult se întrebau ce rost aveau aceşti vlăjgani bine îmbrăcaţi, bine hrăniţi, totdeauna puşi pe harţă, care foloseau cel mai insignifiant pretext ca să-şi pună în acţiune tehnica rafinată cu care fuseseră dotaţi (şi când spun «tehnică» nu exagerez, crede-mă, de loc, căci aveau la îndemână tot felul de instrumente ultraperfecţionate de luptă care le permiteau să-şi exercite teroarea nu numai asupra celor mai slabi ca ei, ci şi asupra celor mai vânjoşi).

Mi-am exprimat, cu prima ocazie, nedumerirea faţă de Horimo şi Melmi. Da, era vorba, înainte de orice, de nedumerire, căci, în iresponsabila mea naivitate, îmi permiteam să cred că existenţa «bluzelor gri-verzui» nu răspundea nici unei nevoi reale. Horimo a zâmbit enigmatic, dar nu mi-a dat nici o explicaţie, în schimb

Melmi a desfăşurat un întreg evantai de argumente, care de care mai ingenios, dovedind subtilitatea unei inteligenţe capabile să găsească justificare oricărei acţiuni, fie ea cât de stupidă. La drept vorbind, nu părea nici el prea convins şi, în câteva rânduri, eram pe punctul de a crede că, în fond, argumentele le elaborase mai curând pentru propria lui liniştire.

Până la urmă m-am resemnat, încercând să nu mai dau importanţă acestor «amănunte» care – după spusele lui Melmi – ar fi fost de natură să-mi distragă atenţia de la menirea mea esenţială: dirijarea giganticelor lucrări pentru înfăptuirea neabătută a proiectului. Tot restul – mai spunea el şi nu puteam să nu-i dau, barem în această privinţă, dreptate – era, la scara întregii planete, un fleac, pe când transpunerea IDEII în realitatea faptei purta în ea autenticul sâmbure al eternităţii.

Dacă stau să mă gândesc mai bine, proiectul Oraşului Planetar, al acelui Planetopolis, cum i-aţi spune voi – sau, mai pe scurt, Proiectul, cum i se zicea în cercurile noastre – căpătase, mai ales în ochii mei, virtuţi de a căror reală semnificaţie aproape că nici mu-mi mai dădeam seama. Ştii, în trecutul îndepărtat al societăţilor ce se succedaseră pe Ilgo existase, la un moment dat, ciudatul fenomen al transferului anumitor însuşiri umane asupra unui obiect ce dobândea în felul acesta o valoare simbolică de sine stătătoare, aproape detaşată, independentă. La fel se întâmplase, pentru mine, şi cu Proiectul, pe care îl investisem nu numai cu nişte coordonate pur tehnice, dar şi cu valenţe şi disponibilităţi cvasiumane. Era ca o chintesenţă a resurselor mele de energie şi creativitate, unica justificare a căii pentru care optasem.

Urmă perioada, poate, cea mai febrilă şi mai împlinită din viaţa mea. Nu ştiu dacă ai trăit vreodată senzaţia celui care îşi vede visul, îndelung legănat în cele mai intime cotloane ale imaginaţiei, căpătând contururile materialităţii. E ca o prelungire a propriei fiinţe şi,

totodată, ca o desprindere din ea, ca o evadare lentă şi dureroasă. Ai sentimentul schimbător, capricios, că te recunoşti şi nu te recunoşti în această imagine în care te-ai încorporat, totuşi, cu tot ce ai mai bun în tine.

Trec peste amănuntele legate de edificarea acestei gigantice aşezări (nu-ţi voi ascunde că unele dintre ele îmi sunt penibile şi aş prefera să le fi uitat, cum ar fi, bunăoară, refuzul tot mai accentuat, pe măsură ce înaintau lucrările, al unor oameni dintre cei mai diverşi – şi nu puţini care, la început, susţinuseră Proiectul – de a contribui la realizarea lui până la consecinţele finale; de altminteri, «bluzele gri-verzui», al căror comandant-şef se proclamase peste noapte Horimo, spărseseră de-acum nişte capete «nesănătoase» – aşa fuseseră porecliţi de prietenii lui Horimo cei ce cutezau să cârtească şi să nu fie de acord cu «ordinea de oţel» a «mileniului fericirii absolute» – şi porniseră o adevărată vânătoare de suspecţi).

Înţelege-mă, deci, de ce sar peste anumite etape şi prefer să te aduc direct în faţa operei încheiate. De altfel, o să-ţi dai seama şi tu că adevărata dramă de abia din acel moment a început, că de abia din clipa aceea mecanismele imprevizibile – sau pe care n-am vrut să le prevăd – s-au declanşat cu toată năucitoarea lor avalanşă. Dacă încerc să mă debarasez cât de cât de obsesia faptelor, mi se dezvăluie istovitor de limpede că abia atunci a început confruntarea mea decisivă cu ceilalţi şi cu propriul meu destin.

Şi acum – deoarece vorbele nu ţi-ar putea reda decât trunchiat, văduvit de sens, imaginea Proiectului înfăptuit – dă-mi voie să te ajut să vezi cu ochii tăi cum arăta, în faza finală, Oraşul meu Planetar, căci doar astfel vei fi capabilă să mă înţelegi până la capăt...”

Ridicându-şi privirea de pe chipul cutreierat de neguri tot mai dese şi mai încrâncenate al lui Tilbi, Flaviana descoperi cu uimire că, fără să-şi dea seama, ajunseseră

din nou în preajma bungalowului cu verande. Straniul vulcan solar îşi arunca acum cu toată puterea lumina caldă spre multiplele oglinzi ale enormului policandru, care, la rându-i, îşi difuza generos lucirile portocalii asupra pajiştii.

Grăbit, cu gesturi febrile şi uşor dezarticulate, Tilbi urcă treptele uneia dintre verandele laterale. Flaviana îl urmă cât putu de repede, străduindu-se să nu-şi piardă echilibrul printr-o mişcare precipitată (căci încă nu se obişnuise cu realitatea gravitaţională a noului ei lăcaş).

Ajunse pe verandă respirând din greu. Pentru întâia oară de când luase contact cu lumea stranie şi, totuşi, atât de familiară de pe Rilo, o oboseală apăsătoare, dureroasă i se înstăpânise cotropitor în toţi muşchii şi toate vertebrele. Ar fi dormit bucuroasă chiar aici, pe verandă, dacă ceea ce i se înfăţişă în clipa aceea privirilor nu i-ar fi alungat, ca prin efectul unui leac magic, senzaţia de epuizantă istovire.

Nu pricepu prea bine ce meştereşte Tilbi la podeaua verandei – i se păru doar că introduce într-un ciudat orificiu o tabletă minusculă, sclipitoare, de nuanţa platinei – dar covorul de la picioarele lor se lumină dintr-o dată, de parc-ar fi fost proaspăt vopsit cu o substanţă fosforescentă, şi, în momentul următor, dreptunghiul acela licăritor se umplu de tulburătoarea vibraţie a vieţii.

De data asta nu mai era vorba de imaginile acelea stranii pe care Tilbi i le desenase pe peretele spongios al stâncii, ci de o reprezentare cât se poate de exactă, în relief şi în mişcare, a unei lumi pe care, într-adevăr, nici cele mai stăruitor meşteşugite cuvinte n-ar fi putut-o sugera cu atâta pregnanţă. Sentimentul care o copleşi era nu de spectator, nu de martor pasiv al unei realităţi străine, depărtate, exotice, ci de angrenare, împotriva voinţei ei, în structura lăuntrică a acelei lumi.

Zări mai întâi curbura clar conturată a planetei Ilgo, apoi plonjă ameţitor la suprafaţa ei, pomenindu-se înconjurată de un univers straniu, mai ales datorită luminii

egale, de un albastru difuz, spălăcit. Pe măsură ce înainta în această lumină fără strălucire avea senzaţia că se afundă într-o grotă. Respiraţia i se tăia, i se părea că se sufocă, tâmplele îi băteau tot mai violent sub răpăitul de baterie dezlănţuită al sângelui.

Îndată ce-şi deprinse privirile cu această lumină – care, de altminteri, dincolo de senzaţia subiectivă de claustrare pe care i-o insuflase, n-avea nimic obositor – investigă cu ochi avizi lumea ce colcăia în jurul ei. În primul rând fu frapată de mulţimea edificiilor de dimensiuni monstruoase pentru reprezentările ei şi a căror monotonie de forme îi accentua sentimentul că se află în faţa unei geometrii riguroase şi cumva apăsătoare; se succedau unii după alţii coloşi cilindrici orbi, fără niciun fel de orificiu care ar fi putut semăna cu ferestrele. Spaţiile dintre aceşti coloşi erau atât de strâmte încât, în alte condiţii, nici nu şi-ar fi putut imagina că aici se poate desfăşura ceea ce pe planeta ei se numeşte viaţă. O izbi însă faptul că în aceste spaţii strâmte domnea o forfotă inimaginabilă: se înghesuiau vehicule cu cele mai ciudate aspecte, iar printre ele, într-o învălmăşeală ce i se păru de coşmar, făpturi umane cu staturi de giganţi, cu aceeaşi pigmentaţie a pielii bleu-argent, ca a lui Tilbi, dar cu înfăţişare clorotică, răvăşită, spăimoasă, de parc-ar fi fost toate atinse de o boală bizară.

Se întrebă, la un moment dat, de unde izvorăşte acea lumină albăstruie, spălăcită, cavernoasă, care îi dăduse la început senzaţia aceea dureroasă de sufocare şi vomă. Îşi înălţă privirile spre ceea ce ar fi trebuit să fie „cerul” planetei Ilgo, dar nu zări decât un nemărginit tavan ce i se păru construit dintr-o sticlă groasă, mată, impenetrabilă. Abia după ce scrută mai atentă înălţimile îşi dădu seama că ceea ce părea a fi sticlă era ceva cu mult mai complex – un soi de ţesătură de raze sinilii, ca nişte fire dintr-un material aparent fără densitate, dar scorţos şi dur ca un blindaj.

O cupolă de raze albastre! Întreaga viaţă a furnicarului uman din jur se desfăşura sub această cupolă, care se întindea cât vedeai cu ochii, deasupra întregii planete (poate că asta – o fulgeră un gând – şi explică acea curioasă culoare a pielii lui Tilbi şi a celorlalţi locuitori ai planetei Ilgo). Dacă priveai lucrurile lucid şi fără prejudecăţi, nu părea de loc ca traiul cotidian al acestor oameni să fie mizer sau lipsit de comodităţile pe care le considera pe Pământ ca absolut indispensabile vieţii civilizate. Dimpotrivă, avea chiar impresia că din punctul acesta de vedere cei de pe Ilgo nu numai că nu se puteau plânge, dar erau pe deplin îndrituiţi să se declare ultrasatisfăcuţi.

Altceva o înfioră, poate chiar mai mult decât senzaţia sufocantă de cavernă confortabilă: nicăieri nu se zărea urmă de arbore sau floare, nicăieri nu-şi făcea apariţia altă vietate decât oamenii bleu-argent. *Natura dispăruse*! Şi asta nu pe un kilometru sau doi, ci de-a lungul şi de-a latul unei întregii planete. Dispăruse ca un detaliu inutil şi stupid.

Totul avea caracterul finit, geometric finit, al unei opere desenate cu rigla şi compasul, după o concepţie într-adevăr grandioasă, însă cu un aer demenţial tocmai pentru că îi lipsea fantezia şi irepetabilul formelor vieţii. Era ca un templu imens închinat artificialului pur, crud şi copleşitor şi inuman.

La toate acestea se adăuga viteza: în spaţiile înguste dintre edificiile cilindrice totul era în mişcare, totul era dinamizat de mobiluri enigmatice. Oameni şi vehicule înaintau, se vânzoleau, se încrucişau, într-un balet mecanic de o frenezie bolnăvicioasă prin lipsa oricărui sens descifrabil. Acum înţelegea, de altfel, că ciudata stare de vertij de la început se datora nu numai senzaţiei de întemniţare într-un univers înţărcuit, dar şi vitezei nebuneşti a unor făpturi a căror unică raţiune de existenţă părea a nu fi nimic altceva decât însăşi această absurdă

acceleraţie, ca într-o continuă fugă de ceva, poate de ei înşişi.

Mai era ceva care-i izbi retina cu forţa de şoc a unui cutremur: din loc în loc, în vălmăşagul acesta uman, se iveau grupuri compacte de indivizi, cu chipuri neverosimil de asemănătoare, de parc-ar fi fost copiile mărite la dimensiuni naturale ale uneia şi aceleiaşi fotografii. Nici mai înalţi, nici mai viguroşi decât ceilalţi, păreau însă investiţi cu anume atribute bizare ce le îngăduiau să lovească în dreapta şi-n stânga, aparent fără nici o alegere. Pe neaşteptate se opreau în câte un loc şi începeau să rotească în jur nişte instrumente stranii – un soi de bice străvezii, cu capetele emanând o lumină gălbui-fosforescentă – care făceau ravagii instantanee: oamenii se prăbuşeau cu capetele sparte. „Sunt bluzele gri-verzui!” îşi dădu seama şi se îngrozi când le văzu mutrele neutre, impasibile, privirile de fiinţe care îşi exercită profesional, fără pic de participare, o îndatorire strictă.

Desprinderea de tirania ciudat fascinantă a acestui univers de coşmar o costă eforturi supraomeneşti. Când izbuti să ridice privirea de pe misteriosul covor (pe care imaginile continuau să se rostogolească într-un vârtej năucitor), pe obraji îi curgeau broboane de sudoare, iar ochii îi erau încercănaţi ca după nu ştiu ce nopţi de veghe. Ca să-şi calmeze trepidaţia dureroasă a inimii, contemplă îndelung – de parcă ar fi vrut să alunge obsesia că trăieşte, în fapt, *acolo* şi nu *aici* – peisajul odihnitor în multicolora-i exuberanţă al pajiştii din faţa casei. Abia într-un târziu îl privi pe Tilbi.

Imobil, cu ochii cotropiţi de o maladivă fixitate, acesta se scufundase ca un scafandru în torentul de imagini derulate vertiginos pe covor. Dar ceea ce îi dădu frisoane Flavianei fu simţământul pe care îl degaja chipul lui Tilbi în acele clipe: *un nemăsurat orgoliu.*

* * *

Urmărirea corpului ovoidal de către cosmonava

pământeană „Himera” luase o turnură neaşteptată: la drept vorbind, nici nu semăna a urmărire, deoarece cei din ciudatul vas cosmic nu păreau să se ferească ori să caute a-şi şterge urma. Ba uneori, spre uluiala locuitorilor „Himerei”, cei pe care îi bănuiau a fi răpitorii Flavianei dădeau impresia că nu accelerează viteza – deşi ar fi putut s-o facă – special pentru a nu se desprinde prea mult de încăpăţânaţii lor urmăritori.

Jocul acesta, al cărui sens nu-l pricepeau, ajunsese să-l scoată din sărite până şi pe flegmaticul doctor O’Flaherty, care mormăia într-una ceva despre nepătrunsele taine ale psihologiei locuitorilor altor lumi.

— La urma urmelor – exclamă el, nemaiputându-se stăpâni – nu se poate să nu fie ceva necurat la mijloc. Poate că prada li se pare insuficientă şi vor să ne atragă într-o capcană…

— Exclus! şi Abrosimov îşi răvăşi şi mai mult claia de păr ciufulit. De ce n-au făcut asta în prima clipă, când puteau profita de elementul surpriză? Nu, iubitul meu romancier, ipoteza dumitale mi se pare, de data asta, lipsită de o elementara logică, iar ceea ce apreciază cititorii în romanele lui Pit Deal este, dacă nu mă-nşel, tocmai formidabila stringenţă a demonstraţiei logice, dusă uneori până la exces. Şi apoi, te rog, ajută-mă să înţeleg: ce nevoie ar avea de noi şi de nava noastră dacă admitem presupunerea că ei ar fi răpit-o pe Flaviana cu modul cu tot? Nu le e oare de ajuns această mostră de fiinţe vii şi de civilizaţie tehnică terestră?

Argumentul rusului părea să răspundă convingător îndoielilor care, mărturisit sau nu, îi rodeau pe fiecare dintre ei. Ba, chiar Miguela, care, de la începutul urmăririi, trăia din nou starea ei obişnuită de exaltare, de parcă găsirea şi eliberarea Flavianei ar fi fost o chestiune de ore, nu-şi putu reţine un abia camuflat reproş la adresa medicului:

— Mi se pare că unica hrană de care avem nevoie acum

este speranţa…

Singurii care tăceau erau comandantul şi micul radist coreean. Primul nici măcar nu se uita la ecranul televizorului ca să-şi dea cât de cât seama de traiectoria corpului ovoidal. Cu pleoapele lipite, părea cufundat într-o stare de amorţeală îngemănată cu abulia, dar – ceilalţi ştiau foarte bine acest lucru – nu era vorba nicidecum de abulie, ci de suprema concentrare a tuturor facultăţilor psihice pentru a pătrunde dincolo de înşelătoarele aparenţe şi a încerca să prevadă turnura cutezătoarei lor aventuri. Iar Pak Sen Ir, cu urechile acoperite de nişte căşti enorme, se străduia să distingă ceva – fireşte, fără prea mare nădejde – din asurzitorul tumult cosmic.

— Tăcere! ţipă el deodată surescitat. Ascultaţi şi voi: e o muzică sau am eu halucinaţii auditive?

Ridicând căştile, în cabină răzbătu la început un sunet prelung, nostalgic, distilat apoi într-un clinchet subţire.

VIII. Ceaţă într-o sticlă bine astupată

Hotărât lucru, pentru Flaviana viaţa pe Rilo căpăta întorsături şi complexităţi pe care, în euforia primelor clipe, cu greu şi le-ar fi putut imagina. Privirea aceea halucinantă şi orgolioasă cu care Tilbi îşi contemplase opera o descumpănise într-atât, încât minute în şir după aceea nu-şi putu reveni. Şi poate nu atât privirea ca atare, cât impresia covârşitoare a unei transpoziţii subite şi aberante într-o zonă de simţire străină întregului ei mod de a concepe lumea, de a-şi reprezenta raporturile dintre creator şi propria sa operă.

Jos, pe fantasticul ecran al covorului, furnicarul uman de pe Ilgo continua să viermuiască în aceeaşi zăpăcitoare goană după ţeluri ce ei i se păreau de neînţeles. Nu-şi mai coborî privirea de teama acelei dureri surde, dar atroce, în stomac, acelei stări de sufocare şi vomă care o sfredelise la întâiul ei contact cu universul de sub cupola de raze albastre.

O clipă după aceea, Tilbi săvârşi un gest care o înlemni pe Flaviana: cu o lucire bruscă de furie violentă, elementară, izbi cu piciorul ciudatul ecran, făcând să se tulbure imaginile până la totala dispariţie. Era ca un fel de răzbunare infantilă, dar cu atât mai impresionantă prin disperata ei lipsă de sens. Flaviana avu sentimentul penibil, că, fără voia ei, este martora spectacolului chinuitor al arderii unui manuscris de către poetul

deznădăjduit de convingerea eşecului definitiv şi iremediabil. Un eşec plătit cu un preţ ale cărui dimensiuni şi proporţii nu era în stare să le cântărească.

La fel de brusc, Tilbi îşi reluă confesiunea. De data asta glasul „şperaclului lingvistic” – care, până acum, se păstrase în limitele unei voite, aproape ostentative detaşări, cu tonuri neutre, ca ale unui povestitor anonim – deveni abrupt, sacadat, cu subite schimbări de registru, exprimând avalanşa stărilor de spirit, haotic amalgamate la această răscruce esenţială a amintirilor.

„Îţi mărturisesc că şi eu revăd această lume pentru prima oară după atâta amar de vreme. Am adus cu mine o «pilulă de memorie», dar până acum mi-a lipsit curajul s-o pun în acţiune. Am crezut chiar că, între timp, s-a deteriorat sau s-a alterat, însă se vede treaba că procedeele de conservare utilizate pe Ilgo nu sunt de loc proaste. De ce mi-a lipsit curajul? Ştiu eu?! Poate pentru că singurătatea nu e numai, ea însăşi, manifestarea supremă a laşităţii, dar şi generatoare de mari laşităţi.

Spune sincer, nu-i aşa că Oraşul meu Planetar, Opera vieţii mele, întruchiparea finită a IDEII, te-a copleşit? De ce taci? De ce nu-mi răspunzi? A, văd din privirile tale că te-a înspăimântat. Nu spui o vorbă, dar în adâncul ochilor ţi-au rămas urmele calcinate ale unui incendiu. Ca o cenuşă.

Ei, dar nu se poate să nu te fi impresionat grandoarea şi armonia unui asemenea supergigant urbanistic. Sunt sigur că acolo, pe planeta ta îndepărtată, nici prin vis nu vă trece că s-ar putea plămădi o lucrare de atari proporţii! Pe mine, deşi nu mă mai credeam în stare de astfel de emoţii, m-a făcut să retrăiesc delectarea estetică, bucuria aceea exaltată şi fără asemuire cu care mi-am desăvârşit Opera.

Zadarnic aş încerca să-ţi reconstitui din cuvinte clipele acelea de inegalabilă împlinire pe care mi le-a dăruit Opera contemplată în strălucitoarea ei plenitudine. Închipuieşte-ţi, o întreagă planetă metamorfozată în oraş,

bucurându-se de toate binefacerile confortului şi civilizaţiei urbane! O întreagă planetă din care fuseseră definitiv alungate haosul şi nonsensul naturii anarhice, dezgustătoare, impure! O întreagă planetă reconstruită după legile armonice ale Geometriei, singura integral sinonimă cu însăşi Perfecţiunea! Şi, la urma urmelor, de ce-ar mai fi fost nevoie de excrescenţele primitive ale florei şi faunei într-o lume ce nu mai depindea de loc de ele, deoarece tot ce era necesar vieţii se realiza sintetic, în laboratoare? De ce nu ne-am fi dispensat de capriciile absurde ale climei, capabile doar să conturbe o existenţă armonioasă, mereu egală cu ea însăşi?

Nu ştiu de ce părere sunt gânditorii planetei tale, dar în rândurile fiinţelor alese de pe Ilgo – printre care îmi plăcea, fireşte, să mă consider – era extrem de răspândită ideea că omul se manifestă pe deplin ca expresie supremă a naturii numai în măsura în care îşi reneagă apartenenţa, îşi anulează obârşia, desprinzându-se irevocabil din regnul impur care i-a dat naştere. Doar astfel, ordonând lumea după construcţiile simetrice, riguroase ale raţiunii sale, întronând în jurul său ORDINEA, îşi exprimă autentica sa vocaţie.

Pot să-ţi spun că, atunci când Opera a fost gata, până şi cei mai recalcitranţi «cârtitori», până şi «cei care, la un moment dat, refuzaseră să participe la înfăptuirea ei, până şi spiritele ultrarafinate care nu conteniseră să difuzeze pe seama mea tot felul de insanităţi, au rămas într-o mută, înmărmurită, năucită admiraţie. Laudele la adresa mea nu mai conteneau, poeţii îmi închinau ode, compozitorii cantate, pictorii fresce. Eu însumi, cuprins de vârtejul acestei euforii colective, îmi reluasem plăcuta ocupaţie a discursurilor, de data aceasta însă fără acele penibile lovituri de teatru cu care îmi începusem cariera de «orator», ci înconjurat de toată măreţia ce se cuvenea unui geniu recunoscut, adulat, răsfăţat.

Mă vei întreba, desigur: bine, dar atunci de ce ai ajuns

aici? Ce te-a făcut să părăseşti atât de brusc, intempestiv, locul triumfului, cu toate corolarele sale fireşti?

Îţi voi răspunde din amara experienţă a unei biografii dinamitate de explozivul necruţător al orgoliului: pentru că adevăratele triumfuri, crede-mă, nu se cuceresc niciodată împotriva oamenilor, ci cu oamenii. Dar în clipa când am înţeles acest adevăr era prea târziu. Nu că aş fi încrucişat atunci braţele a neputinţă, nici gând de aşa ceva, ai să-ţi dai seama din ce-ţi voi povesti mai departe că, dimpotrivă, m-am zbătut, mi-am pus în joc, fără cruţare, toată energia, tot prestigiul cucerit, dar – cel puţin pentru mine – lucrurile luaseră o turnură ireversibilă.

Cu toate că nu mi-e de loc plăcut, pot să fixez cu precizie în timp clipa când am avut *revelaţia erorii mele fundamentale, a aberaţiei mele decisive:* a fost atunci când unicul copil al bunului, mediocrului şi indispensabilului Bisro – un flăcău de toată frumuseţea, care mă idolatriza şi, de aceea, îmi devenise discipol în profesie, dovedind excepţionale însuşiri de urbanist – a murit subit de o maladie bizară, a cărei obârşie a rămas învăluită multă vreme în cel mai profund mister. În câteva zile, cei atinşi de această boală îşi pierdeau graiul, apoi auzul, văzul şi îşi dădeau sfârşitul în convulsii înfiorătoare. Fiul lui Bisro a fost prima victimă, au urmat alţii, dar – şi acest fapt îi derutase cel mai mult pe specialişti – nu sub forma unei epidemii, nu prin contagiune, căci cazurile apăreau la distanţe destul de mari, în cele mai depărtate colţuri ale Oraşului-Planetă. Până la urmă, corelând simptomele, comparându-le cu cele ale unor boli cunoscute până atunci, unul din marii savanţi de pe Ilgo, Sereto, faimos, de altminteri, şi prin curajul său de a spune totdeauna lucrurilor pe nume, a scos la iveală cauza enigmaticei maladii: transplantarea bruscă şi de lungă durată a organismului uman într-un mediu complet artificial.

Semnificativ şi dureros pentru mine a fost faptul că primul căruia Sereto i-a adus la cunoştinţă teribila sa

descoperire am fost eu. Întrevederea mea cu el a fost lungă şi dramatică. Rece, onctuos, distant, s-a mărginit să-mi prezinte, cu obiectivitate ştiinţifică, faptele. N-a făcut niciun comentariu, n-a apelat la compasiunea mea pentru victime. Dar fiecare dintre datele ştiinţifice pe care mi le înfăţişa lovea, într-un fel sau altul, în Opera vieţii mele. Fiecare suna ca un act de acuzare nu numai împotriva Oraşului planetar ca atare, dar împotriva însăşi a concepţiei şi principiilor ce i-au stat la bază. Rechizitoriul suna cu atât mai violent cu cât era rostit calm, aparent detaşat, fără pic de patos.

Fireşte, nu puteam face altceva decât să-i resping cu indignare argumentele. Mi-am sprijinit pledoaria pe date bine cunoscute privind condiţiile incomparabil mai bune de igienă şi salubritate ce se creaseră ca urmare a urbanizării integrale a planetei. I-am expus ultimele statistici, ce-i erau, de altfel, cunoscute, cu privire la scăderea spectaculoasă a celorlalte maladii şi, în general, a morbidităţii. I-am reamintit că hrana şi condiţiile de locuit se îmbunătăţiseră şi ele radical, ceea ce nu putea să nu se reflecte, în ultimă analiză, asupra sănătăţii locuitorilor de pe Ilgo. Deşi n-aş fi vrut în ruptul capului să dau impresia că mă dezvinovăţesc, în fond asta făceam!

Argumentele mele îl lăsară impasibil pe Sereto. Mă urmărea cu acea politeţe placidă şi impermeabilă care te scoate mai mult ca orice din sărite la oamenii pe care-i simţi pe undeva superiori (dacă nu în înjghebarea logică a poziţiei pe care o adoptă, măcar în substanţa ei etică). La sfârşitul întrevederii, mi-a mai solicitat un singur lucru: să-l sprijin să se poată folosi de mijloacele de comunicare în masă (uitasem să-ţi spun că «bluzele gri-verzui» preluaseră controlul tuturor gazetelor televizate, umplându-le de «catapetesme», «icnete», «milenii» etc.) pentru a-i putea informa pe locuitorii planetei de primejdia iminentă ce plana asupra lor şi al cărei simptom, pentru el decisiv, era maladia care-l ucisese pe fiul lui Bisro.

Primejdia a definit-o tăios, fără echivoc: degenerarea speciei.

Nu ştiu dacă a urmărit cu această solicitare vreun efect special – mai curând presupun că nu, deoarece nu era de loc tipul diplomatului perspicace, capabil să facă cine ştie ce jocuri subtile, cu repercusiuni îndelung calculate – dar, voit sau nevoit, un efect a existat: după plecarea lui m-am simţit întrucâtva părtaş cu el la un complot deocamdată imaginar, care viza, în chip curios, însăşi… Opera ce reprezenta, până nu de mult, raţiunea mea de a fi. În pofida strădaniilor mele de a-mi linişti conştiinţa, aureolând-o cu toate acele elogii ditirambice care confereau Oraşului Planetar şi autorului său virtuţi de salvatori universali împotriva tuturor relelor posibile şi imposibile, sămânţa îndoielii, aruncată de Sereto cu atâta elocvent-convinsă nonşalanţă, se dovedea mai rebelă şi mai viguroasă decât însăşi natura izgonită de mine. Pe negândite, somnul a început să-mi fie bântuit de coşmaruri care înfăţişau, tulburător, Oraşul Planetar pustiit, fără locuitori.

Împins de un impuls pe care astăzi îmi vine greu să-l explic, la prima întâlnire cu ceilalţi membri ai triumviratului am cerut stăruitor să i se pună la dispoziţie lui Sereto una dintre gazetele televizate pentru a împărtăşi locuitorilor planetei senzaţionala şi alarmanta sa descoperire. Propunerea mea a produs efectul unui trăsnet. Melmi, cel a cărui inteligenţă subtilă şi pătrunzătoare mă uimise în atâtea rânduri, făcea acum eforturi disperate să înţeleagă, iar Horimo izbucni pur şi simplu într-un hohot de râs ca la o glumă bună.

— Dragul nostru Tilbi – mă luă pe departe Melmi, străduindu-se, desigur, să nu mă jignească – după modesta mea opinie, investiţia uriaşă de energie nervoasă care te-a costat construcţia Oraşului a însemnat, totodată, şi un surmenaj peste măsură. Sunt profund convins că nu ţi-ar strica o perioadă de odihnă în răstimpul căreia să-ţi refaci

forţele…

— Zi aşa – ţipă Horimo, pradă unei voioşii isterice care, la el, nu era niciodată un semn de bun augur – ţi-a trebuit multă vreme ca să elaborezi o asemenea idee isteaţă? Ori, poate, ţi-a venit peste noapte pofta să-ţi repudiezi propria Operă? Nu cumva ţi-ai imaginat chiar c-o să-l lăsăm pe un trăsnit recunoscut ca acest Sereto să-şi debiteze năzbâtiile aşa, în voie, pentru a submina ordinea de oţel pe care abia am izbutit s-o instaurăm pe Ilgo?

Le-am înşirat toate argumentele pe care mi le adusese însuşi Sereto, plus încă o sută care-mi treceau prin cap (şi pe care, cu câteva zile în urmă, le-aş fi considerat eu însumi nişte elucubraţii), dar n-a fost chip să-i clintesc de pe o poziţie ce mi se părea absurd de încăpăţânată. Argumentul suprem era că unele mici concesii făcute naturii, prin ajustări ce s-ar fi putut aduce chiar acum Proiectului iniţial, nu aveau cum să afecteze în mod esenţial IDEEA. Şi, la urma urmelor, dacă eu, autorul Proiectului, nu mă simţeam lezat, ba chiar consimţeam la anumite ameliorări, de ce tocmai ei să se opună cu atâta rigiditate?

O clipă mai târziu mi-a fost dat să aflu substratul acestei încăpăţânări. Horimo mă străpunse cu o privire ironic-dispreţuitoare şi-mi aruncă din vârfui buzelor:

— Ramolitul ăla de Sereto a uitat să-ţi comunice un singur «amănunt», dar esenţial: că cei ucişi până acum de boala aceea misterioasă, printre care şi fiul bunului tău prieten Bisro, fac parte din subdiviziunea «craniilor romboidale». Se vede treaba că «romboidalii» sunt mai puţin rezistenţi şi adaptabili la condiţiile de viaţă ale Oraşului Planetar…

Am crezut că mă înşală auzul. Cred că am făcut o figură complet năucită. Câteva momente n-am fost în stare nici să gândesc. În timp ce încercam să-mi revin ca să pot raţiona cât de cât asupra celor aflate, Horimo mă contempla cu un hohot nestăpânit de satisfacţie, iar Melmi mă studia

minuţios, de parcă mi-ar fi scalpat ţeasta cu un bisturiu imaginar ca să poată investiga în voie învălmăşeala difuză de acolo.

Nu-mi dau seama cât a durat această cumplită buimăceală. Încetul cu încetul, din vălmăşagul de gânduri s-a încropit un fir conducător care se încolăcea obsedant în jurul unui ax ţâşnit brusc din adâncurile memoriei. Aşa cum învăţasem în anii de şcoală, cândva, în trecutul foarte îndepărtat, pe Ilgo coexistaseră două populaţii cu caracteristici umane foarte apropiate, doar cu o mică deosebire între ele care, după opinia celor mai competenţi anatomişti şi fiziologi, nu jucase absolut niciun rol în dezvoltarea ulterioară a umanităţii de pe planeta noastră (umanitate ce se născuse, de altminteri, din contopirea aproape integrală a celor două populaţii). Deosebirea – atât de insignifiantă, încât mulţi o şi uitaseră, iar pentru alţii nu era decât un prilej de anecdote, de obicei cam anacronice şi nesărate – consta în conformaţia unui anume os al craniului care la unii avea o formă uşor romboidală, iar la ceilalţi niţeluş trapezoidală. În întreaga istorie a planetei se găsise un singur individ – un diletant ce-şi dădea aere de învăţat, dar ale cărui cunoştinţe se dovediseră mai mult decât şubrede – care se străduise să fundamenteze pe temeiul acestei deosebiri o anume, chipurile, «superioritate» a «craniilor trapezoidale» asupra celor «romboidale».

În ruptul capului nu mi-aş fi imaginat că, la stadiul de civilizaţie unde ajunsesem, în condiţiile de raţionalitate şi echilibru, de lipsă a prejudecăţilor pe care le presupunea însăşi existenţa Oraşului Planetar, se vor găsi unii – şi nu nişte descreieraţi oarecare, ci capete pe care le considerasem până atunci luminate, ca Horimo şi Melmi – care să reînvie aberaţiile individului aceluia ce fusese acoperit de ridicol.

Totul mi se părea atât de fantastic, atât de greu de conceput, încât mi-a fost teamă, la un moment dat, că sunt

victima unei farse. Pentru a-mi forma o convingere până la capăt, am arborat mutra cea mai naivă cu putinţă şi am cerut explicaţii suplimentare. Horimo i-a făcut semn lui Melmi, de parcă şi-ar fi împărţit rolurile dinainte şi acestuia i-ar fi revenit oricum misiunea să-mi furnizeze lămuririle de rigoare.

— Crede-mă, dragul nostru Tilbi – vorbi Melmi – că este în propriul tău interes să nu acorzi atâta atenţie unor probleme care n-ar putea decât să-ţi tulbure inutil liniştea. De altfel, nu te-am pus până acum la curent cu ele tocmai din dorinţa sinceră, şi a mea, şi a lui Horimo, de a-ţi evita orice sustragere din sfera preocupărilor tale superioare. Gustă-ţi din plin gloria meritată şi lăsă treburile astea pe seama noastră! Dacă vrei însă să ştii cu tot dinadinsul la ce s-a referit prietenul nostru comun Horimo când a făcut aluzie la dificultăţile de adaptare ale «craniilor romboidale», nu văd de ce nu te-am informa. Când ţi-ai conceput genialul proiect ai Oraşului Planetar, ţi-ai imaginat, desigur, în marea şi sfânta naivitate a creatorului, că ai şi pus bazele unui soi de paradis. Ei bine, dragul nostru Tilbi, paradisul nu există decât în închipuirea ta. Te-ai întrebat oare cine va asigura mijloacele de subzistenţă celor aleşi, meniţi să conducă Orașul? Îmi închipui că tu, cu candoarea demiurgului, ţi-ai făcut iluzia că munca va fi comună, ca şi roadele etc, etc. Ascultă-mă pe mine, Tilbi, gogoriţa asta e bună de adormit copiii, şi încă cei abia născuţi! Ceilalţi ştiu foarte bine că o asemenea aspiraţie e imposibilă, că, într-o organizare raţională, unii trebuie să depună eforturi pentru a chezăşui liniştea şi îndestularea celor ce poartă cu ei menirea de a dirija. Dar cum să-i faci pe unii să accepte situaţia de chezaşi ai belşugului celorlalţi? De bună voie şi nesilit, nimeni nu acceptă o asemenea postură. Şi atunci? Ei bine, aici intervine geniala idee a lui Horimo: readucerea în actualitate a problemei «craniilor romboidale». Tu doar faci parte din subdiviziunea «craniilor trapezoidale», ca şi

mine ori Horimo, deci n-ai niciun motiv de nelinişte personală. Iar dacă ai vreun «romboidal» căruia vrei să-i schimbi statutul – amicul Bisro, de pildă – îi vom acorda, de dragul tău, o licenţă specială.

Simţeam acut – cu concreteţea aceea nemiloasă şi implacabilă pe care ţi-o dă năvala calmă şi egală a absurdului în cea mai obişnuită situaţie cotidiană – că nu ştiu ce dezordine halucinantă, nu ştiu ce haos terifiant schimbă nu numai mersul firesc al lucrurilor, dar şi optica personală asupra raporturilor dintre normal şi anormal.

— Bine – m-am auzit exclamând de parcă ar fi fost o voce străină – să admitem ipoteza pe care mi-ai expus-o cu atâta lux de amănunte, dar explică-mi, în acest caz, cum veţi reuşi să-i convingeţi pe «romboidali» să accepte rolul la care îi condamnaţi?

— Ei, aici e aici – interveni şi Horimo cu hohotul acela tăcut parcă deformându-i faţa într-un rictus bolnav – să vedem dacă eşti cât de cât perspicace!

Văzând că nu-i răspund, nu se sinchisi şi continuă:

— Boala aceea de care a murit fiul lui Bisro a picat într-un moment cum nu se poate mai nimerit. Ţi-o spunem sincer, faţă de tine n-are rost să ne ascundem, că doar împărtăşeşti cu noi puterea pe Ilgo: nu-i adevărat că toţi cei ce-au pierit de pe urma ei sunt «cranii romboidale». Există printre victimele atinse până în prezent şi «trapezoidali» get-beget. Dar asta n-are mare importantă, raţiunea supremă ne cere să declarăm sus şi tare şi să difuzăm pe toate canalele posibile că victimele se recrutează exclusiv, cel puţin deocamdată, dintre «romboidali», că «romboidalii» sunt, prin urmare, purtătorii misteriosului morb şi că, în consecinţă, altă soluţie n-avem decât să-i strângem la un loc în nişte ţarcuri care să-i facă inofensivi şi unde să muncească fără precupeţire ea să-şi garanteze dreptul de a supravieţui în mijlocul nostru, bucurându-se chiar şi de unele avantaje, e drept îngrădite, ale traiului obişnuit în Oraşul Planetar.

Restul discuţiei nu ţi-l mai redau. Mare lucru nici nu-mi mai amintesc. Ştiu doar că, multă vreme după aceea, săgetat de dureri atroce în coşul pieptului şi în creştet, am umblat în neştire pe străzile înguste dintre edificiile Oraşului Planetar. Lumina aceea lăptoasă, lină, uniformă, care altă dată îmi dădea o adevărată stare de euforie, acum mă durea, mi se părea un ciob ascuţit care-mi zgârie retina. Şi simţeam că respir tot mai greu, de parcă în jur s-ar fi coborât o ceaţă groasă de s-o tai cu cuţitul. Ceaţă sub cupola de raze care îmi acoperea ermetic Opera. Ceaţă într-o sticlă bine astupată.”

* * *

Firul acela de melodie prelungă, nostalgică, ce invadase brusc cabina de comandă a „Himerei”, avu un efect ciudat asupra celor cinci cosmonauţi: în loc să-l recepteze ca pe o expresie a dorinţei de contact şi comunicare din partea cuiva care voia, în felul acesta, să-şi marcheze intenţiile lipsite de ostilitate, ei – poate doar cu excepţia lui Van Heymans – îl ascultară cu un fior de nelinişte, ca pe o enigmatică sfidare din partea necunoscutului ori poate chiar ca pe o provocare.

Până şi Miguela sau Abrosimov care, în urmă cu câteva momente, afişaseră un optimism atât de categoric, reproşându-i lui O’Flaherty îndoielile şi suspiciunile sceptice, căzuseră subit pradă unui vălmăşag de incertitudini şi presimţiri care de care mai sumbre. Mai ales Miguela privea spre căştile acelea enorme din care se prefirau modulaţiile, altminteri atât de firave şi inocente, ca spre nu ştiu ce cutie a Pandorei în ale cărei străfunduri se ascundeau pericole nebănuite.

— Nu cumva ai nimerit, din întâmplare, vreun post terestru? întrebă cu o umbră de speranţă Abrosimov. Sau poate o fi lăsat deschis emiţătorul cineva de pe o cosmonavă pământeană care n-are altă treabă la ora asta decât să facă pe melomanul jucându-se cu nervii noştri?! Că mai se-ntâmplă şi încurcături de-astea, nu-i aşa?!

Toţi întoarseră privirile spre micul radist coreean, aşteptând răspunsul. Le-a fost însă de ajuns să-i vadă mina întunecată, ochii bântuiţi de negurile unei neascunse tulburări, ca să priceapă că era vorba de cu totul altceva. Într-un târziu, Pak Sen Ir murmură copleşit:

— Am efectuat măsurători precise cu aparatele noastre de bord: nu poate încăpea nici o îndoială, emiţătorul se găseşte în imediata noastră apropiere…

— Ei drăcie – izbucni Roger O'Flaherty, care-şi părăsise complet morga flegmatică de la începutul călătoriei şi părea mai derutat decât toţi – am senzaţia că retrăiesc, clipă cu clipă, subiectul unuia dintre primele mele romane. E o senzaţie stranie, nu ştiu dacă vă puteţi imagina, seamănă cu acele împrejurări, studiate de psihiatri, când ai impresia că retrăieşti nişte întâmplări pe care le-ai mai trăit în altă viaţă…

Răvăşiţi cum erau de melodia aceea nefiresc de dulce şi melancolică, ce continua să le asedieze nestingherită auzul, uitaseră să mai observe, pe ecranul televizorului telescopic, mişcările corpului ovoidal. Numai Van Heymans, singurul care nu comentase în niciun fel bizara intrusiune sonoră, îşi arunca din când în când privirea pe ecran. La un moment dat ceva îi atrase în mod deosebit atenţia. Nu vru să-i alarmeze pe ceilalţi – şi aşa destul de surescitaţi – până ce nu se convinse că este vorba de ceva, într-adevăr, ieşit din comun. Atunci, cu vocea sa drămuită, egală, liniştitoare, îi informă:

— Înclin tot mai mult să cred că cei de pe nava aceea bizară n-au intenţii agresive faţă de noi. Pur şi simplu vor să ne comunice ceva. *Ne transmit mesaje!* Văzând că nu pricepem mesajul lor sonor, acum au recurs la alt sistem de comunicare. Priviţi!

Şi, într-adevăr, cosmonauţii de pe „Himera”, înghesuiţi din nou în jurul ecranului ca în preajma unei oglinzi dotate cu puteri magice, observară că straniul corp ovoidal emană o mirifică lumină portocalie, la început difuz răspândită pe

întreaga lui suprafaţă, apoi tot mai vizibil concentrată pe o anume porţiune, unde configurează cu din ce în ce mai multă claritate contururile a ceva ce seamănă cu un desen. Contemplau într-o tăcere înmărmurită jocul acela fantastic de linii iradiante – mai târziu Miguela avea să relateze în jurnalul ei intim că asistase la prima lecţie de pictură cosmică! – desluşind cu o bucurie aproape temătoare sensul izbitor şi de netăgăduit al contururilor: pe corpul ovoidal apăruse, precis trasat, *un profil uman.*

Fiecare dintre ei gândea şi simţea acelaşi lucru şi, dacă ar fi fost să dea frâu liber emoţiei care îi inundase, cabina ar fi vibrat asurzitor de dezlănţuirea unei voioşii în sfârşit nezăgăzuite. Un lucru devenise cert: că aveau de-a face cu umanoizi, cu făpturi asemănătoare cu ei şi, mai mult, cu fiinţe capabile să se exprime prin limbajul sensibil şi rafinat al artei. Ba chiar li se părea cu deosebire încurajator că aceşti îndepărtaţi fraţi întru umanitate găsiseră cu cale să se dea în vileag, sau, după criterii pământene, să se recomande, tocmai prin mijlocirea unor plăsmuiri ale spiritului: mai întâi prin melodia aceea prelungă şi nostalgică – poate, în intenţia lor, un soi de chemare – iar apoi prin acest profil uman desenat în Cosmos.

— Bine că nu ne-am repezit în ei să-i facem zob – destinse Abrosimov atmosfera printr-o glumă care ar fi dat prilej altădată la incisive ricanări pe seama unui anume gen de umor, dar care acum li se păru tuturor genială.

— Ce păcat – exclamă Miguela – că nu putem să le răspundem pe aceeaşi cale! Ne-ar fi permis să întreţinem cu ei un dialog autentic, să…

Nu-şi duse gândul până la capăt deoarece din enormele căşti răzbătu în clipa aceea o tulburătoare simbioză sonoră: melodia prelungă, nostalgică se întreţesea acum, într-un inedit contrapunct, cu o alta, viguroasă, explozivă, ale cărei modulaţii le erau de mult cunoscute. Toţi îl priviră intrigaţi pe Pak Sen Ir. Chipul micului coreean

iradia o bucurie greu disimulată: emiţătorul lui transmitea vecinilor lor de pe corpul ovoidal primul mesaj al cosmonavei terestre, tot un mesaj sonor, cel mai simplu, mai esenţial dintre toate cele în care s-ar fi putut întruchipa spiritul Terrei „Oda bucuriei” din a noua simfonie beethoveniană. Şi, ca un răspuns parcă la aceste efluvii de entuziastă fraternitate umană, contururile desenate pe corpul întunecat al ciudatei cosmonave deveniră şi mai incandescente, profilul uman înconjurându-se parcă de un nimb argintiu. Apoi, brusc, contururile se şterseră şi, în locul lor, se ivi un semn de care toţi îl recunoscură cu uşurinţă:

— E o săgeată – vorbi calm Van Heymans. Da, e limpede: ne indică direcţia pe care vor s-o urmeze şi, desigur, ne invită să-i însoţim. Bine, dar încotro? Cu ce scop? Şi oare ce legătură au cu misterioasa dispariţie a Flavianei?

IX. O felie de neprevăzut

Singura reacţie de care se mai simţea în stare Flaviana faţă de avalanşa destăinuirilor lui Tilbi era o lucidă şi amară compasiune, pe care se străduia însă s-o disimuleze ca să nu-şi jignească gazda şi interlocutorul.

Între ei se statornicise, de altminteri, un soi de comuniune ciudată, cu flux unilateral, care, la început, n-o deranja în niciun fel pe Flaviana, ba dimpotrivă, îi convenea de minune, căci cufundarea aproape totală în biografia şi destinul altcuiva o împiedica să se gândească prea mult la soarta ce-i era ei înşişi rezervată pe Rilo. De la un timp însă se surprindea tot mai des într-o stare de spirit contrariată, pricinuită de nepăsarea, cu aspecte adesea iritante, a lui Tilbi faţă de viaţa şi problemele ei. Nu-i pusese niciodată barem cea mai măruntă, mai lipsită de pretenţii întrebare cu privire, bunăoară, la identitatea ei pământeană, la profesie ori la alte detalii ale traiectoriei ei umane.

Rostul real şi profund al stufoaselor confesiuni ale lui Tilbi îi rămânea învăluit în mister. Fireşte, cea mai la îndemână presupunere era că fiinţa aceasta, de atâta vreme claustrată într-un exil orgolios, îşi descărca pur şi simplu suprasaturatul acumulator al nervilor. Mai era, poate, ceva: strădania de a şi-o face complice în înfruntarea tot mai acerbă a unui greu ascuns sentiment de vinovăţie.

Orice ar fi fost la mijloc, cert era că povestirea omului de pe Ilgo atinsese o asemenea tensiune, încât Flaviana avea senzaţia că Tilbi retrăieşte fiecare episod, fiecare

încleştare poate mai acut chiar decât în momentul când s-au petrecut.

„Mă întreb uneori – continuă Tilbi, plimbându-se agitat de la un capăt la altul al verandei – ce s-ar fi întâmplat cu mine dacă n-ar fi existat convorbirea aceea decisivă cu Horimo şi Melmi. Poate că şi azi m-aş mai fi aflat pe Ilgo, copleşit de onoruri şi cu conştiinţa perfect împăcată. Aş fi simţit o sfântă indignare împotriva măsurilor discriminatorii referitoare la bieţii «romboidali», mi-aş fi exprimat faţă de câţiva intimi dezaprobarea, aş fi întreprins diligenţele necesare ca să-i obţin bunului Bisro statutul de «trapezoidal» şi toată revolta mea s-ar fi consumat armonios, rotund, finit, ca însăşi vasta-mi Operă urbanistică. Aşa însă Horimo şi Melmi mă făcuseră – desigur, intenţionat, mizând pe popularitatea de care încă mă bucuram în rândurile concetăţenilor mei – părtaş la acţiunea pe care o urzeau.

Asemenea momente cruciale, când te covârşesc parcă din senin răspunderi pe care înainte nici măcar nu ţi le bănuiai, slujesc ca un revelator instantaneu ce-ţi dezvăluie în toată cruditatea substratul real, necontrafăcut, al tuturor faptelor tale.

Un astfel de moment mi-a fost dat să trăiesc atunci. O bruscă răsturnare a valorilor, o sălbatică învolburare a noţiunilor, de parcă le-ar fi spulberat un uragan năprasnic.

Prima victimă a acestei cumplite degringolade lăuntrice a fost însăşi înfăptuirea definitorie a vieţii mele, expresia supremă a nemăsuratei mele trufii de creator: Oraşul Planetar. Ceea ce până acum mi se părea definitiv şi în afara oricărei tăgade, întruchipare a IDEII în stare pură, mi-a apărut dintr-o dată înnegurat de ceţurile tuturor îndoielilor posibile şi imposibile. Nu era vorba doar de maladia aceea enigmatică şi teribilă, pe care Horimo şi Melmi voiau s-o ia drept pretext spre a-şi pune odiosul plan în aplicare, ci de întreaga desfăşurare a vieţii sub ingenioasa mea cupolă de raze. Priveam în jur cu ochii

cuiva care întâia oară descoperă monstruozitatea şi zădărnicia unei lumi în care, totuşi, s-a investit integral, până la ultimul suflu. Vorbele dure ale lui Sereto ţi s-ar fi părut un blajin gângurit de copil faţă de invectivele cu care ajunsesem să-mi împroşc eu însumi Opera.

Judecând cu o luciditate aspră, devastatoare tot ce mi se păruse înainte un pisc inaccesibil altei minţi creatoare, pisc ce niciodată nu va mai putea fi depăşit de vreun urbanist de pe Ilgo, am ajuns, cu opintiri dureroase, la concluzia că edificasem nu un loc pentru viaţa şi munca omului, ci un imens cimitir potenţial, mai întâi cimitir al energiilor, iar apoi al aspiraţiilor şi visărilor. Alungind natura din mijlocul umanităţii şi umanitatea din mijlocul naturii săvârşisem, în fond, un dublu asasinat, pentru care n-aveam circumstanţe atenuante.

Ore şi zile întregi făceam ceea ce până acum socotisem o pierdere de timp: străbăteam Oraşul. Îmi cercetam Opera. Folosindu-mă de rapidele vehicule subterane, ale căror linii, forate de-a lungul şi de-a latul planetei, permiteau deplasarea ultraoperativă de la un capăt la altul al lui Ilgo, desfăşuram o investigaţie totală. Scrutam minuţios şi necruţător fiecare cotlon a ceea ce până în prezent considerasem a fi etalonul desăvârşirii. Dar, mai ales, încercam să descifrez realităţile umane, viaţa şi soarta pe care o creasem omului.

Nu-ţi imagina că, înainte de aceasta, eram numai un urbanist plutind în sferele diafane ale dulcilor sale reverii. Desigur, profesia îmi acaparase complet preocupările, dar nu mă făcuse insensibil la problemele semenilor mei. Cel puţin aşa îmi place să cred. Mă ţineam, în orice caz, la curent cu tot ceea ce oamenii de ştiinţă dezvăluiau în ce priveşte viaţa exterioară şi lăuntrică a umanităţii de pe Ilgo. Abia acum îmi dădeam însă seama că toate cunoştinţele mele erau superficiale, unidimensionate, lipsindu-le acea focalizare pe care o imprimă cunoaşterii facultatea specific omenească a înţelegerii. Până acum mă

mulţumisem doar să cunosc fără să înţeleg.

Iar acum trăiam, clipă de clipă, drama unei târzii şi cu atât mai dureroase înţelegeri. Pentru întâia oară înţelegeam că nu înţelesesem. Niciodată nu înţelesesem nevoile reale ale semenilor mei de pe Ilgo, deoarece niciodată nu fusesem obsedat, până la intensitatea şi acuitatea participării totale, de destinul lor uman.

Şi poate mai mult decât aspectele frapante ale robiei – da, asta era realitatea, supercivilizaţia pe care le-o oferisem îmi calcina privirile cu imaginile celor mai diverse şi apăsătoare servituţi, de la servitutea faţă de spaţiul strâmt în care trebuiau să-şi ducă viaţa până la servitutea faţă de cadenţele ameţitoare ale cotidianului, de la spaima faţă de prezenţa tot mai agresivă şi insolentă a «bluzelor gri-verzui» până la tensiunea difuză strecurată de vestea că se vor aplica măsuri discriminatorii împotriva «craniilor romboidale», purtătoare ale morbului misterios – dincolo, zic, de toate acestea am fost zguduit de adevărul că le răpisem semenilor mei cea mai preţioasă dimensiune a umanului: sentimentul viitorului. Universul acela de sub cupola de raze albastre era atât de închegat, aseptizat, decantat, esenţializat, aveau la îndemână o asemenea aglomerare de facilităţi şi comodităţi, încât ajunseseră să nu-şi mai dorească nimic, să nu mai aspire la nimic, să nu mai înalţe privirile spre nimic. Alergau în neştire, aşa, doar ca s-alerge. Eram conştient – conştient până la suferinţa fizică – de faptul că eu însumi, cu orgolioasele, prăpăstioasele mele exerciţii oratorice, contribuisem hotărâtor la geneza unei asemenea dezagregante mentalităţi.

Clarificarea, cum îţi spuneam, a fost lentă şi traumatizantă. Cine spune că orice limpezire a conştiinţei e şi o revigorare, că purificarea implică neapărat şi o înzdrăvenire, crede-mă pe mine, n-a trăit niciodată cu adevărat momentul acela al confruntării supreme cu ceea ce ai fost şi cu ceea ce eşti, din care ori se naşte o viziune

nouă asupra lumii, asupra ta, asupra semenilor, ori ieşi mortificat, prelungindu-ţi agonia inutil între ceilalţi.

Eram întovărăşit adesea, în călătoriile acelea aparent fără motiv, de devotatul Bisro. Omul ăsta senin şi generos, pentru care altădată nu existau decât prilejuri de voioasă euforie, se închisese în el după moartea fiului şi devenise brusc, ca la atingerea unei baghete magice, taciturn şi contorsionat de nu mai puteai şti cum va reacţiona în clipa următoare. Într-o bună zi m-a contemplat cu un aer uşor ironic şi mi-a spus:

— Am auzit că te-ai zbătut din răsputeri să-mi faci rost de statutul de «trapezoidal». Îţi mulţumesc! Şi, mai departe, te întreb: o să-mi învie statutul ăsta fiul? O să mi-l readucă în mijlocul oamenilor? (Urmă o pauză destul de lungă, de parcă ar fi stat în cumpănă dacă să-mi spună sau nu, de teamă, poate, să nu mă jignească.) Să ştii că am renunţat la statutul acela. O să împărtăşesc soarta tuturor «romboidalilor»…

Zadarnic am făcut risipă de argumente încercând să-l conving să renunţe la această trăsnaie. În van m-am străduit să-l fac să înţeleagă că astfel de gesturi spectaculoase nu declanşează, în cele mai multe dintre cazuri, reacţiile-fulger pe care contezi, îşi continua drumul alături de mine, din clipă în clipă aruncându-mi câte o privire tristă şi – n-ai să mă crezi – niţeluş compătimitoare. Până la urmă părea că, în fond, eu eram virtuala victimă, iar el salvatorul meu.

Lui îi împărtăşeam, în acele momente, toate gândurile şi îndoielile. Mi-am dat seama cu stupoare că, de fapt, el era singurul ins de pe Ilgo de care nu mă temeam. Căci în jurul nostru – uitasem să-ţi spun – teama devenise, între timp, un numitor comun al existenţei de fiecare zi.

Teama şi ipocrizia. Teama cea mai dementă şi ipocrizia cea mai sfruntată. Culmea e că, în speranţa că li se va acorda şi lor «statutul de trapezoidali», se găsiseră câteva «cranii romboidale» care aplaudaseră măsurile

discriminatorii ce începuseră pe ici, pe colo să se aplice, proslăvindu-l pe Horimo

— Mai ales pe Horimo, căci Melmi făcea tot posibilul ca, în manifestările publice, să rămână cât mai în umbră – ca pe «mântuitorul planetei». Adulările lor ditirambice erau de un ridicol sinistru şi nu numai că nu le atraseră recompensa râvnită, dar, până la urmă, îl înfuriară pe Horimo, care – cu cinismul pe care nici măcar nu mai încerca să-l mascheze – ordonă «bluzelor gri-verzui» ca tocmai respectivii adulatori să se numere în rândurile primelor contingente strânse în ţarcurile de muncă forţată.

Bisro m-a anunţat într-o zi că aceasta e ultima noastră întâlnire, deoarece mâine în zori trebuie şi el să se prezinte în «ţarcul» special desemnat (unul dintre cele mai cumplite, potrivit zvonurilor ce îşi făceau tot mai mult loc în opinia publică). Măsura de a fi trimis în acel «ţarc al morţii», cum i se spunea cu tot mai multă insistenţă, se datora probabil atitudinii sale demne, refuzului mândru de a primi «statutul de trapezoidal». După cum era vădit, demnitatea devenea, în concepţia lui Horimo şi Melmi, o crimă care trebuia sancţionată cu promptitudine şi brutalitate.

Mi-am dat atunci drumul întregului tumult de amărăciuni, indignări şi revolte acumulate în răstimpul marii confruntări cu propria mea Operă sau, mai bine zis, cu acea tumoare, cu acele excrescenţe monstruoase al căror punct de plecare fusese tocmai realizarea neabătută, până la ultimele consecinţe, a Proiectului. Bisro asculta în tăcere, fără să mă întrerupă măcar o dată, şuvoiul de lamentări dezlânate, dar, crede-mă, dureros da sincere.

Dura, bolovănoasa lui muţenie – atât de gravă, de izbitor contrastantă cu bonomia lui volubilă şi veşnic entuziastă de altădată se prelungi câtva timp şi după ce eu, epuizat, stors ca o cârpă, îmi încheiasem bilanţul fatalei mele erori. Nici măcar nu mă mai privea, ochii lui erau pierduţi undeva, pe tărâmuri cărora nu le puteam descifra

contururile.

— Da – spuse într-un târziu – caut să-ţi înţeleg prăbuşirea şi dezastrul, dar, iartă-mă, îmi vine extrem de greu atâta timp cât nu-mi spui ce ai de gând să faci?

Întrebarea lui – directă şi fundamentală – mă luase pur şi simplu pe nepregătite. Într-adevăr, la toate mă gândisem, numai la asta nu: că o concluzie atât de radicală şi fără drept de apel se cerea materializată obligatoriu într-o *acţiune*. Şi în clipa aceea am avut revelaţia încă uneia dintre marile mele neputinţe: paralizia voinţei atunci când trebuia să-mi convertesc gândul în faptă. În mintea mea, între idee şi acţiune se săpa întotdeauna un abis atât de adânc şi ineluctabil, încât nici nu-mi puneam măcar problema de a înfăptui în vreun fel joncţiunea.

Poate că revelaţia n-ar fi fost atât de covârşitoare dacă nu s-ar fi datorat *ochiului critic* cu care îmi scruta, în fine, slăbiciunile cel ce, până nu de mult, fusese necondiţionat devotatul Bisro, omul cel mai convins de superioritatea absolută a geniului meu infailibil, de tăria granitică a caracterului meu.

Observându-mă minute în şir cu atenţie şi dându-şi seama că mă zbat zadarnic să-i încropesc un răspuns cât de cât credibil, mă smulse din încurcătură informându-mă pe un ton sec, parcă fără participare:

— Am auzit că s-a format un nucleu de acţiune pentru înlăturarea lui Horimo şi Melmi. Lozinca sub care îşi adună adepţii este: «Să ne recucerim dreptul la natură şi la viaţă!». «Bluzele gri-verzui» au aflat de existenţa lor, dar nu pot să le dea de urmă deoarece şi-au găsit adăposturi bine tăinuite. Desigur, apariţia ta în mijlocul lor va stârni la început uluială şi fireşti suspiciuni. Nu te sinchisi!

— Bine, dar cum pot intra în legătură cu ei? l-am întrebat cu renăscută speranţă, parcă agăţându-mă de un pai salvator.

— Caută-l pe un anume Galdo! preciză şi-mi indică o adresă care nu-mi spuse nimic.

— De ce nu te-ai alăturat şi tu acţiunii lor? De ce te supui ordinului lui Horimo fără crâcnire?

Mă privi îndelung, cufundat din nou în muţenie, apoi mi se păru că schiţează un surâs vag, mai mult un rictus ironic-amar, iar în clipa următoare îşi luă grăbit rămas bun de la mine. Ştiam unde-i va fi «casa» de a doua zi dimineaţă, aveam imaginea halucinant de concretă a ceea ce îl aşteaptă, îmi venea să urlu de disperarea neputinţei şi, totuşi, n-am fost în stare nici măcar de o strângere de mână mai apăsată, deoarece simţeam că orice patetism ar fi o impietate.

L-am căutat chiar a doua zi pe acel Galdo. Am întrebat în dreapta şi în stânga, m-am dus la adresa primită de la Bisro, m-am străduit să fiu cât mai discret ca să nu trezesc bănuieli, dar parcă era un făcut: ori mi se spunea că nu există niciun cetăţean cu acest nume, ori se ridica din umeri cu ostentativă indiferenţă, ori mi se aruncau priviri furişe de suspiciune sau de teamă. Eram prea cunoscut ca să pot desfăşura aceste cercetări incognito, aşa că stăruinţa mea în a-l descoperi pe Galdo nu avea cum să treacă neobservată. La un moment dat chiar remarcai că un individ cam neţesălat, în care recunoscui (deşi nu purta uniforma) pe unul dintre primii care se înrolaseră în «bluzele gri-verzui», începuse să apară prin toate locurile unde mă aflam şi eu; se ţinea scai de mine cu atâta neghioabă lipsă de tact, încât, la un moment dat, iritat de agasanta lui omniprezenţă, l-am oprit în drum şi l-am invitat să-şi vadă de treabă şi să mă lase-n pace.

Galdo ajunsese pentru mine un soi de obsesie, iar neputinţa de a-l găsi mă adusese la disperare. Şi atunci am avut unul din acele fenomenale momente de inspiraţie care, singurele, sunt capabile să te scoată din impas: fără niciun fel de indiciu special, fără niciun motiv anume, mi-am zis că pe Galdo era imposibil să nu-l cunoască savantul Sereto. Dacă m-ar fi întrebat cineva de ce Sereto trebuia neapărat să-l cunoască pe Galdo, n-aş fi fost în stare să

răspund.

Nerăbdător, m-am înfiinţat la Sereto acasă chiar în aceeaşi zi. Venirea mea nu l-a surprins, ba aş putea să jur că mă aştepta. N-am mai recurs Ia nici o precauţie, i-am spus direct şi fără ocolişuri de ce am venit la el. Nici acum n-a părut descumpănit. Ceea ce m-a uimit a fost că, spre deosebire de toţi interlocutorii mei anteriori, n-a ţinut cu tot dinadinsul să mă convingă că habar n-are de existenţa acestui Galdo. M-a întrebat doar de unde cunosc numele acesta. I-am spus fără ezitare. Când a auzit de Bisro, ochii i s-au împăienjenit. A urmat o pauză lungă, în răstimpul căreia Sereto se plimba cu mersul lui uşor legănat de la un capăt la altul al încăperii. Apoi m-a întrebat de ce aveam nevoie de Galdo. I-am răspuns simplu, răspicat, fără patos. Toată izbucnirea mea din faţa lui Bisro se filtrase până la stadiul acela de mânie lucidă premergătoare hotărârilor irevocabile.

M-am temut că întâlnirea noastră se va curma brusc în acest punct. Dar mă înşelasem. Sereto s-a întrerupt din plimbarea aceea legănată ce începuse să mă cam enerveze, a rostit o singură frază, ca din întâmplare, despre înalta semnificaţie pe care el o acordă noţiunii de încredere, iar după aceea m-a chemat să viu a doua zi, în jurul aceleiaşi ore, la adresa indicată de Bisro, dar folosindu-mă de un cuvânt de ordine greu de reţinut, de care nici nu mai mi-aduc aminte.

În ziua următoare m-am prezentat la locul respectiv. Cuvântul de ordine s-a dovedit, într-adevăr, a avea puteri magice, căci în mai puţin de o jumătate de oră, după ce am străbătut nişte coridoare din ce în ce mai întunecate, care coborau în pantă lină, m-am pomenit într-un autentic adăpost subteran de care eu, creatorul Oraşului Planetar, cel ce nutrea până deunăzi iluzia că-i este cunoscut fiece cotlon al Operei sale, habar n-aveam. Acolo, la pâlpâirea unor lumini firave, am întrezărit chipurile câtorva oameni – să fi fost cinci sau şase – din care nu-l recunoşteam decât

pe cel al lui Sereto. Ba, de ce să mint, mai era unul pe care mi se părea că-l cunosc, dar zadarnic îmi chinuiam memoria, nu ştiam de unde să-l iau. Şi, totuşi, aveam copleşitoarea senzaţie că tipul nu mi-e de loc străin.

Se dovedi până la urmă că acesta era însuşi Galdo în persoană. Chiar el îmi risipi nelămuririle şi îndoielile: da, îl cunoaştem, era constructor de meserie, făcuse parte din primele grupe care, sub conducerea mea directă, realizaseră experimental aşa-numitele «lanţuri de conexiune» între aşezările urbane de odinioară, «lanţuri» care au reprezentat întâia treaptă în urbanizarea totală a planetei. Ceilalţi erau tovarăşii lui cei mai apropiaţi, «nucleul» cum îşi spuneau, hotărâţi la fel ca şi el să nu-şi cruţe puterile ca să facă din Ilgo «o planetă locuibilă şi mereu perfectibilă».

Recunoscându-l pe Galdo, mi-am exprimat făţiş nedumerirea în legătură cu postura în care mi se înfăţişa acum:

— Doar te numărai printre susţinătorii entuziaşti şi fără rezerve ai Proiectului. Îmi amintesc că munceai cu un elan pe care l-am dat nu o dată drept exemplu. Ce te-a făcut să te schimbi atât de subit şi hotărâtor, încât să devii căpetenia adversarilor înverşunaţi ai Oraşului?

Se pare că sinceritatea mea i-a fost pe plac. Nu s-a supărat, dimpotrivă, a zâmbit larg, deschis, încrezător, de parcă nimic n-ar fi putut să-l bucure mai mult decât întrebarea pe care i-am pus-o. Mi-a răspuns la fel de clar şi răspicat:

— Nimic altceva decât ceea ce l-a făcut pe creatorul Oraşului să se afle la ora aceasta în mijlocul nostru, după ce ne-a căutat cu înfrigurare zile de-a rândul!

Era unul din acele răspunsuri care dau măsura nu numai a inteligenţei, dar şi a subtilităţii psihologice a unui om, un răspuns capabil să delimiteze dintr-o dată poziţii şi atitudini, să implice şi să angajeze. În ruptul capului nu mi-aş fi putut imagina că acest constructor sârguincios,

îndrăgostit până la uitare de sine de meseria lui, apt de performanţe strălucite în perimetrul acestei meserii, ar putea deveni într-o bună zi şeful lucid, pătrunzător şi întreprid pe care-l aveam în faţă.

Fără introduceri patetice, fără izbucniri retorice, le-am destăinuit motivele profunde care mă aduceau alături de ei. M-au ascultat cu atenţie, deşi era vădit că nu le spuneam nimic nou, deoarece Sereto îi pusese la curent cu tot ce privea persoana şi intenţiile mele. Voiau parcă să se convingă încă o dată de seriozitatea şi temeinicia acestor intenţii. Nu mi-au pus întrebări, nu m-au descusut, m-au lăsat pur şi simplu să vorbesc până la capăt, să spun tot ce am pe suflet.

La sfârşit, după ce s-au sfătuit scurt din priviri, Galdo mi s-a adresat pe acelaşi ton simplu şi tranşant:

— Ne bucurăm că marele Tilbi vine alături de noi. Dar, înainte de orice, am vrea să te informăm că în rândurile noastre domneşte cea mai deplină egalitate. Sunt printre noi şi «trapezoidali», şi «romboidali», fără niciun fel de discriminare. Luptăm nu numai pentru eliberarea «romboidalilor» din ţarcurile lui Horimo, dar şi pentru eliberarea tuturor locuitorilor planetei de vârtejul nebunesc şi sufocant al Oraşului Planetar, pentru recucerirea dreptului sacru al omului la natură, pentru înlăturarea spectrului monstruos al soartei pe care ne-o rezervă Horimo şi prea plecata sa slugă Melmi. Aici, între noi, n-avem şi nu ne arogăm niciun fel de drepturi, ci numai datorii. Şi în privinţa aceasta egalitatea e deplină. Acceptarea acestei egalităţi este, de altminteri, condiţia indispensabilă a apartenenţei la rândurile noastre.

Deşi ideea acestei egalităţi absolute pe undeva simţeam că-mi repugnă, n-am avut încotro şi mi-am declarat acordul solemn. Galdo mi-a comunicat atunci că ei toţi mă consideră din clipa aceea membru al «patrulaterului» (abia acum am aflat numele secret al organizaţiei pe care o înjghebaseră!) şi că legătura mea directă va fi de-acum

înainte unul dintre tovarăşii lui din «nucleu», un anume Asro, ale cărui trăsături abia acum le-am distins în penumbra încăperii: un bărbat uşor adus din umeri, cu faţa brăzdată de o cicatrice care-l urâţea, cu privirea vie, isteaţă, scormonitoare.

Nu la multă vreme după această întâlnire am fost înştiinţat că sunt căutat de Melmi. Înştiinţarea mi-a venit nu direct şi oficial, ci pe o cale ocolită, printr-un emisar misterios care mi-a strecurat un mesaj la intrarea în reşedinţa triumviratului. Îmi propunea să ne vedem în cabinetul lui la o oră când Horimo va lipsi.

Chiar în ziua aceea am profitat de absenţa lui Horimo, plecat să inspecteze ţarcurile pentru «romboidali», şi am intrat, ca din întâmplare, în cabinetul lui Melmi.

Părea că masca lui de echilibru şi calm impenetrabil se deteriorase dinlăuntru. Nelinişti enigmatice i se fugăreau prin priviri. N-aş putea să-ţi explic de ce, dar aveam senzaţia că se simţea încolţit.

În loc de salut îmi spuse:

— Ştii ce a mai inventat dementul? (Era pentru întâia oară când îl auzeam caracterizându-l pe Horimo cu acest drăgălaş calificativ.) Auzi, până într-o săptămână echipe speciale de «bluze gri-verzui» vor alcătui arborele genealogic al tuturor locuitorilor de pe Ilgo, stabilind descendenţa cel puţin până la a cincea generaţie. Iar dacă, în decurs de cinci generaţii, a existat în descendenţa ta cel puţin un «romboidal», vei suporta consecinţele de rigoare, adică, mai simplu, vei fi închis în ţarc!

I-am aruncat o privire ostentativ mirată:

— Bine, dar nu pentru asta ai militat? N-ai folosit cele mai grozave argumente ca să mă convingi că e vorba de o măsură salutară pentru destinul civilizaţiei noastre?

Am crezut în clipa aceea că am în faţa mea un alt om. Cu faţa congestionată, cu ochii bulbucaţi, mă fulgera cu nişte priviri nimicitoare.

— Ia nu mai face pe idiotul cu mine – răcni cât îl ţinură

puterile, parcă uitând de orice prudenţă – că doar tu, cu IDEEA ta zevzeacă, ne-ai adus toate nenorocirile. Acum ţi-ai găsit să faci pe inocentul! Mai bine află că Horimo e pe urmele tale, ştie că te-ai înhăitat cu o bandă de conspiratori şi aşteaptă momentul potrivit să-ţi dea la cap!

O turbată rafală de ger îmi biciui şira spinării. Poate chiar m-am clătinat sub presiunea loviturii. Nu ştiu. Oricum, mi-a trebuit un formidabil efort de voinţă ca să-mi revin. Auzeam ca de pe un tărâm îndepărtat vocea lui care continua, într-o dezlănţuire maladivă, să profereze injurii şi ameninţări. Ceea ce a contribuit cel mai mult să mă readucă la realitate a fost tot glasul lui, de astă dată calmat, vorbind pe un ton ce devenise brusc confidenţial:

— N-ar fi mai bine să organizăm noi doi un grup fidel nouă cu care să-l răsturnăm pe Horimo şi să preluăm conducerea Oraşului Planetar?

Tăcuse aşteptându-mi răspunsul. Calmul lui, îmi dădui seama, era doar aparent, vibra de zbucium şi nelinişte ca o coardă nefiresc întinsă. Nu i-am dat răspunsul pe loc, deşi ştiam precis ce am să-i răspund. L-am lăsat o vreme să fiarbă în aşteptare. Iar apoi, cu aceeaşi figură candidă care abia cu câteva clipe în urmă îl înfuriase, mi-am exprimat cea mai buimacă uluială ce se poate imagina:

— Nu ştiu la ce te referi şi, uite, crede-mă, în ruptul capului nu-mi închipui cu ce l-aş fi putut supăra pe bunul meu prieten Horimo. În ce priveşte propunerea ta, află că nu-mi surâde. Nu cumva ai crezut în mod serios că un creator de calibrul meu e capabil să-şi renege cu nonşalanţă Opera?

M-a mai privit o vreme cu ochii mari, de parcă acum m-ar fi văzut întâia oară, apoi, după ce a avut grijă să mă prevină că nu va recunoaşte în faţa lui Horimo nici o iotă din tot ce a discutat cu mine, m-a condus până la uşa cabinetului cu o politeţe pedantă şi, fireşte, exagerată.

L-am căutat imediat pe Asro ca să-l rog să informeze neîntârziat «nucleul» de această neaşteptată convorbire.

Adevărul e că rafala aceea de ger care mă biciuise în cabinetul lui Melmi lăsase în mine sloiuri mari de gheaţă. Da, mi-era frică, mă trezeam noaptea înfrigurat, după cine ştie ce coşmar, îmi pierdusem siguranţa de altădată a cuvintelor şi a faptelor. Asro a remarcat imediat că nu eram în apele mele. După ce i-am spus despre ce e vorba, m-a întrebat, parcă într-o doară, dacă ştiu de existenţa celor două cosmonave de cursă lungă, adăpostite pe insula Zanto, insula aceea din apropierea fostei capitale a lui Ilgo, unde avusese loc prima mea întâlnire cu halucinaţii discipoli ai lui Horimo. Desigur, ştiam, cum să nu fi ştiut, când eu avusesem şi ideea aceasta ca într-un loc bine tăinuit de pe Ilgo, dotat cu mecanisme speciale care să permită lansarea lor operativă, să fie puse la adăpost două cosmonave pentru mari distanţe, cu tot combustibilul şi cu toată hrana necesare, spre a putea face faţă oricărei eventualităţi (mă gândeam, fireşte, la eventuale cataclisme naturale ce ar fi putut primejdui viaţa din Oraşul meu Planetar).

Eram însă uimit de unde ştie el de existenţa, păstrată în mare secret, a cosmonavelor. Şi mai mult mă mira de ce îl interesează aceşti uriaşi cărăuşi spaţiali. La întrebările mele a răspuns evaziv: chipurile, era pasionat de cosmonautică şi suferea cumplit de pe urma încetării oricăror călătorii spaţiale – fusese una dintre primele măsuri luate de Horimo – şi de pe urma a ceea ce el numea «inevitabila claustrare a unei civilizaţii roase adânc de morbul egolatriei».

I-am dat informaţiile cerute, gândindu-mă că unele dintre ele pot fi de folos acţiunilor în perspectivă ale «patrulaterului». Le-a înregistrat ca pe ceva firesc, ca şi cum de la început ar fi fost vorba să-i furnizez asemenea informaţii. M-a mai întrebat numai cine are dreptul să pătrundă pe insula unde se găsesc «subteranele spaţiale». I-am spus că numai membrii triumviratului aveau acest drept. «Adică şi dumneata!» preciză el în mod inutil.

«Desigur că şi eu, atâta timp cât mai fac parte din triumvirat» – completai eu, la fel de inutil. Schimbul acesta de replici, fără rost şi niţeluş cam ridicol, ţi l-am reprodus numai pentru că avea să capete mai târziu o semnificaţie şi un rol pe care, iniţial, nu le bănuiam, în viaţa şi destinul meu.

Ce să-ţi mai lungesc povestea? Lucrurile s-au precipitat la un moment dat în asemenea hal, încât, prins în vâltoarea lor, n-am mai avut răgazul să meditez, să le filtrez, ca altă dată, prin lentilele suveranei şi orgolioasei mele lucidităţi.

Fireşte, astăzi mi-e greu să înţeleg uşurinţa cu care m-am lăsat antrenat de Asro în extraordinara mea aventură cosmică. Amintirile mi se învălmăşesc într-un haos derutant, nu mai întrezăresc decât crâmpeie de scene, cioburi de imagini, de parcă memoria mi-ar fi fost devastată de o explozie. Totuşi, câte ceva pot să recompun mai ales din starea de spirit a acelor nopţi şi zile cutreierate de toate spaimele şi terorile. Mi-aduc aminte mai precis doar de faptul că, într-o seară, Asro a venit la mine surescitat la culme, înştiinţându-mă că «bluzele gri-verzui» sunt pe urmele «nucleului», că au început să prindă pe capete membri marcanţi ai «patrulaterului», că Sereto ar fi în mâinile lor, că Galdo însuşi s-ar fi refugiat într-un loc inaccesibil chiar şi pentru colaboratorii săi cei mai apropiaţi.

Toate acestea se grefau şi pe ştirile tot mai alarmante care îmi veneau pe diverse canale cu privire la bănuielile lui Horimo şi la accesele de furie în care izbucnea numai la auzul numelui meu. Pe de altă parte, Melmi îşi găsise nişte aliaţi îndoielnici în lupta lui pentru răsturnarea lui Horimo şi acapararea deplină a puterii. Ţarcurile pentru «romboidali» gemeau de noii veniţi, descoperiţi de «bluzele gri-verzui» prin analiza descendenţei până la a cincea generaţie.

În mine se înstăpânise devorator un singur sentiment, frica, o neroadă, teribilă, înjositoare frică, dar ce puteam

să fac, era mai puternică chiar decât spiritul de conservare, căci nu mă temeam nici pe departe de acea incontestabilă felie de neprevăzut pe care o reprezenta tentativa de evadare în spaţiul cosmic, cât mă temeam de avalanşa catastrofică pe care o simţeam prăvălindu-se asupra mea şi a Operei mele blestemate, a nefericitului meu Oraş Planetar.

Ruptura destinului meu s-a produs brusc, fără istorie. Mi-am folosit pentru ultima oară prerogativele de membru al triumviratului şi m-am dus cu Asro pe insula Zanto. Fireşte, apariţia noastră a stârnit unele suspiciuni, dar era prea târziu, căci Asro – care fusese cândva unul din cei mai încercaţi cosmonauţi de pe Ilgo – a izbutit să pună imediat în funcţiune motoarele cosmonavei. Şi duşi am fost…”

X. Nişte ovaţii care vin prea târziu

Elocvenţa cu care locuitorii corpului ovoidal îşi lansaseră invitaţia nu mai lăsa niciun pic de îndoială asupra intenţiilor lor paşnice, aşa că cei cinci cosmonauţi de pe „Himera” – deşi habar n-aveau încotro se îndreaptă – îşi urmau docili binevoitoarele călăuze.

Melodia aceea bizară, prelungă, nostalgică, în care descoperiseră primul mesaj al navei de care se lăsau acum ghidaţi, răsuna intermitent în enormele căşti, ca un semnal cu efect liniştitor. De asemenea, săgeata luminoasă reapărea din când în când pe carcasa corpului ovoidal, ca un fel de asigurare că drumul e cel bun şi că nu există nici o primejdie de a se rătăci. Şi, totuşi, în pofida acestor reînnoite garanţii, în rândurile cosmonauţilor tereştri persista o nelinişte ceţoasă, difuză.

Oricât părea de ciudat, tocmai O’Flaherty, autorul cutezătoarelor romane de anticipaţie în care abundau cele mai fantastice întâlniri şi cele mai optimiste fraternizări cu extratereştri, îşi exprima cel mai apăsat îngrijorarea. Nimic nu-l convinsese, nici semnalul sonor, nici profilul uman conturat din iradieri portocalii.

Ceilalţi priveau neaşteptata întorsătură a lucrurilor cu un soi de fatalism în care predomina însă speranţa nemărturisită că drumul acesta în necunoscut se va solda cu regăsirea Flavianei. Faptul că însuşi Van Heymans, care se păstrase atâta vreme într-o muţenie rezervată şi precaută, devenise dintr-o dată volubil şi glumeţ, contribui dacă nu la risipirea deplină a neliniştii, cel puţin la atenuarea ei considerabilă.

Un punct luminos apăru la un moment dat într-un colţ al ecranului. La început nu-i dădură importanţă, deşi Miguela le atrase atenţia asupra lui. După un timp însă observară cu stupoare că punctul se înalţă spre centrul ecranului şi că lumina lui creşte accelerat, inundând în scurtă vreme întreaga suprafaţă dreptunghiulară.

— Deci aceasta e ţinta călătoriei – murmură pe gânduri Van Heymans. În orice caz, opresc motoarele, deoarece am intrat în câmpul gravitaţional al acestui astru pitic…

— Probabil că asta e planeta pe care locuiesc – remarcă Abrosimov. Altfel nu văd de ce ne-ar fi călăuzit pân-aici…

— Nu, nu e posibil – ripostă iritat O'Flaherty. De parcă Abrosimov i-ar fi contrazis cine ştie ce aserţiune categorică şi fără drept de apel. Nu e posibil – reluă el, văzând că toţi ceilalţi îl fixează cu priviri contrariate – deoarece o planetă de asemenea dimensiuni, după toate probabilităţile un oarecare asteroid din miile care rotesc prin sistemul nostru solar, nu ar putea da naştere unei civilizaţii capabile să creeze nişte giganţi spaţiali de un asemenea calibru. Ştiţi şi voi prea bine că există legi statistice care definesc cu destulă precizie probabilitatea apariţiei formelor superioare de inteligenţă în univers!

— Îndrăznesc şi de astă dată să nu fiu de acord cu dumneata, doctore – interveni Pak Sen Ir. Nimeni n-a afirmat că aceasta e planeta de obârşie a celor ce ne-au comunicat mesajele lor sonore şi vizuale. Tihon a spus că aici locuiesc! Poate e numai o escală, o staţie intermediară de aprovizionare. Sau poate, cine ştie, e locul de refugiu al purtătorilor unei supercivilizaţii, goniţi de pe planeta lor originară de vreun cataclism. Parcă distinsul romancier Pit Deal a lansat cândva o astfel de ipoteză…

Americanul surise, în sfârşit, după ce ore întregi păstrase o mină gravă, încordată: îl amuza faptul că, pe tonul cel mai serios cu putinţă, tovarăşii lui de echipaj aduceau argumente din elaborările fanteziei sale pe care, nu cu mult timp în urmă, o ironizau fără menajamente.

Altă dată aceste dese referiri i-ar fi mângâiat orgoliul de scriitor, acum însă acest orgoliu fusese anihilat de fulgerătoarele răsturnări de situaţii care depăşeau arabescurile celei mai dezlănţuite imaginaţii.

— Foarte ciudat! strigă la un moment dat Van Heymans. Au frânat şi ei şi, fără să oprească cu totul motoarele, au ales o traiectorie orbitală…

— Ce e ciudat în asta? se miră Miguela. Mie mi se pare limpede ca bună ziua: doar nu te aşteptai, comandante, ca ditamai colosul să dea buzna peste asteroidul ăsta de nici o sută de kilometri diametru! Ar fi o catastrofă…

— M-ai înţeles greşit, nu asta mi se pare ciudat, ci altceva: dacă priviţi atent veţi remarca şi voi că amicii de pe corpul ovoidal sunt destul de nesiguri. Da, da, intuiţia nu mă înşală, manevrele pe care le execută acum demonstrează că şi ei tatonează, explorează, investighează!

— Bine, dar atunci de ce ne-au invitat cu atâta insistenţă să-i urmăm până aici? exprimă Miguela starea de buimăceală şi perplexitate care pusese stăpânire, în acele clipe, pe toţi.

Înălţând din umeri, Van Heymans continua să scruteze încordat ecranul. Era vădit că-l preocupă în mod exclusiv manevrele corpului ovoidal şi că, absorbit de această preocupare, uitase complet de planeta pitică ai cărei sateliţi artificiali deveniseră. Abrosimov se înţelese însă din priviri cu Pak Sen Ir şi se îndreptară împreună spre cabina vecină, unde se afla un telescop de mare putere, menit să le îngăduie observaţii astronomice la distanţe uriaşe. După aprecierile lui Abrosimov, distanţa până la asteroid putea fi de circa o sută de mii de kilometri, o depărtare nu grozavă, desigur, mai ales pentru telescopul ultraperfecţionat de mare putere. Folosindu-l de la această distanţă puteau observa cu infinit mai multă uşurinţă şi precizie anumite detalii care, altminteri, se lăsau mai greu sesizate.

Primul amănunt care li se păru în afara oricărei îndoieli era că asteroidul avea *un strat de atmosferă.* Ba chiar Abrosimov remarcă şi un fapt care le tăie răsuflarea: şi anume că atmosfera asteroidului trebuia să fie neapărat *artificială,* deoarece era mult prea uniformă, egal răspândită pe întreaga suprafaţă, fără semnele obişnuite ale prezenţei norilor sau altor perturbări climatice specifice atmosferei naturale.

Un al doilea amănunt – care însă nu mai provocă nici o uluială, deoarece începea să se înscrie oarecum în ordinea firească a lucrurilor – era că mica planetă, în afara razelor de lumină pe care le primea de la soare, se mai bucura de privilegiul unui *soare propriu,* o puternică sursă de lumină artificială ale cărei iradieri erau de un portocaliu ce semăna tulburător cu nuanţa semnelor luminoase emise de corpul ovoidal.

Tocmai când intrau în cabina de comandă să comunice şi celorlalţi aceste descoperiri, pe care le considerau pe drept cuvânt senzaţionale, Van Heymans vorbea cu vocea lui plăcută, calmă, gravă fără alarmism şi patos:

— E momentul, dragii mei, să decidem împreună ce avem de făcut mai departe. Vă mărturisesc că, în acest moment, mi-e absolut imposibil să iau vreo hotărâre de unul singur. Vedeţi şi voi – şi arătă spre ecran, unde spusele lui erau confirmate de manevrele corpului ovoidal – că amabilele noastre călăuze se pregătesc să lanseze o navă de dimensiuni mai mici, care s-a desprins adineauri din corpul principal. Şi noi, după cum ştiţi, dispunem de modulul de rezervă, colacul nostru de salvare în cazul nefericit al unui naufragiu cosmic. A-l lansa spre mica planetă necunoscută înseamnă a renunţa deliberat la acest unic şi atât de fragil garant al vieţii noastre. Căci nu putem şti dacă nu va rămâne pentru totdeauna pe asteroid. Ca să nu mai vorbim de pericolul la care se vor expune cei ce vor descinde pe asteroid…

— Ce pericol? Niciun pericol! izbucni Pak Sen Ir,

nerăbdător să le împărtăşească veştile optimiste cu privire la existenţa atmosferei şi a soarelui artificial pe asteroid.

Într-adevăr, comunicarea produse efectul scontat: căzură toţi de acord că descoperirile făcute de cei doi sunt dătătoare de speranţe. Numai Van Heymans părea mai puţin entuziast sau, poate, voia doar să le insufle lor un plus de luciditate:

— Faptul că mica planetă posedă însemne evidente ale unei civilizaţii – şi nu ale uneia oarecare, ci capabilă de asemenea performanţe tehnice cum este crearea unui climat artificial – nu reprezintă încă şi o probă că va întâmpina cu ospitalitate nişte musafiri nepoftiţi.

— Sunt de acord, comandante – interveni O'Flaherty care redevenise, ca prin minune, bonomul calm şi flegmatic de altădată – că nu e bine să ne ambalăm şi să ne luăm cumva propriile dorinţe drept realităţi. De altminteri, chiar şi ironizatul Pit Deal a propovăduit întotdeauna în cărţile sale sângele rece, clarviziunea şi luciditatea ca norme fundamentale de comportare pentru cosmonauţi. Numai că, vorba ceea, să stăm strâmb şi să judecăm drept: prudenţa nu înseamnă în niciun caz jumătăţi de măsură, după cum luciditatea nu cred că e sinonimă cu indecizia paralizantă. Dacă ne-am urmat până aici binevoitoarele călăuze – şi doar dumneata eşti cel care a luat, fără urmă de ezitare, această hotărâre – nu văd de ce am da înapoi tocmai acum. Că există un risc nu încape nici o îndoială, dar soarta Flavianei ne angajează prea direct ca să nu ni-l asumăm!

Pusă la vot, hotărârea de a lansa spre asteroid modulul fu adoptată în unanimitate. Mai greu le-a venit când au trebuit să decidă asupra celor doi dintre ei care urmau să ia loc în modul (căci aceasta era capacitatea lui maximă). După aprinse conciliabule, Van Heymans fu nevoit să renunţe de astă dată la democraţie şi să-şi impună răspicat punctul de vedere: dat fiind că era neapărat nevoie în primul rând de un tehnician desăvârşit, capabil să

mânuiască pe suprafaţa asteroidului complicatul aparataj de deplasare şi acţiune cu care era înzestrat modulul, nu putea fi altul mai nimerit pentru acest scop decât Tihon Abrosimov; iar al doilea trebuia să fie neapărat un medic pentru eventualitatea unei urgenţe chirurgicale sau a altei intervenţii necesare în cazul când Flaviana ar fi suferit vreun şoc sau vreo traumă.

— Ca să nu mai vorbim de faptul – adăugă el pe un ton glumeţ, dar fără urmă de ironie – că nu văd pe altcineva căruia i s-ar cuveni mai curând onoarea primului contact cu nepământenii decât cel ce a imaginat atât de viu asemenea întâlniri în paginile romanelor sale…

Desigur, hotărârea comandantului nu fu primită cu deosebite efuziuni de aprobare de către Miguela şi Pak Sen Ir (mai ales de către micul radist coreean, care nutrea pentru Flaviana anume sentimente – bineînţeles, tăinuite cu mare grijă – ce depăşeau simpla camaraderie statornicită, cum e firesc, între participanţii unei călătorii spaţiale). Dar motivele alegerii erau atât de temeinice şi obiective, încât fură nevoiţi să se încline. Argumentul cel mai convingător a fost însăşi renunţarea lui Van Heymans, deşi toţi cei prezenţi ştiau foarte bine că o asemenea inedită experienţă ispitea, nu putea să nu ispitească un cosmonaut cu stagiul şi cunoştinţele comandantului „Himerei”. Dacă renunţase, totuşi, o făcuse probabil pentru că raţiuni superioare o cereau!

Modulul de rezervă fu pus cu maximum de rapiditate în stare de acţiune, Abrosimov şi O’Flaherty îşi luară un rămas bun scurt, bărbătesc de la restul echipajului, apoi se instalară cât mai comod posibil în spaţiul strâmt, lângă cele două hublouri. Uşile se închiseră etanş şi începu operaţia desprinderii.

* * *

Întâia oară după atâta vreme, Flavianei i se făcuse somn. Cel mai prozaic şi mai omenesc somn din lume. Trăise într-un răstimp ce i se părea teribil de concentrat

nu numai drama propriului ei naufragiu, dar şi istoria contorsionată şi febrilă a ciudatei sale gazde de pe Rilo. După această povestire deznădăjduită, soarta ei nu-i mai apărea de loc în culorile dureros de sumbre de la început. Mai ales după ce Tilbi o conduse în spatele casei cu verande, unde-i arătă o movilă simplă, surprinzător de asemănătoare cu mormintele pământenilor, şi o informă sec, alb, dur, că acolo e înmormântat Asro – secerat, se pare, de condiţiile aspre de care fuseseră întâmpinaţi în primele timpuri pe Rilo – Flaviana căpătă un şi mai acut sentiment al relativităţii destinelor, bucurându-se şi mai deplin de fiecare clipă pe care, printr-un fericit joc al hazardului, o cucerise morţii.

Acum însă i se făcuse somn şi nu mai voia să ştie de nimic altceva decât de această irezistibilă tentaţie de a se cufunda în dulcea uitare a somnului.

La trezire – o trezire bruscă, cutreierată de stranii nelinişti, ca după un somn ori foarte lung şi îmbibat de vise, ori foarte scurt, iepuresc – prima senzaţie fu că Tilbi nu mai era în preajma ei. Nici n-apucă să deschidă ochii şi ştiu precis, halucinant de precis, că nu-l va mai găsi pe omul bleu-argent.

Ba chiar se întrebă o clipă dacă existase vreodată, dacă nu era şi el fructul nebulos, fascinant şi amar al cine ştie cărui coşmar care îi bântuise, furibund, somnul.

O impresie apăsătoare de nefiresc, de neobişnuit se asocia cu certitudinea dispariţiei gazdei sale de pe Rilo. De unde izvora această impresie n-ar fi putut spune. Era prea dezorientată încă, prea covârşită, cu mintea încă prea înceţoşată de aburii somnului, pentru a discerne din avalanşa de senzaţii ce-i cotropeau simţurile un fir diriguitor. Ceva însă intervenise în ordinea cu care începuse să se deprindă, ceva încă greu de definit, dar nu mai puţin real.

Tresări violent în clipa când realiză exact substratul obsedantei impresii de neobişnuit: în auz îi răzbătea tot

mai insistent un zgomot, un fel de bâzâit continuu, din ce în ce mai puternic, din ce în ce mai apropiat. De abia acum îşi dădu seama că, de când se afla pe Rilo, în acest univers al liniştii cvasiperfecte, în această lume aseptizată de orice microb sonor, urechea i se dezobişnuise pur şi simplu să mai audă altceva decât „şperaclul lingvistic” al lui Tilbi şi propria ei voce.

Nu îndrăzni să iasă pe verandă, invadată de o teamă absurdă până la demenţă. Se socotea deplin împăcată cu soarta, se deprinsese chiar cu gândul că restul zilelor şi le va petrece aici, împreună cu autoexilatul de pe Ilgo, aşa că orice zgândărire a abia încropitei pojghiţe de echilibru şi resemnare nu făcea decât să-i dea frisoane de spaimă. Prefera *să nu ştie,* să-şi prelungească cât mai mult starea aceasta de aşteptare, decât să înfrunte încă o dată necunoscutul, de orice natură ar fi. Era sătulă de necunoscut şi pentru ea oaza de linişte abia cucerită reprezenta o fortăreaţă pe care ar fi vrut-o cât mai straşnic apărată, chiar cu riscul renunţării la cea mai umană dintre însuşirile umane, curiozitatea.

Zgomotul, la un moment dat, încetă. Pentru un timp pe Rilo reveni liniştea mult râvnită. Dar, chiar în clipa când era gata să creadă că fusese victima unei halucinaţii auditive, simţi că tot sângele i se înghesuie în tâmple şi de pe buze îi ţâşni un ţipăt inform, în care se amestecau surpriza, groaza, neîncrederea şi un fir abia sensibil de nădejde: în imediată apropiere *răsunaseră glasuri de pământeni.*

Şi încă nu orice fel de glasuri, ci unele pe care le-ar fi recunoscut dintr-un milion. Da, nu se putea înşela, decât dacă nu continua cumva să viseze: acestea nu puteau fi decât vocile tovarăşilor ei de expediţie saturniană, Abrosimov şi O’Flaherty.

Un impuls pe care nu şi-l putu în niciun chip stăpâni o catapultă, în clipa următoare, afară din casă. Se evaporase subit iluzia liniştii şi echilibrului regăsit, uitase până şi de

prudenţa cea mai elementară. *Voia cu orice preţ să vadă!*

* * *

Micul radist coreean se afla în centrul atenţiei. Prin forţa împrejurărilor devenise personajul principal din cabina de comandă. Miguela şi Van Heymans priveau tot timpul ca fascinaţi spre enormele căşti care acopereau nu numai urechile, dar şi o bună parte din obrajii palizi, aproape vineţii de emoţie. Pak Sen Ir asculta atât de încordat, cu privirile atât de adânc înfipte în complicatul aparataj din faţa sa, încât parcă voia să-l hipnotizeze ca să transmită mai repede primele mesaje din partea celor doi descinşi cu modulul pe planeta pitică.

Ca mai totdeauna în asemenea împrejurări, clipa când răsună întâiul mesaj îi găsi, totuşi, nepregătiţi. Obosiseră de atâta aşteptare şi, ca să-şi mai destindă nervii, începuseră o conversaţie pe şoptite despre tot felul de nimicuri, fără nici o legătură cu obiectul preocupării lor obsedante din acele clipe.

În toiul acestui schimb de banalităţi, Pak Sen Ir urlă, dar nu spre interlocutorii săi din cabină, ci în microfonul din faţa sa: „Da, aici «Himera», vă aud perfect!” Chipul i se îmbujorase brusc şi ochii îi căpătaseră o lucire febrilă.

Peste câteva momente – răstimp ce li se păru Miguelei şi lui Van Heymans o veşnicie – Pak Sen Ir reluă cu o voce sugrumată, de parcă abia acum i-ar fi revenit respiraţia:

— Flaviana a fost găsită! O’Flaherty ne transmite că e sănătoasă, dar că abia a izbutit s-o readucă în simţiri după şocul formidabil al revederii. (În clipa următoare urlă din nou ca un apucat.) Extraordinar! Cică au găsit-o nu într-un peisaj sterp şi dezolant, ci într-o casă cu aparenţe civilizate, construită de o făptură stranie dinafara sistemului nostru solar… Făptura însă n-au întâlnit-o, Abrosimov tocmai îmi spune acum că a dispărut…

O vreme toţi tăcură – Miguela şi Van Heymans copleşiţi de succesiunea aceasta fantastică şi descumpănitoare de ştiri, iar Pak Sen Ir cu căştile parcă lipite de urechi,

căutând să nu piardă nici o silabă, niciun sunet.

— Bine – izbucni Van Heymans, pe un ton neobişnuit de surescitat pentru un om ca el, trecut prin ciurul şi dârmonul tuturor surprizelor cosmice – dar nu s-au întâlnit încă cu călăuzele noastre, cu cei din celălalt modul?

Radistul nu-i răspunse. Asculta atât de încordat, încât dădea impresia că nici nu auzise întrebarea. Dar era o impresie înşelătoare, deoarece peste câteva clipe vorbi cu o mină profund dezamăgită:

— Tocmai începuse să spună ceva Abrosimov despre nişte foarte simpatici interlocutori şi despre nu ştiu ce şperaclu lingvistic când, brusc, legătura s-a întrerupt!

Ştirea, de data aceasta, nu li se mai păru atât de încurajatoare, dar căzură de acord că nu e cazul să dispere. Hotărâră să aştepte, mai ales că, la drept vorbind, altceva nici n-aveau de făcut. Erau osândiţi la o aşteptare perpetuă, măcinată continuu de jocul obositor al îndoielilor şi speranţelor.

* * *

Legătura dintre emiţătorul lui Abrosimov şi „Himera” se întrerupsese brusc, dar nu din pricina cine ştie cărei defecţiuni tehnice sau a vreunui bruiaj intempestiv. Era vorba de cu totul altceva. Întâlnirea celor trei pământeni cu un grup destul de impozant de cosmonauţi extratereştri, descinşi din modulul lansat de corpul ovoidal – erau vreo opt bărbaţi cu pielea albăstriu-selenară, bine clădiţi, foarte înalţi, fără a fi însă nişte giganţi, cu frunţile mari, viguros arcuite deasupra unor ochi învăpăiaţi de o lumină neliniştită, sfredelitoare – fusese, dintr-o dată, întreruptă de o prezenţă care Flavianei îi smulse un uşor strigăt de surpriză şi bucurie: pe pajiştea din faţa casei cu verande îşi făcuse pe neaşteptate apariţia Tilbi.

Abrosimov şi O’Flaherty ghiciră imediat că bărbatul acela de o frumuseţe atât de stranie şi tristă, ai cărui ochi păreau umbriţi de negurile unei spaime subite, de animal fugărit, trebuie să fie gazda Flavianei de pe asteroid, acel

Tilbi despre care le vorbise ea în primele clipe după ce se deşteptase din leşin. Din scurta convorbire pe care o avuseseră cu cei opt – mai bine zis cu doi dintre ei, care păreau a fi şefii expediţiei şi al căror „şperaclu lingvistic” produsese asupra lor o impresie nu mai puţin zăpăcitoare ca aceea resimţită cândva de Flaviana – apucaseră să priceapă doar atât: că sunt mesagerii plenipotenţiari ai lumii de unde plecase în urmă cu multă vreme Tilbi şi că veniseră după el (cum reuşiseră să dibuiască unde şi-a găsit adăpost Tilbi în vastitatea cosmică, nu reieşea din lapidara lor comunicare!) spre a încerca să-l convingă să ce întoarcă.

Urmă unul dintre cele mai ciudate dialoguri la care asistase vreodată un pământean: cei opt – de astă dată nu numai şefii expediţiei – se strânseră în jurul lui Tilbi cu semnele unui entuziasm vizibil: numai că aceste semne erau *mute*. Mesagerii de pe Ilgo şi mult căutatul lor concetăţean nu schimbau între ei decât *priviri*. Priviri de o expresivitate specială, încărcate parcă de un fluid ce conţinea întreaga greutate şi forţă a gândurilor. Priviri ce păreau marcate de nuanţele infinitezimale ale unei gândiri de o subtilitate şi un rafinament care o făceau greu descifrabilă pentru cei trei cosmonauţi pământeni. Priviri care, la un moment dat, căpătară nu ştiu ce scăpărări tăioase, ca o încrucişare acerbă de spade.

O’Flaherty era cel mai uluit de această stranie conversaţie extraterestră: avea din nou senzaţia că retrăieşte într-o halucinaţie una dintre previziunile sale cele mai îndrăzneţe. Căci, într-adevăr, publicase nu de mult un roman în care lansase ipoteza unei „vorbiri integral vizualizate”, roman ce stârnise ecouri contradictorii, mai ales în rândurile psiholingviştilor, cei mai mulţi taxându-l cu superioară ironie drept un fantast incorigibil.

Flaviana, în schimb, intuia ceea ce nici O’Flaherty nici Abrosimov n-aveau cum să sesizeze, şi anume dramatismul

teribilei confruntări, faptul că în schimbul acela de priviri – pentru ei atât de enigmatic

— Se puneau în cumpănă argumente vitale, se juca, în fond, soarta unui om. Căci, deși nu aflaseră prea multe din scurta convorbire purtată cu cei doi, Flavianei îi era clar că pe Ilgo se petrecuse între timp ceva fundamental, cu repercusiuni uriaşe asupra destinului planetei, repercusiuni ce îl priveau direct pe Tilbi sau care îi reclamau chiar prezenţa.

Schimbul acela de replici vizuale, care devenise de la un timp de o violenţă aproape dureroasă pentru Flaviana, fu întrerupt de un gest brusc al lui Tilbi: făcu o mişcare ciudată cu mâna, de parcă ar fi tăiat un nod invizibil, apoi întoarse spatele interlocutorilor săi, retrăgându-se în clădirea cu verande. Aceştia părură oarecum deconcertaţi, dar nu părăsiră pajiştea, ci rămaseră acolo într-o răbdătoare aşteptare. Flaviana simţi atunci că nu poate face altceva decât să-l urmeze pe Tilbi. Instinctul îi spunea că gazda ei de pe Rilo, făptura aceasta umană pentru care nutrea sentimente dintre cele mai amestecate – de la compasiune la spaimă, de la recunoştinţă la indignare, de la o irezistibilă atracţie fizică la o greu reprimată repulsie – are tocmai în clipele acelea nevoie de o prezenţă liniştitoare, poate chiar de înţelegerea cuiva care era în afara dramaticei confruntări.

Tilbi nu-i acordă la început nici o atenţie, ba chiar părea că nici nu-i remarcase apariţia. Dându-şi seama că orice gest abrupt din partea ei n-ar fi făcut decât să-i denatureze intenţiile, Flaviana rămase tăcută în prag. Într-un târziu, fără s-o privească, Tilbi îşi puse în acţiune „şperaclul“:

— De ce-ai venit după mine? De ce n-ai plecat încă? Doar pământenii tăi te aşteaptă! Ştiu că arzi de dorinţa să fugi şi să mă uiţi ca pe un vis urât…

Răbufnirea aceasta de orgoliu rănit şi, oarecum, de răsfăţ contrariat, ca a unui copil mare căruia cineva se pregăteşte să-i ia jucăria preferată, i se păru Flavianei atât

de nostimă, încât era cât pe-aci să izbucnească în hohote de râs. Făcu însă eforturi să-şi reţină pornirea. Mai ales că, undeva, în subconştient, persista senzaţia că şi ea se află în faţa confruntării decisive.

— Nu e vorba de o fugă, ci de o întoarcere. Cea mai firească întoarcere din acest Univers: întoarcerea acasă. După cum şi tu te găseşti acum în preajma aceleiaşi clipe de răspântie. În zadar te frământi, până la urmă şi tu te vei întoarce, nu se poate altfel, ar fi anormal. Şi, la urma urmei, spune-mi şi mie: ce schimbări, ce evenimente extraordinare s-au petrecut pe Ilgo?

Cufundându-şi adânc privirea în ochii ei, căutând parcă un răspuns la întrebările esenţiale cu care era confruntat, Tilbi continua de fapt dialogul acela superb, pasionat, crâncen, pe care îl începuse cu interlocutorii săi de afară. Uitase însă că Flaviana, ai cărei ochi îl urmăreau fascinaţi, nu putea pricepe nici o iotă din alfabetul acela enigmatic al privirilor. Într-un târziu vorbi:

— Pe Ilgo s-a întâmplat ceea ce trebuia să se întâmple, Horimo, izgonit de la putere, s-a sinucis în adâncul unei grote, iar Melmi, care a încercat să fugă cu o cosmonavă, a fost făcut fărâme tocmai când încerca să se plaseze pe o orbită în afara sistemului nostru solar. Cei pe care-i vezi pe pajiştea din faţa casei sunt o delegaţie trimisă de Galdo. Printre ei se află şi Sereto, şi bunul meu Bisro. Vor să mă convingă cu tot dinadinsul să mă înapoiez, sub pretextul că prezenţa mea ar fi, chipurile, strict necesară, deoarece tot ce era pozitiv în Oraşul meu Planetar, şi care trebuie numai remediat şi ajustat, e acum ameninţat de un fel de furie a distrugerii, care suflă ca un vânt de nebunie peste Ilgo.

— Oare nu e firesc să-ţi simţi satisfăcut orgoliul rănit? întrebă, cu o umbră de ironie, Flaviana. Spune sincer, n-ai visat clipa când oamenii planetei tale îţi vor cere ajutorul? N-ai gustat în adâncul sufletului tău acest moment suprem al răzbunării?

Întâia oară de când se afla aici, Flaviana avu certitudinea că Tilbi nu-i poate suporta privirea. De unde înainte îi căuta ochii, încercând parcă să-i comunice un mesaj lăuntric prin intermediul lor, acum îi ocolea. Era vădit că remarca ei făcuse să vibreze o strună secretă, pe care el însuşi, cine ştie, ar fi vrut-o uitată. De altminteri, peste câteva clipe, evitându-i la fel de încăpăţânat privirea, Tilbi izbucni:

— Dacă nu te-aş fi văzut eu însumi coborând aici în nava aceea minusculă şi dacă n-ar fi cei de-afară, aş crede că eşti pur şi simplu o plăsmuire a imaginaţiei mele, atât de scormonitor şi exact îmi pătrunzi gândurile. Da, ai dreptate, mult timp orgoliul meu doar cu asta s-a hrănit, cu nişte vise bezmetice de întoarcere triumfală după ce voi fi trăit din plin momentul când mă vor implora, când vor face apel la vanitatea mea rănită pentru a mă convinge…

Flaviana voi să intervină, dar se opri deoarece văzu că Tilbi manevrează cu disperare „şperaclul lingvistic”, căutând parcă să fixeze cât mai precis curgerea impetuoasă a gândurilor.

— Şi totuşi, oricât ţi s-ar părea de ciudat, crede-mă că, în clipa când visul a devenit realitate, euforia pe care o gustam dinainte s-a risipit ca şi cum nici n-ar fi existat vreodată. A rămas un gol absurd şi trist, un sentiment al inutilităţii şi neputinţei, pe care zadarnic încerc să-l înăbuş. La ce bun toate astea, la ce bun evadarea mea nebunească, deznădăjduită, la ce bun întoarcerea într-o lume care, ştiu prea bine, nu mai e a mea…

Cu acel suprem efort de luciditate pe care şi-l impunea doar în momentele cruciale, când simţea că de cuvântul sau de fapta ei atârnă ceva de maximă însemnătate, Flaviana se aventură cu toate precauţiile pe terenul minat de atâtea îndoieli, nelinişti, zbuciume al dramei lui Tilbi:

— Există, dacă vrei cu tot dinadinsul să cunoşti părerea mea, o lege universală a omului, a tuturor făpturilor umane, indiferent pe ce tărâm al Cosmosului s-ar fi ivit

sămânţa aceasta stranie de umanitate. Şi eu cred, cred din toate fibrele fiinţei mele, că tu eşti un om, un om în toată puterea cuvântului, dragul meu Tilbi (Era pentru prima oară când i se adresa cu această nuanţă afectivă, care pe Tilbi îl făcu să tresară). Te întrebi, desigur, ce lege este aceea pe care pun atâta preţ? Simplu: omul nu-şi aparţine numai lui însuşi, nu aparţine doar clipei de azi, ci şi celor care l-au adus pe lume, ca şi celor pe care el, la rându-i, îi va dărui lumii, celor ce l-au precedat şi celor ce-l vor urma, trecutului şi viitorului, într-un cuvânt speciei, dar nu numai ca existenţă biologică, ci şi ca devenire, ca istorie, ca supravieţuire spirituală şi continuitate morală. În clipa când abdică de la această responsabilitate fundamentală, care nu e nici uşoară, nici voioasă, nici exclusiv dătătoare de satisfacţii, dar care e singura în stare să-i justifice poziţia verticală în univers, înseamnă că renunţă de bună voie la condiţia sa umană, se anulează ca om. Şi atunci, într-adevăr, totul e zadarnic, chiar şi lungul nostru dialog, care pentru mine va fi material de reflecţie întreaga viaţă, nu e decât zădărnicia zădărniciilor…

Obosită, epuizată, de parcă ar fi cărat o stâncă în spinare, Flaviana respira din greu, simţind acum din plin că pe Rilo atmosfera era mai diluată decât pe Pământ. Nu se aştepta la un răspuns imediat din partea lui Tilbi, de aceea fu surprinsă când auzi glasul „şperaclului” modulând timid o întrebare:

— N-am îndrăznit până acum să-ţi spun, dar simt că e timpul. Află că pe Ilgo nu mă aşteaptă nimeni. Absolut nimeni! N-am avut nici soţie, nici iubită, căci am fost totdeauna prea absorbit de giganticul meu proiect şi de nu mai puţin giganticul meu orgoliu. Nimeni nu putea să-mi fie deopotrivă. Ascultă-mă şi înţelege-mă bine, Flaviana (era, de asemenea, întâia oară când îi pronunţa numele şi pe tânăra pământeană o trecură fiorii): te rog, te implor să vii cu mine pe Ilgo şi să împărţi cu mine triumful şi gloria care mă aşteaptă!

Flaviana închise ochii de parcă o lumină prea puternică ar fi izbit-o brusc drept în adâncul irişilor. Apoi, cu mişcări dezarticulate, haotice, se desprinse din starea de imobilitate încrâncenată în care o fixaseră, în primele clipe, cuvintele lui Tilbi şi fugi din casa cu verande până în mijlocul pajiştii. Abrosimov şi O'Flaherty, pe care apariţia intempestivă a Flavianei îi întrerupsese dintr-o convorbire cât se poate de interesantă şi instructivă cu cei doi şefi ai expediţiei de pe Ilgo, rămaseră cu gura căscată când o auziră rostogolindu-şi abrupt cuvintele, ca şi cum s-ar fi temut să nu se răzgândească:

— Haideţi repede pe modul, ce mai staţi, e timpul s-o pornim, ne aşteaptă ceilalţi, şi pe urmă mai e şi Pământul...

XI. Întoarcerea care e, poate, şi o fugă

Bucuria explozivă a primelor momente ale revederii mai plutea încă în atmosferă, dar cosmonauţii de pe „Himera” îşi reluaseră fiecare ocupaţia fixată în misiunea de zbor, deoarece nava lor spaţială pornise acum cu viteza maximă spre Pământ.

Comandantul Van Heymans supraveghea cu o privire concentrată traiectoria pe care se plasase „Himera”. Din când în când, un zâmbet chinuit îi remodela trăsăturile severe ale chipului: în definitiv, cine ar fi putut să le reproşeze că expediţia lor nu-şi atinsese ţelul saturnian? Căută să-şi alunge cu o grimasă obsesia asta, care nu-i dădea pace. Oare întâlnirea cu reprezentanţii civilizaţiei de pe Ilgo, observaţiile pe care le făcuseră cu privire la asteroidul Hidalgo nu echivalau cu o debarcare pe Saturn?

Urmărind la pupitrul cabinei de comandă funcţionarea aparaturii electronice a cosmonavei, Tihon Abrosimov povestea a nu ştiu câta oară cu dezinvoltură şi cu un aer de năstruşnicie picarescă – în special Miguelei şi lui Pak Sen Ir, care îl tot asaltau cu întrebări – amănunte privitoare la peripeţiile extraordinarei lor călătorii pe Hidalgo. Vorbea aproape în şoaptă, precauţie de altminteri inutilă deoarece Flaviana – pe care voia s-o menajeze de relatarea unei aventuri în care ea jucase un rol atât de esenţial – se afla, împreună cu doctorul O’Flaherty, în cabina alăturată.

Reobişnuirea organismului Flavianei cu microclimatul din interiorul cosmonavei – care imita, în linii generale, climatul zonelor temperate ale Pământului – însemna pentru medicul expediţiei nu numai un obiectiv practic şi urgent, ci şi o pasionantă temă de investigaţie ştiinţifică. Devenită cobai al observaţiilor grijulii şi competente ale lui Roger O'Flaherty, Flaviana privea cu indiferenţă agitaţia ceremonioasă a doctorului, aerul de ritual solemn cu care oficia pe altarul medicinei cosmice. Era mult prea cufundată în dramaticul ei solilocviu, retrăia cu prea multă intensitate derularea anarhică, buimăcitoare a ultimelor secvenţe ale fugii intempestive de pe Rilo (curios, îşi dădu seama că, în amintire, continua să numească asteroidul pe care poposise cu numele dat de Tilbi!) ca s-o mai preocupe doftoricelile americanului. Închise la un moment dat ochii, ca să revadă în contururi mai precise detaliile ultimei confruntări cu Tilbi, iar O'Flaherty, crezând că, în sfârşit, a adormit, părăsi în vârful picioarelor cabina.

Şi, la urma urmelor, de ce a fugit? De ce n-a continuat, calmă şi sigură de sine, dialogul cu Tilbi? De ce n-a rămas să-i explice limpede şi fără echivoc motivul profund, autentic şi irezistibil care o împiedica să-i urmeze chemarea? De ce n-a încercat să-i demonstreze că nu frica de necunoscut o împingea să se întoarcă în lumea ei, că nu cine ştie ce repulsie faţă de realităţile de pe Ilgo o îndemna să nu-l urmeze?

Dar dacă se minţea pe ea însăşi şi, totuşi, era vorba de frică, dar nu frica de necunoscut, ci de altceva, mai grav, mai hotărâtor – de imensa povară a răspunderii de a împărtăşi destinul straniu, contradictoriu, sfâşietor al unei făpturi angajate în cea mai teribilă bătălie, bătălia pentru dominarea propriului orgoliu materializat în superb-demenţialul Oraş Planetar?

Oare n-ar fi fost mai firesc ca – dincolo de sentimentele pe care le încerca sau nu faţă de Tilbi – să-şi depăşească mărunta condiţie terestră sau, mai bine zis, s-o amplifice la

dimensiuni şi proporţii cosmice, să împlinească misiunea civilizatoare universală cu care mulţi îl investesc din adâncul veacurilor, pe fiul Terrei? Fuga ei nu însemna, de fapt o abdicare tristă şi laşă de la această milenară aspiraţie a omului spre universal, spre vasta fraternitate a tuturor sistemelor locuite de fiinţe gânditoare? Cu ce impresie finală despre pământeni vor pleca spre lumea lor cei de pe Ilgo, în primul rând Tilbi?

Halucinant ca un galop de cai sălbatici, ca un răpăit de grindini pe un acoperiş, numele acesta i se zbatea în auz mereu şi mereu: Tilbi, Tilbi, Tilbi… Toate gândurile, toate replicile, toate argumentele îi erau, de altminteri, lui adresate, cu el dialoga, lui îi răspundea, pe el căuta să-l convingă… O, nu, dragul meu Tilbi, înţelege-mă, mi-ar fi fost cu neputinţă, ar fi fost mai presus de puterile unei biete fete de pe planeta Pământ fie ea şi participantă la o expediţie cosmică, fie ea şi astronom, fie ea şi orice altceva pe lumea asta… Nu-mi poţi cere să transform eu, Flaviana Sfetcu, această primă întâlnire – şi nu una voită, ci absolut prin jocul hazardului – în sâmburele mult râvnitei comuniuni universale! Trăim încă în lumea lucrurilor, a faptelor, a gesturilor de mult deprinse, care nu este altceva decât lumea Timpului… Efortul nostru conştient şi, de aceea, cu atât mai disperat este de a înşela Timpul, de a ieşi din Timp, de a întruchipa astfel ceea ce ne amăgim să credem că ar fi suprema noastră libertate… Şi care nu este decât suprema noastră minciună! Fiecare dintre noi, dragul meu Tilbi, aparţine indivizibil Timpului său, care este şi Spaţiul său, nu, nu o fărâmă de loc în Univers, ci altceva, tărâmul interior de unde pleacă şi unde se întoarce, mereu se întoarce, în vecii vecilor se întoarce, pentru că de acest tărâm ne leagă cordonul ombilical al vieţii, pentru că pe acest tărâm noi suntem noi, pentru că suntem datori, cu toate fibrele fiinţei noastre datori, să-l fertilizăm şi să-l îmbogăţim…

Ascultă-i, Tilbi, pe Sereto şi pe Bisro, şi pe toţi ceilalţi

care au venit să te cheme, du-te cu ei, nu te înverşuna în vanitatea ta stearpă, absurdă, monstruoasă, da, monstruoasă, iartă-mă că vorbesc atât de dur, de necruţător, dar tu eşti un om adevărat, aşa vreau să cred, şi nu te sperii de cruzimea cuvintelor ce exprimă, încearcă să exprime ireversibilul unui drum de la care nu te mai poţi abate, de la care nu mai ai voie să te abaţi fără zadarnicul risc al solitudinii definitive şi absolute, echivalând cu sinuciderea, cu cea mai laşă dintre sinucideri…

Poate va veni, sunt sigură că va veni şi ziua aceea năzuită când civilizaţiile noastre nu se vor mai întâlni întâmplător la o răscruce întâmplătoare a Universului, când fecunda lor simbioză va deveni posibilă, când nu ne vom mai simţi străini unul în lumea celuilalt, când vom căpăta simţul solidarităţii cosmice, dincolo de fruntariile pâlpâitoare şi efemere ale stelelor care, uite, sclipesc acolo, decupate de cercul perfect al hubloului cabinei mele… Până atunci să ne înfăptuim cât mai deplin rosturile noastre acolo de unde mereu plecăm, acolo unde mereu ne întoarcem, trebuie să ne întoarcem, şi tu trebuie să te întorci, dragul meu Tilbi, trebuie, mă auzi, eşti obligat faţă de toţi ai tăi, faţă de Opera vieţii tale…

* * *

În cabina de comandă a „Himerei” toţi îşi vedeau de treburile lor obişnuite, fiecare dintre ei trăind în felul său propriu clipa – încă destul de îndepărtată, dar care acum li se părea mai apropiată ca oricând – a coborârii pe Pământul eternelor plecări şi întoarceri. Van Heymans, Miguela, O’Flaherty, Abrosimov, Pak Sen Ir ajunseseră cu toţii la concluzia că bilanţul expediţiei lor, chiar dacă aceasta nu-şi atinsese ţinta fixată, putea fi considerat cel puţin mulţumitor.

Nimeni n-o tulbura pe Flaviana, deoarece toţi erau adânc convinşi că Timpul va aduce de la sine răspuns la toate întrebările. Sau aproape la toate…

CUPRINS

Lector : VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor : MARIANA PUŞCAŞU

Apărut 1972. Comanda nr. 9 515. Coli de tipar 9.

Tiparul executat sub comanda nr. 20 177 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti, Republica Socialistă România

Fantastic Club

Lei 4,50